דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר

- ● רייגן והפיליפינים, מיתוס זעיר ללא טייס — אמיר אורן
- ● „חיזבאללה", אש"ף, „אמל" וצה"ל — דן אבידן
- ● מוקדם להספיד את חוסיין — חגי אשד
- ● סולל־בונה, ספינת הדגל — חיים ביאור
- ● שנה למותו של יעקב לוינסון — יורם רוזנפלד
- ● סיפורים מבית המשפט — יגאל מוסינזון

מזג האויר

בהיר, בהמשך היום יעשה מעונן חלקית עד מעונן. ירושלים 4—17, רמת הגולן 5—17, נהריה 10—19, צפת 7—15, נמל חיפה 16—19, טבריה 10—21, עפולה 11—20, השומרון 10—18, הקריה תל־אביב 11—19, נתב"ג 9—19, יריחו 9—22, עזה עד 19, באר שבע 10—18, אילת 11—24.

יום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו, 23 בפברואר 1986 ● גליון 18745 ● השנה השישים ואחת
היום 12 עמודים ● המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

כוחות צה"ל חזרו לגבול הבינלאומי חיפוש החטופים יימשך בדרך אחרת

הסריקות נפסקו ● השיעים: נסיגת צה"ל - ניצחון לטרור

מאת פלי זליגנר, שמעון וייס ודן אבידן, סופרי „דבר"

צה"ל ערך הבוקר על גבול הצפון ובתוך איזור הבטחון, בי כוח גדול רק במעט מהמתכונת הקבועה מאז יולי 85. החזרה לנוכחות מינימלית תיעשה בי ימים הקרובים משיובטח השקט באיזור.

אתמול בשעות הבוקר הגיעו שר הביטחון הרמטכ"ל ואיתם קצינים בכירים לאיזור הסריקות. לאחר שכבר ביום שישי נעשה דילול מסויים של הכוחות מצפון לאיזור הביטחון והחיפושים אחרי שני חיילי צה"ל רחמים אלשייך, ויוסף פינק צומצמו, הוחלט על הפסקתם כליל. בהתייעצות בשטח הוברר כי ההתנגדות לפעולה היא רחבה והרת סכנות לכוחות ש- בשטח ולישובי הצפון אשר ספגו ירי קטיושות שלשום בלילה. כן הובהר כי הסיכוי למצוא את ה- חוטפים ואת שני החיילים איננו גדול.

גורמים צבאיים בכירים הבטיחו כי המאמצים לברר מה עלה בגורלם של אלשייך ופינק ימשכו גם לאחר יציאת הכוחות. אותם גורמים הבהירו כי התגבור בתוך איזור הביטחון הוא זמני בלבד.

ההוראה להתקפל ניתנה לכוחות צה"ל הסורקים בדרום לבנון אתמול בשעות הצהריים. במשך ארבע שעות עד רדת החשיכה חצו נגמשים, משאיות ספארי ו- כלי רכב קרביים אחרים של צה"ל את מעברי הגבול באיזור בירנית ומטולה בדרכם חזרה לבסיסיהם ולמוצביהם לאורך הקו הסגול בי צפון. מקצת מן הכוח הסורק נותר ברצועת הביטחון בדרום לבנון.

צה"ל השיב את כוחותיו אחו- רה בתוך שעות מעטות משום ש- במשך חמשת ימי הסריקות היו הכוחות ניידים ולא קבעו שם בסיסים ועמדות בשטח. גם את- מול עד קבלת ההחלטה לשוב הי ביתה, המשיכו כוחות צה"ל ב- סיוע צד"ל במלאכת החיפושים בי כפרים לבנוניים בתחום רצועת הביטחון ומצפונה, ולא נמסר על תקריות יוצאות דופן עם תושבים מקומיים או גורמים עויינים.

כאשר נתקבלה ההחלטה להפ- סיק את מבצע החיפושים המאסי- בי הסבירו מפקדי צה"ל בשטח לאוכלוסיה המקומית כי צה"ל ימשיך בחיפושים בדרכים שונות ומכילא לא היו לישראל כוונות להישאר בלבנון.

במשך יום אתמול שוחררו מבי- בית העצורים שצה"ל חקר ובדק בימים האחרונים וכל מי שהת- ברר שאין לו נגיעה לגורמים עויי- נים או לפרשת חטיפת שני ה- חיילים שוחרר. במהלך חמשת ימי הסריקות נחקרו ונבדקו כשלושת אלפים תושבים לבנונים.

תחושת אכזבה ותיסכול

על פניהם של חיילים רבים ש- חצו אתמול עם חשיכה את קו ה- גבול מדרום לבנון לארץ ניכרו היטב האכזבה והתיסכול על ש- מבצע הסריקות הנרחב לא הביא לגילויים של שני חיילי צה"ל ה- חטופים. „חינכו אותנו בצה"ל על אחוות לוחמים ועל שאין מפקי- רים חברים בשטח אבל אנחנו חרשנו כל פיסת קרקע ובית ולא גילינו אותם ולכן אפשר להבין את תחושת האכזבה והתסכול", אמר קצין צנחנים צעיר ששב את- מול מלבנון לארץ. על פניהם של רבים מהחיילים נראו זיפי זקנים, עיניים אדומות ורובם היו מאו- בקים ומלוכלכים, עדות לימים ה- אחרונים של החיפושים האינטנסי- ביים בלי לעצום עין.

בחמשת הסריקות נתגלו אמצעי לחימה רבים. מרביתם פוצצו בי שטח על ידי חיילי הנדסה של צה"ל ולא הועברו ארצה. נתגלו עשרות טילי קטיושה מכל הסו- גים, מאות מוקשים נגד טנקים, לבנות חבלה, חומר נפץ, פצצות אר. פי. ג'י. תחמושת למקלעים, טי- לי סאגר, רימונים, אקדחים, מר- גמות, מטעני צד, שעונים, נפ- צים ועוד. רק האמצעים הבטוחים הועברו. אתמול נתגלה בכפר סול- טנה באיזור הביטחון מבנה ובו כמאה טילי קטיושה בקוטר 122 מ"מ ופצצות אר.פי.ג'י.

בצה"ל הובעה אתמול אכזבה מן העובדה שמרבית אמצעי ה לחימה נתגלו באיזור הנתון למג- דם יוניפי"ל של אירלנד, שלא עשו דבר למנוע הכנסת אמצעי לחימה אלה לשטחם. מקורות בי יוניפי"ל הביעו אמש קורת רוח מיציאת כוחות צה"ל מדרום לב- נון ואמרו כי הם מקווים שהחיים באיזור ישובו לתקנם.

ירי קטיושות

עד אמש נתגלו שרידיהם של טילי קטיושה שנורו בליל שבת אל איזור הגליל המערבי ו- אצבע הגליל ומתברר כי הקטי- ושות בקוטר 122 מ"מ נורו מחוץ לרצועת הביטחון מאיזור צור ל- עבר הגליל המערבי ומאזור נב- טיה לעבר אצבע הגליל. בירי זה לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק.

הדיזום נשמעו היטב באצבע הגליל והגליל המערבי אך התו- שבים לא נדרשו לנקוט בצעדי זהירות כלשהם.

הירי האחרון לא גרר עימו ירי- דה למקלטים או הפעלת מוסדות החירום. בליל שבת נורו מספר כטוחי קטיושות לעבר איזור קו העימות ולהערכת גורמי הביטחון מדובר בכעשרה טילים.

השיעים: הנסיגה — הישג

שופרות ההסברה של העדה הי שיעית בלבנון תארו אמש את נסיגת צה"ל לתחומי רצועת הבי- טחון — כהישג של הסרוד השי- עי. רדיו ביירות טען כי עד ל- אמש פינה צה"ל שטחים ניכרים מצפון לרצועת הביטחון וכי ב- שטח ניכרו סימנים שבמשך הלי- לה עמד צה"ל להשלים את הנסי- גה. רדיו ביירות — המשקף את הלכי הרוח של ההנהגה השיעית — טען שכוחות צה"ל הפסיקו את הסריקות מצפון לרצועת הביטחון כתוצאה מהמכות שהם ספגו מה- טרור השיעי. כן טען רדיו ביירות שצה"ל הפסיק את הסריקות בכ- פרים השיעים מחשש להגברת הפי- גועים של השיעים נגד ישובי אצבע הגליל. לטענת הלבנונים הפעילה ארה"ב לחץ על ישראל לפנות את צה"ל מדרום לבנון ב- תאום לבקשת הממשל בביירות, בינתיים הודתה תנועת אמל כי כמה מהקטיושות שנפלו בסוף ה- שבוע על ישובי אצבע הגליל נו- רו על ידי אנשיה. נביה ברי מנהיג תנועת אמל אמר אתמול כי שלו- שה מפקדים בכירים בתנועתו נה- רגו בקרבות עם חיילי צה"ל והם: זהייר שהאדה, מוחמד דראגי ו- איברהים פרזואל.

בתוך כך מסר רדיו ביירות כי ספינות של חיל הים עדיין שייטו אמש מול נמלי צור וצידון. כמו כן מסר הרדיו שכוחות צה"ל המ- שיכו לבצע סריקות אלימות ב- כמה כפרים שיעים בדרום תוך כדי נסיגתם לעבר רצועת הי ביטחון.

רבין ידווח לממשלה

שר הביטחון יצחק רבין ימסור היום לממשלה על ההחלטה להפ- סיק את החיפושים של הכוחות המוגברים של צה"ל בדרום לבנון אחרי שני החיילים הנעדרים ש- נחטפו לפני כשבוע. בסקירתו יד- גיש שר הביטחון כי ישראל תמ- שיך בכל האמצעים העומדים ל- רשותה בנסיונות לאתר את ה- שניים ולברר מה עלה בגורלם.

פירוש הדבר

המטרה לא הושגה

מאת פלי זליגנר

המשימה שלשמה הוכנסו ביום שני כוחות מאד גדולים של צה"ל אל מצפון לאיזור הביטחון לא עלתה יפה.

לאחר שכבר ביום שישי התגבשה תחושה שהחיפושים מעלים חרס ושהנזקים לשלום הכוחות ולישובי הצפון עלולים לעלות על התועלת, הוחלט על התקפלות מהולשת מהשטח. בכך התמלאה למעשה דרישתם של אנשי חזית ההתנגדות האיסלאמית שהוצגה כאולטימטום עוד באמצע השבוע שעבר, שאם לא יוציא צה"ל את כוחותיו מצפון לאיזור הביטחון הם יתחילו בהרעשה ארטילרית על ישובי הצפון.

מכך אפשר ללמוד כי אמנם קיימת קואליציה של ארגוני התנגדות בדרום לבנון. העובדה שלא התפתח כל מיקוח סביב אפשרות החזרתם של שני החיילים החטופים מצביעה על סבירות גבוהה לאפשרות שהשניים כבר אינם בין החיים ואולי מתו מפצעיהם בשלב מוקדם של החטי- פה. נראה על כן שלחלק מהצהרות חזית ההתנגדות האיסלאמית היה כיסוי. בעוד שלחלק אחר הקשור לגורל שני החיילים לא היה כיסוי והוא נועד אולי להוציא את מקסימום התועלת מהמצב שנוצר ולא במתכוון. על אף ההחלטה להפסיק את החיפושים אין זאת אומרת שהתקבלו ראיות חדשות היכולות להוכיח כי שני החיילים נרצחו מהאיזור שנסרק בקפדנות.

לאור התוצאות האם היה מקום לנקוט פעולה של סריקות בהיקף כה נרחב? מותר לקבוע כי היה לכך טעם על סמך המידע שהיה ועל סמך מידע אחר שלא היה חסר. זהו הותיר מקום לתקוה לנסות לדלוק בעקבות החוט- פים. אלא משעה שהתברר כי החיכוך יוצר עיבות חסרת תקוים שאין בה לא הגיון מדיני ובודאי לא הגיון בטחוני צריך היה להפסיק. וטוב שכך הוחלט.

גם ארה"ב וגם מדינות אירופאיות ידידותיות אותתו לישראל שהסריקות בדרום לבנון מזיקות. התועלת במציאת אמצעי לחימה ומעצר סייענים ומסיתים היא תוצר לוואי שבודאי לא היה כדאי לשמו בלבד להמשיך ולפעול.

בצינורות שונים התברר שארגון „אמל" ניזוק בשל הפעולה של צה"ל, ובהפרת האיזון העדין בדרום — יוצאת ישראל מופסדת.

מה שכבר ברור הוא שפוטנציאל השנאה והנזק בדרום לבנון גדול ומוכן להפעלה נגד ישראל בכל עת. נותר לתהות באיזה אופן תתחזק ההרתעה. הרמטכ"ל אמר ביום שישי בראיון לטלויזיה כי על הפיגוע החמור „לא נעבור לסדר היום", והשאלה היא אם סוף פעולת הסריקות מלמדות על פעולה אחרת שבדרך.

סכנה למלחמת אזרחים בפיליפינים

טנקים ליד ארמון הנשיא שר ההגנה קורא למרד

מתנגדי מרקוס שורפים את תמונתו — צילום א.פ.י

מאנילה („רויטר", עתיים ו- ע"צ). — שר ההגנה וסגן מפ- קד הצבא של הפיליפינים השי- תלטו אתמול בקרב על משרד ההגנה וקראו לכוחות הצבא הל- מכשלה להצטרף אליהם במרד נגד הנשיא פרדיננד מרקוס.

הם הכריזו, כי יילחמו עד ל- מוות, אולם מרקוס, שטען כי השתתפו בקשר לרצוח אותו ואת אשתו אימלדה, איים להפ- עיל כוחות נאמנים לו והוסיף: „יהיה מרחץ דמים".

ההשתלטות על משרד ההגנה על ידי שר ההגנה חואן פונסה אנריי- לה וסגן מפקד הצבא הגנרל פי- דל ראמוס היתה בדיוק שבועיים לאחר „נצחונו" של מרקוס בבחי- רות על מנהיגת האופוזיציה קו- ראזון אקינו.

מרקוס, בן 68, אמור לערוך את טקס השבעתו לתקופת כהונה רביעית של שש שנים ביום ב הקרוב, לאחר שהואשם בארצו ו- בחו"ל בזיוף בבחירות.

תמיכה במורדים

קצינים בתוך בניין משרד ה- הגנה מסרו לכתבים, כי 7 גנרלים וגנרלים לשעבר הביעו תמיכתם באנרילה ובראמוס.

מאוחר בלילה יצא ראמוס מה- מחנה למטה הז'נדרמריה הפיליפי- נית בבסיס קראמה, במרחק 2 קי- לומטר משם. הוא מכהן כמפקד ה- ז'נדרמריה והמשטרה הארצית ה- משולבת, נוסף לתפקידו, כסגן ה- רמטכ"ל.

בידיעות בלתי מאושרות נאמר, כי חיילים נאמנים לראמוס השתל- טו על שני בסיסים צבאיים במחוז קזון, מרחק 8-5 קילומטר מארמון הנשיאות במנילה.

מסוקים החישו נשק למשרד ה- הגנה בבסיס אגינלדו, בדרום מא- נילה. המון רב התאסף ליד המח- נה, וזרק מזון אל החיילים שב- תוכו.

טאנקים שירו פצצות עשן תפסו עמדות מסביב לארמון מלאקאניאנג של מרקוס, מרחק של 10 קילו- מטר משם. בתוך ארמון הנשיא אמר מרקוס במסיבת עתונאים, כי הוא „עדיין שולט במצב", כי נס- יון הרצח סוכל, והוא קרא לפור- שים להיכנע.

המצפון מעיק

אנרילה, בן 62, שכיהן שנים רבות כשר תחת מרקוס, אמר ב- מסיבת עיתונאים שכונסה במטה משרד ההגנה: „אנו נישאר כאן עד שניכנע. אנו רוצים שרצון העם יכובד. אני מאמין, כי מנ- דאט העם אינו שייך עוד למשטר מרקוס. „אני מושבע מבוזמה מר- סרית, כי קוראזון אקינו היא ש- נבחרה על ידי העם הפיליפיני. אנו מחוייבים לתמוך בה".

ראמוס, בן 57, מבוגרי האקד- מיה הצבאית האמריקאית הנב- חרת „ווסט פוינט", שהיה מזוהה זמן רב עם קצינים פיליפינים ה- דוגלים ברפורמה, אמר: „אני מב- טל את תמיכתי בנשיא... מצפוני לדאוג שרצונו הריבוני של העם יכובד. מצפוני מעיק עלי".

ההשתלטות מצד אנרילה וראמוס באה שעות ספורות בלבד ל- אחר ששליחו המיוחד של הנשיא רייגן פיליפ הביב סיים את שליחותו ויצא לוואשינגטון, לאחר פגישות עם אקינו ועם מרקוס.

בעוד מרקוס נאבק באיום הגדול ביותר על שלטונו בן 20 השנה, עמדה אקינו להופיע בפני 300,000 איש בסבו, במרכז הפיליפינים, במשך המערכה שלה נגד מרקוס.

מרקוס אמר לעתונאים שזומנו לארמונו, כי אנרילה וראמוס היו חלק מנסיון נפל להתנקש בגברת הראשונה ובנשיא" והוסיף: „אני שולט במצב".

מרקוס אמר, כי הוא עדיין מו- כן לשאת ולתת, אולם אם הכוחות הנאמנים לו יתחילו לפעול, „פי- רושו של דבר יהיה חיסולם של כל האנשים הללו".

קצינים התומכים באנרילה וב- ראמוס אמרו, כי לא יגלו את מספר החיילים התומכים בהם, „מ- שום שאין אנו רוצים שכוחות מר- קוס יידעו מה יש לנו".

„לא להישמע להוראות"

יחידות של חיל היבשה, חיל הים, חיל האוויר וחיל הנחתים נב- צאות בבניין בן 4 קומות, הנמצא בתוך תשלובת צבאית גדולה, ב- אחד מפרברי מאנילה. ראמוס אמר, כי תומכים בו „כוחות ידידותיים נוספים".

אנרילה אמר לעתונאים: „אני קורא לעמיתי לצאת מהממשלה ולא להמשיך בממשלה הבלתי חו- קית. אין אנו יכולים עוד לחיות בתנאים אלה".

ראמוס אמר: „אני קורא לכל הכוחות המזויינים ולמשטרה ה- לאומית המשולבת לא לציית לכל הוראות בלתי חוקיות... אני רו- אה בכל התקפה על העם, ירייה לעבר אזרחים בלתי חמושים ו- מעשים דומים הוראות בלתי חו- קיות". שומרים בבסיס בסבו הו- דיעו, כי הם מצייתים לראמוס.

שני הצדדים לא גילו סימנים לנסיגה. אנרילה אמר — שמונה שעות לאחר ההשתלטות: „לא אכ- נע". הוא הכחיש את טענותיו של מרקוס בדבר מזימת רצח.

הקרדינל חיימה סין, מנהיגם ה- רוחני של 40 מיליון הקאתולים ב- פיליפינים ומראשי מבקריו של מרקוס והקרדינל ריקרדו וידאל מסבו, הודיעו בתחנת השידור של הכנסיה „רדיו וריטאס", כי הם מוכנים לתווך בין שני הצדדים.

סוכנות הידיעות הצרפתית מצי- ינת, כי הצבא הפיליפיני, המו- נה כרבע מיליון חייל, תמיד היה עמוד התווך של שלטון הנשיא מרקוס.

צפויה הסכמה בדיון הכלכלי בין שרי המערך לשרי הליכוד

שרי הליכוד לא יאפשרו העברת סמכויות מהאוצר לרה"מ

מאת יוסי מלמן, סופר „דבר"

בליכוד ובמפלגת העבודה סבורים כי למרות חילוקי הדי- עות יגיעו שתי המפלגות להס- כמה בעניין המדיניות הכלכלית. ההסכמה תהיה ככל הנראה בי- אשר לצעדים שיינקטו למעבר ל- מדיניות של צמיחה — אך לא באשר להעברת סמכויות משר האוצר לראש הממשלה.

12 שרים משתי המפלגות יפגשו הערב לישיבה נוספת לאחר ש- ביום ו' לא הצליחו להגיע להס- כמה ביניהם. שר הביטחון יצחק רבין אמר: „הנושא חשוב לנו ב- יותר. אנו מבקשים להיות שותפים מלאים בניהול המדיניות הכל- כלית".

לאחר ישיבה של ארבע שעות דחו שרי הליכוד את דרישת מפ- לגת העבודה להפקיע סמכויות מ- שר האוצר באשר להפניית כספים למדיניות של צמיחה במשק ולמי- נויים בחברות ממשלתיות והע- ברתם לידי ראש הממשלה.

ראש הממשלה שמעון פרס ש- פתח את הדיון הציע להקים ועדת שרים בהשתתפות, יעקבי ושחל ממפלגת העבודה, מודעי ושרון מהליכוד ואשר הוא יעמוד ברא- שה. ועדה זו תפקח על „קרן צמי- חה ושיקום" שיהיו לה כ-500 מיל- יון דולר. 400 מיליון יגוייסו מהנ- פקות בשוק ההון ומאה מיליון מתרומות שנצברו בגלל ירידה ב- מחירי הדלק. הקרן תפעל להגדלת משאבים ממקורות נוספים כגון, מכירת חברות ממשלתיות ונכסים ומגיוס כספים בחו"ל. ועדה זו תפעל למעשה כקבינט כלכלי בעל סמכויות מוגדלות.

פרס דרש גם בשם מפלגת ה- עבודה כי הוא וממלא מקומו יצ- חק שמיר יהיו בעלי הזכות לחד- תום על מינויים בחברות ממשל- תיות ובתאגידים במקום שר ה- אוצר יצחק מודעי. „אין לי כוונה להפר את הרוטציה" הרגיש ראש הממשלה „אך לנו שרי מפלגת ה- עבודה אין אמון ביצחק מודעי. יש צורך בשינוי בסיסי העבודה בינינו ובשיקום השותפות שלנו".

שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי הציג את תכנית הצמיחה שלו: „תוכנית זו היא העיקר והיא איננה נובעת משיקולי רוטציה או שיקולים מפלגתיים. יש צורך במיפוי חדש של איזורי פיתוח. אבסורד הוא בעיני שישובי הגליל והנגב זוכים לפחות הטבות מישובים ביהודה ושומרון. המשק היה במשבר בגלל מדיניותכם והוא משתקם בעזרת ה- תוכנית הכלכלית שאנו יזמנו ו- אשר התאפשרה על אף התנגדות- כם רק בגלל שיתוף הפעולה עם ההסתדרות. קצת צניעות וחוש מי- דה לא יזיק לכם".

השר אריאל שרון אמר כי ה- צמיחה למעשה כבר החלה: „מש- רדי משקיע כספים רבים באיזו- רים שונים בארץ". שמעון פרס התערב „אינך יכול לעשות במשק כבתוך שלך".

סגן ראש הממשלה דוד לוי: „ידעתם לאיזו ממשלה אתם הול- כים".

אריאל שרון: „אני עושה ואתם מדברים".

שר האנרגיה משה שחל סקר בישיבה את מה שהגדיר „המכ- שולים שמעמיד שר האוצר בדרך למינויים במשרדים שבראשם עו- מדים נציגי מפלגת העבודה". ל- דבריו מסכים לעומת זאת יצחק מודעי לאשר מינויים בחברות ו- תאגידים הכפופים למשרדי ממ- שלה שבראשם עומדים שרי הלי- כוד. על רקע זה הועלתה הדרישה להעביר את זכות האישור מידיו של שר האוצר לידי ראש הממ- שלה וממלא מקומו. שרי הליכוד — התנגדו לכך בתקיפות.

הדיון ימשך היום אחר הצהריים.

רצח מחריד בעין כרם בירושלים ילד חשוד כי רצח בני משפחתו

מאת אוריאל בן עמי, סופר „דבר"

הלם בשכונת עין כרם בירו- שלים. גם במוצאי־שבת אחרי הרצח המחריד מסרבים כאן להאמין שבני משפחת כהן נר- צחו בידי בנם בן ה-14.

עוזיאל, השכן של משפחת כהן זה 35 שנה, אומר שזו היתה מש- פחה נפלאה. „מעולם לא שמעתי צעקות או מריבות". נסים, אבי המשפחה היה ידוע בשכונה כאדם שתמיד רוצה רק לעזור".

עוזיאל לא שמע את קולות ה- ירי בליל שבת שבו רצח הבן הצעיר בן ה-14 את בני משפחתו. בעין כרם בתי אבן ערביים, בע- לי קירות עבים. השמועה עברה רק בשבת בבוקר בבית הכנסת.

ניסים כהן שהיה פקח בעיריית ירושלים, לא הגיע לתפילה. הדבר נראה חשוד לבני השכונה. שכן ניסים היה מקדים תמיד לתפי- לה. חבים איש השכונה רץ לביתו לברר מה קרה וחזר עם הבשורה המחרידה.

חוקרי המשטרה הגיעו למקום בשבת בשתים לפנות בוקר. שו- למית ספר, תושבת עין כרם הז- עיקה אותם לאחר שהבן הצעיר של משפחת כהן הגיע לביתה ב- שעה אחת ועשרים אחר חצות ו- אמר לה: „יורים אצלי בבית".

חוקרי משטרה בראשות מפקד המחוז הדרומי ניצב קומפרטו ומ- פקד משטר ירושלים גילו מחזה מחריד. ניסים כהן ואשתו נמצאו במיטותיהם כשבגופם קליעי כדו- רים רבים. ניסים מת במקום ו- אשתו לאה נפצעה קשה ומתה לאחר מכן.

כשיצאו השוטרים מבית משפ- חת כהן שאל אותם הבן הצעיר אם ראו עוד גופות בביתו. השוט- רים שבו לבית וגילו בקומה ה- עליונה גם את גופת אחותו ע- נת, שהיא חיילת בצה"ל ושירה, תלמידה בכיתה י"ב בבית הספר התיכון זיו בירושלים.

בתחקיר המשטרה עולה החשד כי בן המשפחה הצעיר הלומד גם הוא בבית הספר „זיו" בכיתה ח' — נטל את רובה ה-אם 16 של אביו, שהיה בחופשת מילו- אים. לאחר שהלכו בני המשפחה לישון רצח אותם הבן במיטותיהם בקומת הקרקע ולאחר מכן עלה לקומה השניה ורצח גם את אחיו- תיו שישנו בחדרן, הסמוך לחדרו.

חוקרי המשטרה סוברים כי אבי הנער הדריך את בנו כיצד להשת- משט בנשק שהיה ברשותו בזמן שירות במילואים.

פסיכיאטרים ופסיכולוגים מש- טרתיים ניסו במשך יום אתמול לדובב את הנער לפשר המעשה, אך לא הצליחו להבינו. הנער מסר תחילה דברים מבולבלים לחוק- רים ולאחר מכן הודה שהוא אכן ביצע את המעשה. עם זאת הוא סרב לשחזור ואמר כי אינו יודע מדוע ביצע אותו. הוא אמר ל- חוקרים כי גבר עליו דחף שלא יכול היה לשלוט בו ומשום כך רצח את בני משפחתו.

חוקרי מחלק הנוער במשטרת ירושלים התקשו לקבל עד כה גירסה ברורה יותר לפשר המע- שה. הנער היה הבן הצעיר במש- פחת כהן ונותר היחיד בחיים מב- ני משפחתו.

בשכונת עין כרם מנסים להי- רגע. בני משפחת כהן מבקשים לא לדבר עם עיתונאים. מתקשים ל- עכל את האסון הזה.

בערב, כמו משפחה אחת גדולה, יוצאים תושבי השכונה עם סירי אוכל לבית הנרצחים לסעוד בני משפחה שבאו למקום.

בבית הספר זיו בירושלים הת- קיימה אמש ישיבה ממושכת שבה דנה הנהלת בית הספר כיצד יש להתייחס הבוקר למעשה הרצח מ- ליל שבת.

הילד החשוד ברצח הוריו ואחי- ותיו, לומד בבית הספר זיו בכי- תה ח'. אחותו שירה כהן שנר- צחה, למדה באותו בית הספר ב- כיתה י"ב.

המחנכים יכנסו הבוקר לכל ה- כיתות וישוחחו עם הילדים על המקרה.

זירת הרצח בירושלים. על הקיר תמונת ההורים ביום חתונתם. — צילום: י. הררי

שר הביטחון נפגש עם גנראל אברמסון

שר הבטחון, יצחק רבין נפגש ביום ו' לשיחה בלשכתו עם ה- גנראל ג'יימס א. אברהמסון, ראש תוכנית ההגנה האסטרט- גית בחלל (אס.די.איי) ומשלחתו המבקרים בישראל.

האורח סקר בפני שר הביטחון את תוכנית ההגנה האסטראטגית בחלל והביע את התרשמותו מ- ביקוריו בתעשיות הבטחוניות ב- ישראל, אשר יכולים לדעתו לת- רום תרומה חשובה לקידום התוכ- נית.

שר הביטחון שיבח בפני אורחו את הסיוע ושיתוף הפעולה עם ארה"ב בכל התחומים ושוחח על חלקה של ישראל בתוכנית ההג- נה.

בפגישה השתתפו ידיד מועצת המנהלים של התעשיה האווירית אלוף (מיל.) דוד עברי, ראש מנ- הל פיתוח ותשתית במשרד הבי- טחון עוזי עילם וסגנו ד"ר אהרון מוס.

ההסתדרות גיבשה תוכנית לחידוש הצמיחה במשק

● הטלת מס על רווחי הון ● פיקוח על המחירים ● הקמת קרן לאומית

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

התוכנית לחידוש הצמיחה ב- משק באמצעות גיוס מיליארד דולר לשנתיים, גובשה בסוף ה- שבוע על-ידי צוות מטעם ההס- תדרות והוגשה לחברי המועצה הכלכלית־חברתית, המשותפת לממשלה, להסתדרות ולמעסי- קים.

בתוכנית ההסתדרות 12 סעיפים המתמקדים בבלימת האבטלה וב- מעבר לצמיחה ואינם עוסקים ב- מדיניות שכר. המעבר לשלב ה- צמיחה יחייב, על פי התוכנית, הקמת קרן לאומית ובה מיליארד דולר. כספי הקרן יופנו לעידוד היצוא התעשייתי והחקלאי וכן ל- השקעות שיופנו להקמתם של מפ- עלים חדשים ולמניעת התמוטטות של מפעלים קיימים, הבנויים על יסודות בריאים.

התוכנית כוללת הטלת מס על רווחי הון, שבאמצעותו ניתן ל- גייס קרוב ל-200 מיליון דולר ב- שנה. הסובסידיות ליצוא יבוטלו ובמקומן יינתנו לתעשייה קווי אשראי מועדפים. הפיקוח על ה- מחירים יישמר.

מפעלי המשק ההסתדרותי — ו- בראשם קונצרן „כור" — יהיו, על פי התוכנית, הראשונים ש- יישמו תוכנית השקעה במפעלי תעשיה בערי פיתוח.

גורמים בהסתדרות הבהירו אמש, כי ניתן להפעיל את תוכנית ה- צמיחה ללא התפרצות אינפלציו- נית. לעומת זאת, אם לא יהיה מעבר לצמיחה, יקרסו מפעלים ו- האבטלה תתרחב לכדי 10 אחוזים מכוח־האדם במשק — הזהירו או- תם גורמים.

בראש הצוות ההסתדרותי שהכין את התוכנית עמד נחום פסה, ידיד היחידה לתיכנון כלכלי ויו"ר ה- מרכז לתרבות וחינוך. בצוות חב- רים גם מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, יו"ר ועדת התעסו- קה, עליזה תמיר, ויו"ר האגף ל- ביטחון סוציאלי, דב פלג. התוכ- נית תובא היום לאישור הוועדה המרכזת של ההסתדרות.

בכינוס של מזכירי מועצות פו- עלים שהתקיים שלשום בקרית- ענבים, אמר מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, שההסתדרות איננה ממהרת לחתום על הסכמי העבו- דה לשנתיים הבאות. הסיבה לכך, לדבריו, נעוצה בחולשה של ה- הסתדרות מפני עליות מחירים ב- חודש אפריל.

הסכמי העבודה הנוכחיים אמו- רים לפוג ב-31 במארס, אך ייש- ארו בתוקפם כל עוד ההסתדרות והמעסיקים לא יחתמו על הסכמים חדשים.

מזכיר חברת העובדים, דני רו- זוליו, האשים שלשום את הממ- שלה כי תוכניתה לייצוב המשק הביאה את מגזרי החקלאות וה- בניין אל סף התמוטטות. עוד אמר, שיש להפקיע את שאלת „סולל בונה" מהמחלוקת הפוליטית ולגשת מיד ליישום תוכנית ה- הבראה של החברה שגובשה ב- ועדה המשותפת לממשלה, לבנק ישראל ולחברת העובדים.

בנק ערבי בשטחים יוקם בהסכמת ירדן

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ירדן מסכימה שבגדה המער- בית יוקם בנק ערבי. היזמים קיבלו התחייבות בכתב בנושא זה משר בממשלת רבת עמון ה- ממונה על הנושא ובו מובעת תמיכת ירדן בהקמת הבנק. ה- הסכמה ניתנה בתמורה להבנות ישראליות שנציגים של הבנק ה- מרכזי של ירדן ישתתפו בפיקוח יחד עם בנק ישראל על הבנק החדש.

הסכמת ירדן ניתנה לאחר ש- לפני כשנה היא סרבה להצעה דומה שהגישו בני משפחת אל- מסרי משכם. מאחורי הבקשה ה- חדשה עומדות שתי משפחות אח- רות, קרמאוה, מגדולי הלקסי ה- כספים בגדה ומשפחת בגוון מ- שכם.

היזמים הגישו בשבוע שעבר בקשה רשמית להקמת הבנק למני- הל האזרחי, התומך ומעודד את- תם בבקשתם. המינהל רואה בהק- מת הבנק אמצעי חשוב לפיתוח הפעילות הכלכלית בגדה במסגרת מה שמוגדר „שיפור איכות ה- חיים".

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

מזכ"ל רק"ח - לברה"מ קבוצת ה־35 תפגין

(ע). המזכיר הכללי של רק"ח ח"כ מ. וילנר, יצא ביום ו, למוסקבה להשתתף בוועידה ה־27 של המפלגה הקומוניסטית של בריה"מ, שתיפתח ב־25.2.86.

וילנר, שנסע יחד עם סלים אל־קאסם, חבר הוועד המרכזי של רק"ח אמר לכתב שה"מ, שעוד לא ידוע לו עם איזה אישים ייפגש שם, אך ייתכן שאחרי הוועידה ו־בשוליה תהיינה פגישות עם אישים בכירים בוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית.

ח־דוש היחסים בין בריה"מ ל־בין ישראל הוא שאלה של שינוי מדיניות ישראל — סבור ח"כ וילנר, שלא היה מוכן לומר אם נושא זה יעלה בשיחותיו במוסקווה.

לפי סדר היום, תיפתח הוועידה ע"י גורבאצ'וב, שימסור דין וחשבון ויכלול בנאומו את הנוסח החדש של הפרוגרמה של המפלגה הסובייטית ותקנון המפלגה, בהם הוכנסו שינויים מאלה שהותוו לאחרונה ב־1962.

בד בבד עם פתיחת דיוני המפלגה הקומוניסטית הסובייטית במוסקבה, יחלו נשים מקבוצת ה־35 . הישראלית בשביתת־רעב, שתימשך ברציפות במשך 35 שעות בפתח מרכז המפלגה הקומוניסטית הישראלית (רק"ח) בת"א.

השביתה היא במחאה על יחס השלטונות הסובייטיים כלפי אירה נודל וסירוביהם החוזרים להעניק לה אשרת יציאה לישראל.

אילנה פרידמן, בת 50, אחותה של אירה נודל, וכן נציגות של ארגוני נשים שונים יצטרפו לשביתת הרעב.

פעילות קבוצת ה־35 מציינות, כי יחס הסובייטים לאירה נודל פוגע בהסכמי הלסינקי (1975) ובהצהרת זכויות האדם של האומות המאוחדות.

קבוצת ה־35 התארגנה באנגליה בשנת 1970 כתנועת מחאה של נשים נגד סירוב הסובייטים להתיר יציאת היהודים. תנועות דומות נוסדו בארצות אירופה, ובשנת 1983 הוקמה קבוצת ה־35 בישראל. רבות מחברות קבוצת ה־35 המקורית עלו ארצה ופעילות עתה בשורות הקבוצה הישראלית.

מיכה ציפורי, סופרת "דבר" בירושלים, מוסרת כי שלטונות בריה"מ הגבירו בשבוע שעבר את הרדיפות אחר יהודים ופעילי עלייה בבריה"מ. גורמי עלייה בירושלים מעריכים, כי הסיבה לגזירה, ככל הנראה בכינוס ועידת המפלגה הקומוניסטית שיתקיים השבוע במוסקווה. נודע, כי השלטונות הסובייטיים איימו על פעילי עלייה, כי ישליכו לכלא כל מי שיפגין במהלך השבוע. הם הגלו ממוסקווה כמה מפעילי העלייה וחלק מהם אף עצרו. פעילי עלייה אחרים — נודע עוד בירושלים — נשלחו מטעם מקומות עבודתם ל"שליחויות" מחוץ למוסקווה במשך ימי הוועידה, כדי שלא ירכזו תשומת לב.

השלטונות הסובייטיים אף נגשו עם פעילי עלייה המתכוונים לפתוח הבוקר בשביתת רעב ואיימו לעצור אותם אם יתחילו בשביתה. נודע, כי פעילי העלייה במוסקווה נדברו עם חבריהם שכבר עלו לישראל, כדי שהשביתה תתקיים באותו זמן גם בירושלים.

גורמי עלייה בישראל אמרו, כי בניגוד למצופה, לא נקטה בריה"מ כל מחוות לקראת כינוס הוועידה. ככל הנראה, הסתפקו השלטונות הסובייטיים בשחרור שצ'רנסקי ובכך יצאו ידי חובה.

בירושלים מצפים בדריכות לכינוס של ועידת המפלגה הקומוניסטית, משום שזו תקבל החלטות הנוגעות למצבם של יהודי ברית־המועצות. ההחלטות על ההפשרה ביחסי מזרח־מערב הן בעלות השלכה על יציאת היהודים ועל הקלות ביחס לאלה שיישארו בבריה"מ.

צבא מצרים מתקשה לקלוט נשק אמריקאי

מאת סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר") — צבא מצרים מתקשה בקליטת נשק אמריקאי מתוכלל, משום שמערך הפיקוד בו דבק בדגם הסובייטי הקשיח, ומכיוון רמתו הטכנולוגית הנמוכה, הבערות הרווחת בו והמחסור בנגדי־הדרכה — כך דיווח שלשום "ניו יורק טיימס" מקאהיר, בהסתמכו על דברי קצינים מכמה צבאות בנאט"ו, ביניהם אמריקאים.

שכרם הנמוך של החיילים מפתה אותם להשתחרר ולעבור למגזר האזרחי מיד לאחר שקיבלו הכשרה טכנית בסיסית. בהעדר שלד גבוה של סמלים, נאלצים רב־סרנים לבצע את משימותיהם. היוזמה והתושייה שגילו קצינים במבצע צליחת תעלה ב־1973 היו חריגות. ולמרות המעבר לנשק מערבי, הידק הפיקוד המצרי את המבנה הריכוזי, שהעתיק מהסובייטים.

מרגל לטובת סין התאבד בארה"ב

ואשינגטון, ("רויטר", עתי"ם וע"צ) — איש סוכנות הביון המרכזית בארה"ב שיצא לגימלאות ואחר כך הורשע בריגול ובמסירת חומר חסוי חשוב לסין התאבד בתאו ביום ו', לאחר שהורשע בריגול. הוא עבד בסי.אי.איי. 30 שנה.

הנאשם לארי וו־תאי צ'ין הודה שמסר מסמכים חסויים למנהיגים הסינים, תמורת תשלום כספי. הוא נתגלה ללא רוח חיים בתא המעצר שלו, בעיירה מנאסאס במדינת וירג'יניה. הוא מת לאחר ששם ראשו בשקית פלסטיק ונחנק.

לאחר שהגופה נמצאה, נעשו נסיונות להחיות את צ'ין בן ה־63, אולם מאמצים אלה עלו בתוהו.

לפני שבועיים הורשע צ'ין על ידי חבר מושבעים ב־17 סעיפי אישום בריגול, בהשתמטות מתשלום מס ובאי דיווח על חשבונות שהחזיק בבנקים בהונג קונג, שם הסתיר את רווחיו.

צ'ין היה צפוי לגזר דין של מאסר עולם ולקנסות בסך למעלה מ־3 מיליון דולר. גזר הדין עמד להינתן ב־17 במארס.

שלטונות הכלא בודקים עתה כיצד הגיעה שקית הפלסטיק לידו של צ'ין.

משמר החופים הצרפתי תפס אניה עם נשק

ברסט, צרפת, (ע"צ, "רויטר" ועתי"ם) — משמר החופים הצרפתי תפס מטען גדול של נשק, הכולל רובים, אקדחים משגרי רקטות ומקלעים, על ספינת משא שהייתה בדרכה לסוריה לאורנה — כך מסרו אנשי מכס בברסט ביום ו'.

הם אמרו, כי מטען הנשק הגדול נתפס ביום ד' על סיפון הספינה "סילבר סיי" בת־מעמס של 666 טון, אשר שטה תחת "דגל נוחות" פנאמי ובאה לשהייה קצרה בנמל ברסט. 13 אנשי הצוות תוארו "יוצאי מדינות המאגרב, דוברי אנגלית".

אנשי היחידה נגד ריגול בצרפת פתחו בחקירה והחובל ואחד מאנשי הצוות הועברו בטיסה לפאריס, לשם חקירה.

בפעם האחרונה עגנה האנייה בנמל סאות'המפטון באנגליה בספטמבר. אולם, המטען הועלה עליה בתאריך מאוחר הרבה יותר.

במשרד החוץ נדהמו לשמוע על הסכמת ארה"ב לזימון אש"ף

הממשל טוען כי לא הסתיר מישראל דבר

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). — ירדן ממתינה עתה לתיאום אמריקאי־סובייטי, שבעקבותיו תכונס הוועידה הבין־לאומית — כך אמרו בסוף השבוע מקורות ירדניים, המתיימרים לבקיאות בכוונותיו של המלך חוסיין.

לדעת חוסיין, כך אמרו המקורות, יאפשרו הוויתור האמריקאי בסוגיית הוועידה הבין־לאומית בהשתתפות סובייטית והפשרת יחסי ירדן עם סוריה מאמץ ירדני־סורי לשכנוע מעצמות־העל לפעול לכינוס הועידה בהקדם.

להערכת חוסיין, לא יתנגד ראש הממשלה שמעון פרס למהלך זה. המקורות מסרו, כי בברכת עמוק לוויתורים האמריקאים לחוסיין. לוויתורים האמריקאים לחוסיין. תיאום בין מעצמות־העל ובין ישראל, ירדן וסוריה יביא לכינוס הוועידה ולהעמדת אש"ף בפני בחירה אם לבוא אליה לפי התנאים שיוכתבו לו מראש.

מקורות אמריקאיים אמרו בתגובה על דברים אלה, כי ארה"ב השהתה את התיאום עם בריה"מ עד לאחר השלמת המגעים עם ישראל, ירדן ובעקיפין עם אש"ף, כדי שתוכל להעמיד את הסובייטים לפני עסקה מוגמרת ולהציע להם להעניק לה את חותמם.

שלה נבוכים מעצבי־המדיניות האמריקאים ונרתעים מפנייה לסובייטים, אך פנייה סובייטית אליהם — אולי גם בעקבות שינויים במדיניות הסובייטית לאחר קונגרס המפלגה הקומוניסטית השבוע — תיענה בחיוב.

במגעים עם הסטייט־דיפרטמנט בוושינגטון דבק הממשל בטענתו, כי לא הסתיר מישראל את עמדותיו ואין כה סטיה מתאום המוצהרים להידברות עם אש"ף, למרות המחלוקת בסוגיות אלה מוסכם על שתי הממשלות, כי מוטב לא להגיע את המחלוקת לקרע חריף וגלוי. בממשל מודעים לעדינות מצבו של פרס, הנדרש להסביר אם אכן ידע על הוויתור האמריקאי ובמשתמע הסכים לו או שמא הערימו עליו האמריקאים למרות התיאום ההדוק עימו.

בממשל נערכו שלשום להגיב על המחאות הישראליות, הן כלפי הסתר בעמדה האמריקאית והן כלפי מה שהתפרש כעקיפה חריגה של התיאום האמריקאי־ישראלי. מקורות המקורבים לממשל ציינו, כי אף שהראיות לכך נסיבתיות בלבד, הסתיימו שיחות פרס־מרפי בהערכה אמריקאית, כי פרס ישלים עם היענות ארה"ב לתביעת חוסיין שאש"ף יוזמן לוועידה, שפתיחתה נועדה לסוף החודש הנוכחי.

חוסיין אמר בנאומו בשבוע שעבר, כי ההסכמה האמריקאית נמסרה לו ב־25 בינואר, למחרת שוב מרפי לוואשינגטון משיחותיו עם פרס וארבעה ימים לאחר שמלך ירדן חזר מלונדון לרבת־עמון משיחותיו עם מרפי.

דובר הסטייט־דיפרטמנט אמר שלשום, בתשובה לשאלת התיאום עם ישראל בסוגיה זו, כי לא ירדן בהוכנס של מגעים דיפלומטיים.

שגריר ישראל מאיר רוזן התכחש עוד ביום ה' בצהריים (לפי שעון וואשינגטון) לאפשרות שארה"ב מיתנה את עמדתה בסוגיית מעמד אש"ף. ידיעות בכיוון זה פורסמו מפי אישי אש"ף במרוצת שיחות חוסיין עם יאסר ערפאת ו־אושרו חלקית בידי מקורות אמריקאים לפני כ־10 ימים, בין השאר לקראת ידיעה ב"דבר" ב־14 בחודש.

המקורות אישרו אז, כי ארה"ב "בחנה אפשרות היפותטית" של הזמנת אש"ף כמשקיף לוועידה הבין־לאומית, משום שבסמכות ה־או"ם להנפיק הזמנות לוועידה. המקורות ביקשו להבחין בין "נוכחות" אש"ף במושב הפתיחה ו־הסיום של הוועידה לבין "השתתפות" במשלחות לשיחות הדו־צדדיות.

השגריר רוזן נדהם מן האישור. פקיד במשמל אמר שלשום, כי לא תהיה בקרוב כל יוזמה־דבתית של ארה"ב לחידוש התנופה המדינית. "המוקד נמצא באיזור, בין הצדדים עצמם", אמר הפקיד. "שחידוש התנופה תלוי בהם".

בתשובה לשאלה על זהות צדדים אלה, הנדרשים לחידוש התנופה, אמר הפקיד, "ירדן, הפלשתינים, ובמידה מסויימת — ישראל".

בנסותו להסיט את הדגש ממחלוקת אמריקאית־ישראלית אפשרית בסוגיית הוויתורים האמריקאים הוסיף הפקיד. "העובדה החשובה המשתקפת בנאום חוסיין היא, שיש השקה בין העמדה האמריקאית לבין הירדנית ומחלוקת בין העמדה הירדנית לבין זו של אש"ף". אף שרוזן נפגש עם מרפי לסעודת צהריים ביום ה', לערך בעת שדובר הסטייט־דיפרטמנט אישר את נכונות דברי חוסיין על הוויתור האמריקאי, נדהם השגריר לשמוע על אודות האישור, בשובו לשגרירות. בדיון בהול שכינס התגבשה דעה בצד הבעת מורת רוח חריפה מהוויתורים האמריקאים. דעה זו חוזקה שלשום, בהנחיות מירושלים.

רוזן ביקש להיוועד בהזדמנות עם שר החוץ שולץ, אך נאלץ להסתפק בסגנו ארמקוסט, שהתעדכן לפני כן בדיון עם מרפי.

הגדרה עצמית לפלשתינים פרושה - מדינה עצמאית

גם המלך חוסיין אינו תובע זאת אמר רה"מ בוועידת חוג "משוב"

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

ראש הממשלה שמעון פרס אמר אתמול, כי לא רק ישראל שוללת הקמת מדינה פלשתינית בשטחים אלא גם המלך חוסיין אינו תובע אותה ומצרים לא התחייבה עליה.

בדברו בוועידת חוג "משוב" של מפלגת העבודה, בסינמה־רואל, נשאל פרס על ההגדרה העצמית לפלשתינים והשיב, כי מי שמציע להעניק להם הגדרה עצמית מראש, מסכים להקמת מדינה פלשתינית.

לדבריו, אין הגדרה עצמית אלא אם כן יש תנאים לחופש של הגדרה עצמית, וזה נשלל מתושבי השטחים באיום הטרור הפלשתיני עליהם.

ראש הממשלה חזר גם על עיקרי "תכנית ההצלה" לתושבי

השטחים: אפשרות למינוי ראשי ערים ערבים; ניהול עצמי בענייני כלכלה, חברה ותרבות; ליברליזציה בתחום הפרסומים הנוגעים עם העולם הערבי.

יעקבי: הסדר ביניים חד־צדדי אחרי 1986

שר הכלכלה גד יעקבי הגיש בסוף השבוע שעבר לוועדה המדינית המכינה את ועידת מפלגת העבודה את תכניתו להסדר ביניים חד־צדדי בשטחים.

"אם לא ייפתח משא ומתן בין ישראל לירדן והפלשתינים עד סוף 1986 תגשים ישראל באורח חד־צדדי את האוטונומיה באזורי יהודה, שומרון ועזה", נאמר בהצעת יעקבי.

עוד הדגיש, כי הצעתו אינה מדברת על נסיגה חד־צדדית של צה"ל מן האזורים שבהם עליו להיות ממוקם על פי שיקולי הביטחון של ישראל והיא נועדה למנוע סיפוח זוחל.

קרבות בחצי־האי פאו איראן הודפת הלחץ

הודעות סותרות משני הצדדים

שני חיילים איראניים עוסקים בהכנתו לפעולה של תותח נ"מ ברצועה שליד נמל הנפט פאו, הכבושה בידי כוחות איראן. (צילום: א.פ.)

בחריין (ע"צ, "רויטר" ועתי"ם). — מפקד הכוחות העיראקיים בגזרה המרכזית גנראל מאהר עבד אל־ראשיד אמר אתמול, כי כוחותיו פרצו דרך מערך הכוחות האיראניים בחצי־האי פאו בדרום עיראק והוא אמר, כי יכבוש בחזרה את נמל הנפט פאו בתוך כמה ימים.

בינתיים לא הגיעו שום ידיעות מטהראן על הקרב המתחולל בחצי האי. ההודעה האיראנית רק אומרת, כי תותחים נ"מ שלה הפילו 3 מטוסי מלחמה עיראקיים אתמול ובסך הכל הפילו מאז תחילת המתקפה האיראנית 53 מטוסי חיל האוויר העיראקי. עיראק, מצידה, הודתה רק בהפלת 6 מטוסים שלה.

גנראל אל־ראשיד אמר על התקפת הנגד של הצבא העיראקי באיזור פאו "זוהי הזדמנות יוצאת מן הכלל להשמיד את כוחות האויב ולהחיש את סיום המלחמה". הוא דיבר עם כתבים בסטהו, הנמצא במרחק של 10 קילומטר מהחזית.

האיראנים מחזיקים עתה רק 18 קמ"ר מאדמת חצי האי, טען הגנראל. עוד אמר, כי האיראנים איבדו במתקפה שלהם עד כה 40,000 איש ו־150,000 מאנשיהם פצועים.

איראן טענה לעומת זאת שהיא מחזיקה ב־800 קמ"ר מחצי האי.

איראן: הדפנו 4 מתקפות

כוחות איראניים שהתחפרו בחצי האי פאו שבדרום עיראק הדפו 4 מתקפות של חיל הרגלים העיראקי — כך נאמר בהודעה צבאית שפירסמה איראן אתמול בערב.

בהודעה נאמר, כי בהתקפות היו כ־1,000 נפגעים עיראקיים, ו־נלקחו בשבי 87 חיילים עיראקיים. עוד נאמר בהודעה, כי איראן מחזיקה עתה ב־850 קמ"ר מרובע של "איזור אסטרטגי" זה.

סופר "דבר" בארה"ב מוסיף, כי ממשל רייגן גינה שלשום את השימוש העיראקי באמצעי לחימה כימית ואמר כי "הפרה חמורה של החוק הבין־לאומי", אך דובריו ציינו, כי איראן אחראית להמשך מלחמת המפרץ, משום סירובה לדבר עם עיראק.

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

פנחס ארז ז"ל

נעלה לקברו לאזכרה ולגילוי מצבה
מחר, יום שני, ט"ו אדר א' (24.2.86) בשעה 15.30
בבית־העלמין בחולון.
נפגשים ליד השער הישן.
תודתנו לכל מנחמינו.

חיותה ויצחק גנני
וכל המשפחה

לאיזי טנקמן

איתך באבלך במות

אביך ז"ל

בית הסנה

בצער רב הננו מודיעים על פטירת חברתנו

חווקה זעירא

ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, י"ד באדר א' תשמ"ו
23.2.86 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין ביגור.

המשפחה
ובית יגור

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
שטיינברג ברוך
במות
אביו ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

הוצאת "מסדה" ומפעלי דפוס פלאי

אבלים על מות

ברכה פלאי

מייסדת ומנהלת החברה

ההלוויה תצא היום יום ראשון י"ד אדר א' תשמ"ו, 23.2.86
בשעה 2.30 אחה"צ מבית ההלוויות העירוני רח' דפנה 5
תל־אביב, לבית העלמין בקרית שאול

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

ברכה פלאי

ההלוויה תצא היום יום ראשון י"ד אדר א' תשמ"ו 23.2.86
בשעה 2.30 אחה"צ מבית ההלוויות העירוני רח' דפנה 5
תל־אביב לבית העלמין בקרית־שאול

המשפחה המתאבלת

דבר
DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מנהל כללי אהרן קראוס
הוצ'-"דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת וההנהלה: תל־אביב,
רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 65233
טלפון 286141 (5 קווים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים
281860, 298032
סניפים:
תל־אביב, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים,
המערכת: רח' הלל 38,
טל' 241335, 243306/7
המינהלה: רח' הלל 36, טל' 231251/2
חיפה, רח' הנביאים 27
טלפונים 642111-2-3, מיקוד 33104

לראות יותר אמריקה ב-37.25 דולר לטיסה.

טוס בט.וו.א לארה"ב וקנה את הכרטיס Discover America שלנו. אתה מזמין מינימום 4 טיסות פנים במחיר $37.25 כ"א, טיסות נוספות -עד 4 - יעלו לך רק $30.00 כ"א, בכל קוי ט.וו.א בארה"ב.

בתוקף החל מ-1.11.1985 עד 21.3.1986 כפוף לתנאים מסוימים.

פנה לסוכן הנסיעות שלך או ט.וו.א, טל. 654266, 03-651212.

סחארוב לא ייצא מברה"מ תמורת טיפול לאשתו במערב

כותב „אובזרבר" של לונדון

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בלונדון

לונדון (מיוחד ל„דבר"). — אנדריי סחארוב קיבל על עצמו את הדין שלא לעזוב את גבולות ברית־המועצות תמורת הסכמת השלטונות הסובייטיים לאפשר לאשתו, ילנה בונר, לקבל טיפול במערב.

„אובזרבר" הלונדוני שדיווח על כך אתמול, מסתמך על מכתב שהבריח הפיסיקאי הסובייטי למשפחתו במערב.

סחארוב כותב, כי במכתב ששיגר למנהיג בריה"מ במהלך שביתת הרעב שלו, הסכים לקבל אחריות למעשיו. אך הביע את נחישות דעתו שאין להטיל את האחריות למעשיו על רעייתו, ילנה. הוא אף הצהיר, כי הוא שואף להינתק מכל פעילות פוליטית ולהתרכז בעבודתו המדעית.

המדען הסובייטי מתאר במכתבו את ההידרדרות שחלה במצב בריאותה של אשתו, אשר מלבד ליבה, לקתה גם בגלאוקומה. לדבריו, בבריה"מ אין היא מקבלת את הטיפול הראוי והוא פתח בשביתת רעב שלו, כדי לאפשר את יציאתה למערב. במכתבו ביקש את עזרת ידידיו במערב לסייע ליציאת רעייתו. לאחר שפתח בשביתת הרעב, ב־16 באפריל 1985, אושפז המדען הנודע בבית־החולים, שם נקשר אל מיטתו והוזן על ידי הצוות הרפואי של בית־החולים, תוך גרימת חבלות בגופו ובפניו. הוא מתאר כיצד פותחו מאכיליו את פיו בכוח בעזרת כף, ויצקו מזון אל גרונו בעזרת כף נוספת, כאשר הם אוטמים את אפו.

גם במכתב אחר, בן 20 עמודים, ששיגר אל נשיא האקדמיה הסובייטית למדעים, ביקש סחארוב סיוע לשליחת אשתו לטיפול רפואי מחוץ לבריה"מ. סחארוב סיפר על עינוייו על־ידי הק.ג.ב. בבית־החולים בגורקי במשך ארבעה חודשים, ממאי 1984. כמה ימים אחר שפתח בשביתת הרעב שלו, בשבעה במאי 1984, חטפו אותו אנשי ק.ג.ב., לבושים כרופאים, בחלוקים לבנים והעבירו אותו אל בית החולים, ושם עינוהו 4 חודשים. הוא ניסה להימלט פעמים אחדות. אך נכשל, עקב השמירה הכבדה. כדי לגרום לכך שיפסיק את שביתת הרעב כפתו אותו והזריקו חומר לתוך ורידיו, שגרם לו להתעלף. כשהתעורר סבל מתופעות־לוואי האופייניות לשטף דם במוח. ביוני שם לב, כי ידיו רועדות. הרופאים שיכנעו אותו, כי הוא סובל מפרקינסון ואם ישבות רעב תוחמר מחלתו.

לדברי „אובזרבר", סבורים עתה בני משפחת סחארוב בבוסטון, כי קטנים סיכויי סחארוב לצאת מברית־המועצות ובני הזוג צפויים להמשיך ולחיות בבידוד בדירת שני החדרים בגורקי. כאשר הם נתונים להצפיה מתמדת של שומרי הק.ג.ב. המשפחה טוענת, כי הסובייטים אף התקינו מערכת הפרעות מיוחדת סמוך לביתם, כדי למנוע מהם קליטת שידורים מן המערב.

ספר חדש: "הציונות הלוחמת של ב.ג."

„הציונות הלוחמת של דוד בן גוריון", ספרו החדש של החוקר ד"ר מאיר אביזוהר, יו"ר מערכת כתבי ב.ג., עמד בסוף השבוע במרכז ערב־עיון שערכה המחלקה להשכלה גבוהה בוועד־הפועל במסגרת האירועים שמקיימת ההסתדרות לציון יום הולדתו ה־100 של בן־גוריון.

יו"ר המחלקה שמעון אביזמר, עמד בדבריו על תקופת כהונתו של בן־גוריון במשך 15 שנה כמזכ"ל ההסתדרות, בשנים שבהן התגבש והתגשל הכוח הלוחם המאורגן של היישוב העברי במסגרת „ההגנה", שבית הוועד־הפועל היה לה משענת אידיאית, מוסרית ומהותית.

השר גד יעקבי והסופר שבתאי טבת, עמית־מחקר והביוגרף של בן־גוריון, הירצו על דרכה של „הציונות הלוחמת", שדוד בן־גוריון ביצע הלכה למעשה בשנות השלושים עד פרוץ מלחמת העולם השנייה (ב־1939). ד"ר מאיר אביזוהר, מחבר הספר, סיכם את הדיון שבו השתתפו כמה מאות חברים ובהם אישים מתנועת העבודה, מפקדי „ההגנה" שפעלו במחיצתו של ב.ג. בתקופת המאבק וראשית המדינה וכן בני־משפחתו של בן־גוריון.

ראש פרויקט „מלחמת הכוכבים", גנרל ג'יימס אברמסון, השוהה עתה בישראל, נועד שלשום עם שר הבטחון, יצחק רבין, והשתתף לאחר מכן בטקס נטיעת העצים הראשונים בפארק עצמאות ארה"ב של הקרן הקיימת, לזכר שבעת האסטרונאוטים שניספו באסון צ'לנג'ר צילום: עמרם גלמי)

קריאה לגרוש ערבים היא הסתה גזענית

מאת עליזה וולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

„קריאה לגרש את ערביי ישראל, כולם או חלקם, אל מחוץ לגבולות המדינה היא הסתה גזענית, ואין זה משנה אם נוקטים לשון גירוש או לשון של העברה, או הוצאה, שהרי הכוונה היא אותה כוונה".

דברים אלה כותב היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, לאורה שם־אור, יו"ר „המעגל הלאומי", בתשובה על פנייתה אליו בשאלה, האם בעיקרי תנועתה — העברת חלק מהאוכלוסיה הערבית בישראל אל מחוץ לגבולותיה — יש משום הסתה גזענית.

היועץ המשפטי מחווה את דעתו על מצעו של „המעגל הלאומי" — לא בדרך של תשובה משפטית, כפי שהוא מציין — כי החוק נגד הסתה גזענית עדיין לא התקבל בכנסת. עם זאת, הוא מבקש למנוע אי־הבנה.

אלוף אורי שגיא אלוף פיקוד דרום

אלוף אורי שגיא מתמנה היום לאלוף פיקוד הדרום במקומו של אלוף משה בר־כוכבא.

אלוף בר כוכבא יעסוק בתקופה הקרובה בטיפול בתחומים שונים במסגרת המטה הכללי.

אורי שגיא (איזנברג) נולד ב־1943 בכפר סאליק. ב־1961 התגייס לצה"ל, לחטיבת „גולני". במלחמת ששת הימים היה מפקד פלוגה ב„גולני" ונלחם ברמת הגולן. בין השאר, נטל חלק בקרב תל־פאחר. במלחמת ההתשה היה מפקד הסיירת של „גולני". בין השנים 1971—1973 היה מג"ד בחטיבת „גולני". ב־1974 שירת בתפקיד מטה, ומקץ שנה, ב־1975, עבר קורס הסבה לשריון ופיקד על חטיבת שריון. בשנים 1976—1978 פיקד על חטיבת „גולני" ונטל חלק במבצע אנטבה כאחד ממפקדי הכוחות. ב־1979 התמנה למפקד עוצבת שריון ברמת הגולן. במחצית הראשונה של 1981 למד במכללה לביטחון לאומי בקרלייל (פנסילבניה) שבארה"ב.

באוגוסט 1981 נתמנה לראש מחלקת המבצעים במטכ"ל ומילא תפקיד זה במלחמת לבנון. ביולי 1983 נתמנה לעוזר ראש אג"ם והועלה לדרגת אלוף.

האלוף שגיא, הוא בוגר המכללה לפיקוד ומטה של צה"ל, בעל תואר ראשון בלימודי היסטוריה כללית באוניברסיטת תל־אביב. הוא נשוי ואב לבן ושתי בנות.

שער יציג

דולר ארה"ב	1.4760
לירה שטרלינג	2.1244
מרק גרמניה	.6346
פרנק צרפתי	.2066
פלורין הולנדי	.5618
פרנק שוויצי	.7606
כתר שבדי	.2003
כתר נורבגי	.2035
כתר דני	.1720
מרק פיני	.2822
דולר קנדי	1.0601
דולר אוסטרלי	1.0362
רנד דרום אפריקאי	.7314
פר"ב (10)	.3100
10 שילינגים אוסטרים	.9035
1000 לירות איטלקיות	.9325
100 ין יפני	.8016
פאונד אירי	1.9188
100 פזטות ספרדיות	1.0073
דינר ירדני	3.9852
לירה לבנונית	.7029
לירה מצרית	.8561

הצהרת אמונים כתנאי להשתתפות בבחירות

מאת סופרת „דבר" בכנסת

ח"כ מאיר כהן־אבידב מהליכוד יניח מחר על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית, המתייחסת לחוק הבחירות לכנסת. התיקון שהוצע על־ידו הוא הצהרת־אמונים, בה ייאמר: „מי שזכאי להיכלל בפנקס הבוחרים על־פי חוק, יחתום על הצהרת־אמונים למדינת ישראל לדגלה ולסמלה. מי שזכאי, כאמור, יחתום על־ידי שר הפנים על הצהרת־אמונים. מי שלא חתם לא ייכלל שמו בפנקס הבוחרים. לא חתם מי שהוזמן תוך 60 יום — יימחק שמו מפנקס הבוחרים".

כהן־אבידב אמר, כי רבים מתושבי ישראל הביעו בהתנהגותם ובמעשיהם את אי־הכרתם וחוסר־נאמנותם למדינת ישראל, לדגלה ולסמלה. לא יעלה על הדעת, שלתושבים אלה תהיה זכות בחירה לבית־המחוקקים של המדינה, שבבחירתו קובעים את המדיניות הבטחונית והכלכלית. אין בחוק זה — אומר כהן־אבידב — כדי לשלול זכויות אזרחיות, אלא השתתפות בהצבעה לבחירות.

הפרסום בפרשת הרצח להכרעת פרופ' זמיר

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, יחווה בימים הקרובים את דעתו בקשר לפרסומים בעיתונות בפרשת רצח מלה מלבסקי ז"ל.

כזכור, ביקש היועץ המשפטי לממשלה ממפכ"ל המשטרה, דוד קראוס לבדוק את כל החומר שפורסם בעיתונות בפרשה זו, ואף לתשאל כתבים בנושא זה לאחר שהתגלו עבירות־לכאורה על חוקי הסוב־יודיצה.

היועץ המשפטי לממשלה יצטרך להכריע אם להעמיד לדין עיתונאים ועורכי עיתונים, שבפרסומיהם היתה עבירה על החוק.

עייטי ערבות בדרכם לאירופה

מאת שמואל תגר, סופר „דבר" באילת

700 עייטי ערבות פתחו אתמול את עונת נדידת הציפורים באילת. העייטים עברו בדרכם ממזרח אפריקה לאירופה והם הגל הראשון של דורסים, שבעקבותיהם יעברו עוד 80 אלף עייטי ערבות.

הצפר הראשי של המרכז הבין־לאומי לצפרות, הדוש שירחי, מסר אמש כי בשלושת החודשים הבאים יעברו מעל אילת כמיליון עופות דורסים. לדבריו, 13 צופים מעלו אתמול בארבע תחנות ספירה בהרים מעל אילת. תחנת הטיבוע שהתפעלה לפני כשבוע, מטפלת בכשמונים ציפורים ביום, ובמהלך העבודה נמצאה בראשונה בארץ סלעית מזרחית נדירה, שהגיעה מאיראן. כן נלכד עפרוני אפריקאי, שאינו מוכר בארץ. הוא הועבר לגן הזואולוגי בתל־אביב להסתכלות.

שוחטי בשר מישראל סרבו לעקור לקובה

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר") — שוחטי בשר כשר מישראל, מארגנטינה וממכסיקו סירבו לעקור להוואנה כדי למלא את מקומו של השוחט היחיד בקהילה היהודית בקובה, שאושפז אשתקד בגין מחלת כליות, כך דיווח שלשום „וול סטריט ג'ורנאל" בכתבה על מצב הקהילה. בית הכנסת ממומן מהכנסות בית מרזח הצמוד אליו, ומנוהל בידי הגבאי.

„בית המרזח נראה כמטה המפלגה הקומוניסטית בישראל: בתקרתו קבועה נורת ניאון בצורת מגן דוד. ועל הקיר תלויים דיוקנאות שלושה אישים — תיאודור הרצל, חיים וייצמן ובתווך פידל קאסטרו", מדווח כתב ה„ג'ורנאל".

סוכן סמוי בעזה חשף סוחרי נשק

(ע.) — רשת סוחרי נשק גנוב נחשפה בסוף השבוע ברצועת עזה, וחמשת חבריה נעצרו שלשום לפנות בוקר בסיועו של סוכן משטרה סמוי, שפעל באיזור שנה תמימה. כן התגלו כלי נשק ורכוש גנוב אחר, ודגלי אש"ף.

היה זה ניסיון ראשון של הפעלת סוכן סמוי לגילוי סוחרי נשק ואמצעי חבלה. הוא רכש מאנשים שונים באיזור כלי נשק ואמצעי לחימה שנגנבו מצה"ל והפליל את המוכרים. רובם כבר הועמדו לדין.

אחרי שנת פעילות של הסוכן החשאי, הוחלט לעצור את אחרוני החשודים שלגביהם התקבל מידע מן הסוכן. במעצרים השתתפו כוחות גדולים של שוטרים מנפת עזה, יחידות משמר הגבול וצה"ל. בסוף השבוע פרצו לבתי חמשת חברי הכנופיה כוחות גדולים, בפיקודו של מפקד נפת עזה, נצ"מ משה אוזרי.

משטרת נפת עזה ממשיכה בחקירות לאיתור כלי נשק גנובים ומוברחים ואמצעי חבלה שונים. בהסתמך על מידע שהסוכן הסמוי סיפק למשטרה.

רגע מרגש

בהופעתה של השחקנית לורי ווילנר במחזה „חנה סנש", בפני האם קתרינה סנש, שהתקיימה בסוף השבוע בבית האבות בחיפה, העלה הקטע המסיים, דמעות בעיני רבים מן הצופים. בקטע זה מגלמת לורי את האם לאחר פרידתה מחנה סנש, כאשר היא מספרת באנגלית בהיגוי ההונגרי על גאוותה וגבורתה של חנה ברגעיה האחרונים. בתום ההצגה שאלה קתרינה סנש את לורי: „מאיפה את לוקחת כל כך הרבה כח ?". המחזאי־במאי דוד שכמר אמר: „כאן השגנו את שיאו של המחזה. זה כאילו לחזור לשורשים." הוריה של לורי, שהגיעו במיוחד להופעה בחיפה אמרו כי צפו במחזה פעמים רבות בארה"ב, אך הופעה זו היתה המרגשת ביותר. כאשר נשאלה לורי מהי התחושה להציג בפני האם השיבה: „אענה בדברים שכתבה חנה לאמה במכתבה האחרון: „את הרי יודעת טוב ממני את הצפוי ועל כן אין צורך במילים". ההצגה שהועלתה בארה"ב 300 פעם תצא למסע הופעות בערי השדה של ארה"ב וכן בקנדה ובאנגליה.

היכן שלומיאל

„חיפשתי וחיפשתי במפה איפה היישוב שלומיאל ולא מצאתי" אמר שר התעשיה והמסחר אריאל שרון (בתמונה) בנסיון לעקוץ בסוף השבוע את יצחק רבין. דבריו נאמרו בישיבה המיוחדת שכינס ראש־הממשלה בלשכתו ביום ו', לדון במחלוקת בין הליכוד למפלגת העבודה בקשר למדיניות הכלכלית. רבין התבטא בשבוע שעבר כי יש לקבוע סדרי עדיפויות ולהפסיק להזרים כספים ליישובים „עמנואל, אריאל, ואני יודע, גם לשלומיאל ?" רבין לא הגיב על דברי שרון.

יוסי מלמן

החצי הנכון

כמה מידידיו של פרופ' מיכאל פלדמן (בתמונה), התכנסו אתמול בביתו שבמכון ויצמן לחוג את יום הולדתו. הרכב האורחים של המדען ושל רעייתו לאה, כלכלנית, שיקף היטב את תחומי התעניינותו ובקיאותו החורגים הרחק מן המקצוע: ספרות, אמנות, מוסיקה, כלכלה, פוליטיקה. עמוס עוז בדברי ברכה קצרים התעכב דווקא על נקודה זו ואמר כי בחתן השמחה נתקיימה האימרה „ידו בכל" אך מחציתה השניה של האימרה „ויד כל בו" למרבה המזל, אינה נכונה. אז מזל טוב.

שעה של תשואות

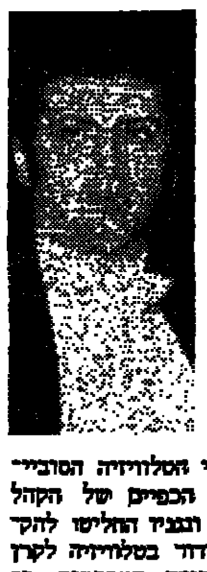

התזמורת הסימפונית של פאריס בניצוחו של דניאל ברנבוים (בתמונה), סיימה סיבוב הופעות בברה"מ. התזמורת קיימה שלושה קונצרטים באולם הפילהרמוני בלנינגרד ושלושה בקונסרבטוריון של מוסקווה. בהופעה במוסקווה, שהוקלטה ושודרה ע"י הטלוויזיה הסובייטית, נמשכו מחיאות הכפיים של הקהל שעה שלמה. ברנבוים והנציג החליטו להקדיש את הכנסות השידור בטלוויזיה לקרן מיוחדת לעידוד המוסיקה הצרפתית בברה"מ.

גדעון קרין, פאריס

מזל טוב

אשר בן נתן, (בתמונה), יו"ר „יד בן־גוריון" ומי שכיהן כמנכ"ל משרד הבטחון ואח"כ כשגריר ישראל במערב־גרמניה, חגג בימים אלה יום הולדת 65. בן־נתן, המשמש מאז 1980 גם כיו"ר האגודה ישראל־גרמניה, קיבל מברק ברכה מאת הקנצלר הגרמני הלמוט קוהל, שציין את הישגיו האישיים של בן־נתן לשיפור היחסים בין גרמניה לישראל בתקופת כהונתו כשגריר ראשון וגם בתפקיד הנוכחי. כמו כן הזכיר קוהל, את הביקור המוצלח של ראש הממשלה בגרמניה. אליו התלווה גם בן־נתן.

ש. שלמה

יריית פתיחה

שגריר ארצות הברית בישראל, תומאס פיקרינג, (בתמונה), רעייתו וכמה עשרות עובדים בכירים של השגרירות היו אמש אורחים של אגודת ישראל־ארה"ב. המפגש החברתי נערך במסעדת אל־באשה בואדי סאליב ונועד לציין את יום הולדתו ה־254 של ג'ורג' וושינגטון. מצב הרוח היה מרומם. הוחלפו ברכות ותשואות ויו"ר האגודה בחיפה, השופט מיכה לינדנשטראוס הבטיח כי הארוע המשותף אמש הוא רק „יריית פתיחה" לפעולות חברתיות נוספות של האגודה לידידות ישראל־ארה"ב בחיפה. עם האורחים נמנו גם יועץ השגרירות ליחסי ציבור, הווארד ליין והנספח הימי קומנדור ג'ראלד מקדונלד.

אריאלה ראובני

תמוהה

בהרצאה במועדון הסוציו־כלכלי בחיפה הביע מנכ"ל חברת העובדים, דני רוזוליו (בתמונה) תמיהות על התנהגותו של ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, יעקב שמאי: „תמוה בעיני שאלה, ובתוכם מנהיג הליכוד בהסתדרות, שהגיש בזמנו הצעת אי אמון בישראל קיסר על הסכמתו לתוכנית הכלכלית, השתתפו במסיבה ושתו להצלחתה" — אמר רוזוליו ברמזו למסיבת הליכוד לכבוד שר האוצר, יצחק מודעי, בה השתתף שמאי.

יוסף מיכלסקי

אורחים

נראה כי איגודים מקצועיים הנוטים לשמאל במערב־גרמניה, שסלדו במיוחד ממדיניות ממשלת הליכוד, „מנצלים" את החודשים שנותרו עד הרוטציה לשיגור משלחות. היום מגיעה לארץ משלחת יציגה של איגוד עובדי הדפוס בראשות נשיאה ארווין פרלמן. איגוד זה כולל גם חלק ניכר מהסופרים, העתונאים ואנשי תקשורת אחרים שטרם הצליחו לכונן איגוד ארצי נפרד של עובדי התקשורת. לפני שבוע ביקרה כאן משלחת הדור הצעיר של איגוד שכיאלי אחר — איגוד המסחר, הבנקים והביטוח בראשות סגן הנשיא דיטר שטיינבורן.

ש. שמיר

במסגרת סדרת ביקורים ופגישות עם מייצגי סקטורים שונים בתחומי האמנות והתרבות, נפגש סגן ראש הממשלה ושר החינוך יצחק נבון עם מנהלי שבע להקות המחול המקצועיות בארץ. הם מסרו לו כי בהופעותיהם צופים כ־300 אלף ישראלים בשנה, וזהו אגב גם מספר הישראלים המבקרים מדי שנה במשחקי הכדורגל בארץ. בתמונה: נבון (מימין) בפגישה עם רקדני להקת „ענבל" בעת חזרה על ריקוד חדש: „אסי". צילום: „ישראל סאן"

יד טבנקין

בית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק קצנלסון למורשת השואה והמרד

ביום ב', 24.2.86, יום השנה הראשון למותו של

מנחם אורן ז"ל

נקיים ב"יד טבנקין" – אפעל

יום עיון שעת התחלה: 09.00 לפנה"צ.

הנושא: מחנות הגירוש בקפריסין.

המנחים: נחום בוגנר; ד"ר זאב צחור; ד"ר חנוך רינות; ח"כ יצחק ארצי; דוד שערי. כן ידברו: זאב איביאנסקי; מוני אלון; דוד פור; יצחק טוכמן; יוסף טבנקין.

בהמשך יוקרן מופע אור־קולי, שהופק ע"י חברי תנועת "החלוץ הצעיר" בקרפטורוס, אשר מנחם אורן ז"ל היה אחד ממוביליה.

בסיום יוכרז על הקמת קרן מלגות לזכרו.

הציבור מוזמן.

אוטובוסים לאפעל: 35 מתחנה מרכזית, ת"א; 55 מרח' ארלוזורוב ומתחנת הרכבת צפון, ת"א.

אנו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו

משה גבעול

ההלויה התקיימה ביום ה' 20.2.86 בגבעת ברנר.

המשפחה
ובית גבעת ברנר

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו

יחזקאל גת

ההלויה היום, יום ראשון י"ד אדר א' תשמ"ו 23.2.86 בשעה 15.00 בגבת.

המשפחה
ובית גבת

ביום ב' 24.2.86 ט"ו אדר א'
ביום השלושים לפטירתה של

רבקה שמוקלר ז"ל

נעלה לקברה בשעה 4.00
ב־17.30 תתקיים אזכרה במועדון הקבוץ

המשפחה
ובית עין־גב

הננו משתתפים באבלה של החברה

הדר סוזן

על מות

אביה ז"ל

הועד הפועל של ההסתדרות
חבר העובדים

הננו משתתפים באבלה של החברה

שאול קטי

על מות

אמה ז"ל

הועד הפועל של ההסתדרות
חבר העובדים

במלאת שנתיים לפטירתו של

דוד הכהן ז"ל

נעלה לקברו בבנימינה
ביום רביעי 26.2.86 בשעה 15.00.
מוקירי זכרו מוזמנים.

משפחת הכהן

כל הארץ

סיפורים מבית המשפט / יגאל מוסינזון

האלמן העצוב והרווק העליז

כשאדם נער אומר דברי זמר, הגדיל אומר דברי משלים, הזקן אומר דברי הבלים.

ילקוט שמעוני

השמות כולם בדויים, המעשים אמת לאמיתה. היה היה איש אחד, נשוי, שהתחזה לאלמן עצוב, לרווק עליז, למהנדס אלקטרוניקה. וכיוצא באלה והיה הולך אצל עלמות חן, הצמאות לאהבה, אהבה שבסופה יעמידו חופה, כדת וכדין. העלמות הלכו שבי אחר המתחזה, עד שיום אחד, לאחר שבילה בנעימים ובמזומנים, היה נוטל עמו מדירת האשה תקליטים ודברי ערך, כגון שקלים הדולרים ירקרקים, ונעלם. אחר־כך היה מופיע בדירת אשה אחרת, וחוזר חלילה, כדרך מתחזים מאז ומעולם.

עד שהגיעו תלונות למשטרה, והמתחזה לאלמן עצוב ולרווק עליז הובא בפני שופט. וכך נאמר בכתב־האישום:

אישום ראשון:

„בתאריך זה וזה הציג הנאשם את עצמו במרמה לפני שושנה שושן (שם בדוי, להלן המתלוננת) כמהנדס וכאלמן; על סמך טענות המרמה הנ"ל הסכימה המתלוננת להפגש עם הנאשם פעמים מספר בביתה.

בסמוך לתאריך הנ"ל גנב הנאשם, מדירת המתלוננת, כך וכך שקלים".

הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם: קבלת דבר במרמה, עבירה על סעיף 415 לחוק העונשין תשל"ז 1974. גניבה, עבירה, על סעיף 384 לחוק הנ"ל.

אישום שני:

בתאריך זה וזה או בסמוך לכך הציג הנאשם את עצמו במרמה בפני חבצלת השרון (השם בדוי, להלן המתלוננת) כרווק ומהנדס אלקטרוניקה.

על סמך טענות־המרמה הללו הסכימה המתלוננת להפגש אתו ואף לקיים עמו יחסי מין.

בתאריך הנ"ל, או בסמוך לכך, גנב הנאשם מדירת המתלוננת כך וכך דולרים וכך וכך שקלים. לאחר־מכן נעלם הנאשם. כאן חוזר כתב האישום על הוראות החיקוק שלעיל.

אישום שלישי:

בחודש ספטמבר 1984 פגש הנאשם את דקפת גלבוע (שם בדוי, להלן המתלוננת) והציג עצמו בפניה, במרמה, כאלמן וכמהנדס אלקטרוניקה. על סמך טענות המרמה הנ"ל הסכימה המתלוננת להפגש עם הנאשם מספר פעמים בדירתה. בסמוך לתאריך הנ"ל גנב הנאשם מביתה של המתלוננת כך וכך דולרים (ראה הוראות החיקוק, למעלה).

אישום רביעי:

בחודש ספטמבר 1984, או בסמוך לכך, הכיר הנאשם את סמדר דודאי (שם בדוי, להלן המתלוננת) והציג עצמו לפניה, במרמה, כרווק וכמהנדס אלקטרוניקה. על סמך הטענות הללו הסכימה המתלוננת להפגש עם הנאשם, ואף נתנה לו כמה תקליטים, כדי שיקליט אותם ויחזירם. הנאשם לא החזיר את התקליטים ואף לא נתכוון לעשות כן. (ראה למעלה: הוראות חיקוק).

אישום חמישי:

בחודש אוקטובר 1984, או בסמוך לכך, הכיר הנאשם את אילנה צמרת (שם בדוי, להלן המתלוננת) והציג עצמו, במרמה, כרווק וכמהנדס אלקטרוניקה. על סמך טענתו זו הסכימה להפגש אתו. הנאשם טען לפניה, במרמה, שהוא עובד בתעשיה האווירית, ויוכל לעזור לה במכירת תמונות, שכן המתלוננת הנה ציירת.

הנאשם לקח את הציורים, לא החזירם ולא את תמורתם, ואף לא התכוון לעשות כן.

הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם: גזילת דבר במרמה, עבירה על סעיף 415 לחוק העונשין תשל"ז – 1977.

אורה שניצלר (שם בדוי)
פרקליטת מחוז תל־אביב

בינתיים זומן הנאשם לשירות־מילואים פעיל – והמשך המשפט נדחה. חיילות צה"ל, ראו הוזהרתן – האלמן העצוב, הרווק העליז, מהנדס האלקטרוניקה וחוקר החלליות עשוי להתחזות לפתע לאלוף בצבא.

סקלירוזה חגיגית

השופט לוחש שאלה לתובע המשטרתי: האשה הזאת, על הספסל שם, יושבת כאן, באולם המשפטים מהבוקר? איש המשטרה עונה בלחישה: נכון, אדוני השופט.

השופט: למה היא מחכה? המשפטים הסתיימו ואין איש באולם מלבדה.

התובע: ברשותך, כבוד השופט, יש לי בקשה קטנה. האשה הזאת התבקשה לבוא ולתת עדותה. היא התקשטה לכבוד המאורע החגיגי, שמלה יפה, מחרוזות, צמידים ועגילים. היא ממתינה כבר משעות הבוקר לעלות לדוכן העדים. היא בת שמונים, אדוני השופט, וכוח הזכרון שלה הוא לא מה שהיה פעם.

השופט: סקלירוזה?

התובע: זהו זה, בדיוק.

השופט מסתכל לעבר החלון, צופה בגשם היורד, ללא הפוגה, באולם קודרני ואפל. המשפטים הסתיימו. עוד יום עייף ומייגע עבר.

השופט: ואתה רוצה להעלות אותה לדוכן העדים?

התובע: אני מבקש ומתכוון לעשות זאת, כבוד השופט. אין צורך בכתיבת פרוטוקול. היא פשוט תעלה לדוכן ותדבר, וזהו זה. כאשר הייתי ילד, היתה אשה זו מודל עירום לציירים. אני נהגתי להציץ מפעם לפעם (חיוך נבלם בפני התובע המשטרתי הקשוח). היא היתה יפה והיא היתה צעירה וכל הציירים בתל־אביב ממש השתגעו אחריה.

השופט: מה שמה?

התובע: בלומה משהו.

השופט: וההזמנה לעדות היא להיום?

התובע: לא, כבוד השופט. איזה שכן הפריע את מנוחת השכנים בשעת הצהריים שלהם בנגינה על פסנתר. זה היה לפני שנתיים לפחות. למה היא באה מקושטת היום אין לי כל מושג. סקלרוזה. אבדן הזכרון, אדוני.

השופט: והיא היתה באמת יפה?

התובע: מאד.

השופט: (מחייך בינו לבינו) ומה תשאל אותה?

התובע: אין לי כל מושג, אדוני.

השופט: אין זה מקרה רגיל, אבל טוב, תעלה אותה לדוכן העדים.

התובע: הגברת שם, על הספסל האחרון, בא לעלות לדוכן העדים.

היא פוסעת אל דוכן העדים, מי שהיתה פעם צעירה יפה, מודל עירום לציירים, מקושטת בצמידים ובעגילים ובמחרוזות, סנטרה נסוי קדימה. חורבה מהלכת על שתיים.

התובע: מה שמך, גבירתי?

העדה: בלומה רוזנקרנץ, אדוני. ואני נשבעת לומר את האמת ואת כל האמת.

השופט: (בלחישה לתובע) היא בקיאה ומנוסה בהליכי משפטים (פונה לעברה). מה יש לך לספר לבית־המשפט גבירתי?

כן, למודל העירום יש מה לספר. היא מטיחה האשמות בצייר אחד, שנפטר לפני שנים הרבה, ושמו זלמן או זיאמה, או אהרן זלוטופולסקי. זיאמה דבק בבקבוקי וודקה, אך שכח לשלם את שכרה, כמודל עירום.

התובע: אני מבטיח לך גבירתי שמשטרת ישראל לא תחסוך כל מאמץ כדי לאתר את הצייר ששמו זיאמה או זלמן או זלוטופולסקי. נביא אותו למשפט כדי שישלם את שכרך.

העדה: אני יכולה לרדת מדוכן העדים כבוד השופט?

השופט: כן, גבירתי. אני מרשה לך, בשם בית־המשפט, ותודה שטרחת לבוא ולהעיד. הוכחת בכך אזרחות טובה לשופט.

בלומה פוסעת, כספינת קרב ישנה ומקושטת, לעבר היציאה מאולם המשפט, כולה חגיגיות וחשיבות עצמית. עד לשנה הבאה. לא, היא לא תשכח לצייר זיאמה או זלמן זלוטופולסקי, מנוחתו עדן, את החוב ששכח לשלם.

החבר כואב, המפלגה אובדת

מאת עוזי ברעם

מפלגת העבודה מחזיקה בחצי־שלטון. בתנאים של שלטון למחצה אין באפשרותה לבצע יותר מאשר חצי־מדיניות. כלומר, מדיניות של פשרה

הבוחר לא העניק לנו שלטון מלא.

בכאב רב קראתי את פנייתך אלי ב„דבר" מיום 2.86, תחת הכותרת „יאוש של חבר נאמן". דבריך הם כתב־אשמה כלפי מפלגת העבודה ומחייבים חשבון־נפש נוקב מצד כל מי שמבקש לבנות חברה על יסודות של צדק ושוויון.

אכן, אין לכחד, שכירים וגימלאים רבים נפגעו באחרונה, וצומצמו שירותים חברתיים, קיצבאות הזיקנה נשחקו והשכר הריאלי הצטמצם. כל זה בעקבות המדיניות המתוכננת של הממשלה, שראתה בכך תנאי הכרחי לייצוב המשק ולהעלאתו על דרך ההבראה והצמיחה.

אינני מנסה להתנער ממדיניות זו. הסכמנו לתכנית הכלכלית שהונהגה ביולי 1985, כי ראינו בה תכנית הצלה למשק הישראלי שעמד על סף התמוטטות. שבע שנות שלטון הליכוד דירדרו את כלכלת ישראל לעבר משבר. הצמיחה נבלמה, האינפלציה נכנסה לסחרור מואץ, יתרות מטבע־החוץ נידלדלו במידה מסוכנת. אזרחי ישראל, משקיעים מחו"ל ומוסדות פינאנסיים איבדו את האמון בכלכלה הישראלית והיתה בריחת הון בממדים גדולים. אני מזכיר את העובדות הללו כי יותר ויותר שוכחים אותן.

למרבה האירוניה, דווקא הצלחת התכנית הכלכלית, שהביאה עמה תחילת הבראה, רגיעה ויציבות במשק, היא שמשכיחה מאתנו באיזה מצב היינו רק לפני שנה.

קיבלנו את התכנית הכלכלית מתוך הכרה שבשעת־חירום אין ברירה אלא להשלים, תקופה מסויימת, עם שחיקת השכר הריאלי ועם קיצוצים בשירותים החברתיים. היעד הדחוף ביותר לפני שנה היה בלימת האינפלאציה. האינפלאציה איימה על יכולת התיפקוד של המשק וסיכנה את ריקמת־החיים הדמוקראטיים בישראל. לא היה אפשר להמנע מפגיעה ברמת החיים, לעתים פגיעה מכאיבה וקשה. כך נבלמו ההתייקרויות התכופות, הושגה רגיעה מסויימת ושוקם האמון בכלכלה הישראלית. מוסכם על הכל שהושגו יעדיה הראשונים של התכנית, בטווח הקצר – בלימת האינפלאציה ושיפור מאזן התשלומים – ורבים רואים בכך הצלחה. ברור שבבלימת האינפלאציה בלבד לא די. זהו תנאי הכרחי להשגת היעד המרכזי בטווח הארוך – צמיחת המשק.

כאשר החלטנו על הנהגת התכנית הכלכלית ידענו, שיהיה לה מחיר חברתי כבד בתקופת הייצוב, אולם יש נסיבות שבהן הנהגה צריכה להיות נועזת ולנקוט מדיניות מכאיבה. אני משוכנע שהציבור מכבד הנהגה אחראית, שאינה נרתעת מהחלטות קשות בשעת הצורך.

בפנייתך אלי אתה מתעלם לחלוטין משבע השנים שבהן היה השלטון במדינה בידי יריבי תנועת־העבודה וגם מהכורח שלנו להתחלק עכשיו, כשאנו בהנהגת המדינה, עם הליכוד בממשלה פריטטית. והרי עובדות אלה הן כה מכריעות. קורא זר, שאיננו מכיר את המציאות הישראלית, יתרשם מרשימתך כאילו שולטת במדינה, מיום הקמתה, מפלגה אחת, ששלטונה בלתי־מוגבל ושנטשה בציניות את כל הערכים שחרתה על דגלה.

קשה לי להסכים עם תיאור כזה של המציאות.

אתה כותב על „בגידת המפלגה בשליחותה ובמצעה בעזות־מצח". אין לי ספק שדבריך לא נכתבו לשם ניגוח, אך זו האשמה חמורה ומקוממת, שאינני מוכן לקבל אותה. הליכוד ניהל מדיניות כלכלית בלתי־אחראית שבלמה את הצמיחה הידלדלה את מקורות המשק. במקביל הוא חתר וחותר להרוס את משק העובדים, ובראש וראשונה את קופת־חולים של ההסתדרות. עם חזרתנו לשלטון היתה החלטתנו נחושה להציל – פשוטו כמשמעו – את כלכלת־ישראל. הבוחר לא העניק לנו שלטון מלא. בתנאים של חצי־שלטון, אין מפלגה היכולה לבצע מדיניות, שמבטאת במלואה את תפיסתה החברתית.

אילו נשארה מפלגת העבודה בשלטון ברציפות, לא היינו מגיעים לסף של הרס כלכלי וממילא לא היינו נאלצים לנקוט צעדים כה חמורים להבראה. אילו זכינו ברוב מוצק, היינו מסוגלים להנהיג מדיניות חברתית אחרת, שוויונית יותר, צודקת יותר. הרשה לי להזכיר לך שהליכוד לא ירד עדיין מן השלטון והוא מופקד על המשרדים הכלכליים והחברתיים המרכזיים – האוצר, העבודה והרווחה, המסחר והתעשיה.

אמנם נכון, התייקר חלק מהשירותים הרפואיים והתרופות, אולם הצלחנו למנוע את הרס הרפואה הציבורית ולשמור על ההישג הגדול של תנועת העבודה, וכל אדם מקבל שירות רפואי נאות או אישפוז ברמה גבוהה בעת הצורך, ללא הבדל מעמד או הכנסה, אף כי עלות הטיפולים גדולה וגדלה בלי הרף.

ברשימתך העלית נושאים שהם בגדר הצעות שמתנהל עליהן ויכוח ולא נתקבלה בהם עדיין הכרעה. למשל, אגרת החינוך, סיעתנו בכנסת הודיעה לראש־הממשלה, לפני כשבועיים, שהיא מתנגדת להטלת אגרת חינוך ועדיין לא נתקבלה החלטה בעניין זה.

אשר לנושא המרכזי במכתבך, קיצבאות־הזיקנה, אני מודיע לך באופן המוסמך ביותר, כי מפלגת העבודה מתנגדת בתוקף להטלת מס על קיצבאות הזיקנה. החלטות בעניין זה התקבלו פעמים מספר בלשכת המפלגה ובסיעתה בכנסת. בדיונים על התקציב של השנה שעברה הודיעה לשכת המפלגה, כי היא „מחזקת את ידי נציגיה בהסתדרות הגימלאים במאבק נגד הפגיעה בזכויותיהם, שהוקנו להם בחוק, בזכות ולא בחסד. הלשכה מחליטה כי אין להטיל מס הכנסה על קיצבת הזיקנה של הביטוח הלאומי. הקיצבה משתלמת על יסוד תשלומי ביטוח של השכירים, העצמאים והמעסיקים, כדי להבטיח את קיומם לעת זיקנה. מקבלי הקיצבאות וציבור הגימלאים נושאים בכל המטלות כיתר אזרחי המדינה ואין הצדקה להטיל עליהם כל עול נוסף". לשכת המפלגה והסיעה בכנסת, אחרי כמה דיונים בנושא זה, חזרה על החלטות אלו. לפני שבועיים הודיעה סיעתנו בכנסת, במכתב לראש הממשלה, כי היא מתנגדת לכל פגיעה נוספת בשכירים, בגימלאים, בעיירות הפיתוח, ובמיגזר החקלאי והדגישה את התנגדותה להטלת מס־הכנסה על קיצבאות הגימלאים.

בעקבות הודעת הסיעה הוקמה ועדה, בהשתתפות ראש הממשלה, סגן שר האוצר, יו"ר הסיעה בכנסת ויו"ר הסתדרות הגימלאים לבדיקת מצב הגימלאים. חברתנו, ח"כ נאוה ארד, הקימה לובי למען הגימלאים שאליו הצטרפו ח"כים מכל הסיעות בכנסת. הלובי מנהל מאבק נמרץ להבטחת זכויות הגימלאים. חברינו בוועדת הכספים פועלים בנחישות להכנסת תיקונים בהצעת חוק התקציב בקריאה שניה ושלישית, כדי למנוע את העיוותים הפוגעים בציבור הגימלאים והשכירים ברמות השכר הנמוכות.

משיחותי עם ראש הממשלה אני יודע, שהוא שותף לדעתי שמפלגת העבודה לא תיתן ידה לפגיעות נוספות בגימלאים והדבר יבוא לידי ביטוי בעת הצבעתנו על התקציב. בהתאם לכך מתגבשות הצעות, שעונות על החלק העיקרי בדרישות הגימלאים, ואני מניח שהשינויים ייראו לפני הקריאה השניה והשלישית של התקציב.

קריאתך כנה ונוקבת. אני מכבד את החלטתך שלא להצביע עוד בעד מפלגת העבודה, מתוך „יאוש של חבר נאמן", אף כי אינני יכול להשלים עמה. היאוש מביא, לעתים, למסקנות פזיזות ובלתי־שקולות ולתוצאות הפוכות מאלו שמייחלים להן. אם רבים כמוך יתנו גב־כיריות לתנועת העבודה, מתוך יאוש, יהיה בזה פורקן לכעסם ולאכזבתם, אך בכך יפלסו דרך לאלה שמבקשים להרוס כל מה שתנועת העבודה משיכה לקיים ואת מיטב הישגים שלה.

נאמנותך למפלגה עולה מכל שורה שלך ואני משוכנע שלא להרס מפעלה של תנועת העבודה אתה מייחל.

חיפה, חיפה / אריאלה ראובני

ארנונה מטפסת בכרמל

בשבוע שעבר אישרה עיריית חיפה ברוב קולות, את ההחלטה להעלות את הארנונה ב־167 אחוז, מינואר 1985 עד ינואר 1986. ההחלטה התקבלה לאחר ויכוחים סוערים. סיעת הליכוד בעירייה, החברה בקואליציה, וארגוני הסוחרים והתעשיינים התנגדו בתוקף בטענה, כי בשנת הכספים האחרונה כבר העלו המיסים בשיעור ניכר. ראש העיר אריה גוראל השיב, כי ההעלאה, בצמוד למדד, חיונית לשמירת השירותים העירוניים.

בעירייה מקפידים לציין, כי את ההנחיות להעלאת המסים הצמוד למדד נתנו, למעשה, משרד הפנים והמרכז לשלטון מקומי.

בישיבתה האחרונה אישרה מועצת העירייה גם סיווג מחודש של אזורי הארנונה אך הביצוע נדחה לסוף החודש הבא, כדי לאפשר לנציגי השכונות להגיש את השגותיהם. ראשון המערערים היה גיורא פישר סגן ראש עיריית חיפה, תושב קריית־חיים ויושב־ראש ועד השכונה. פישר טען, כי עם שינוי סיווג המיסוי בקריית־חיים, מאיזור ג' לאיזור מיסוי ב', יועלו המסים ב־240 אחוז, ואיך יעמדו בכך תושבי השכונה, שרובם שכירים וחלקם גימלאים החיים מקיצבה שחוקה. ההעלאה אמר, יש בה משום "רשעות ואטימות־לב ציבורית".

בתגובה נמסר מהעירייה שוועדת הכספים העירונית אישרה הנחות לגימלאים, למקבלי קיצבה ופנסיה, למשפחות ברוכות ילדים ולמשפחות הגרות בצפיפות. נוסף על הנחות למעוטי יכולת, המתחייבות בחוק.

סנדלים בכרמל

לאחר בדיקה ממושכת הוחלט שהשיטה החדשה תופעל, בשלב הראשון, במרכזי תנועה סואנים בהדר הכרמל, בחודש מארס. בד בבד יונהגו בעיר גם סידורי תחבורה חדשים, שמקווים כי ישפרו את זרימת התנועה, בייחוד בשעות העומס.

בהמשך תופעל שיטת סנדלי דנוור גם ברחובות סואנים על הר הכרמל ובעיר התחתית. נעילת הרכב תחל ב־8.30 בבוקר ותסתיים בשעה 19.30 בערב.

במסגרת סדרי התחבורה החדשים תינתן בכניסה המזרחית לעיר עדיפות לתחבורה הציבורית ורחוב הגיבורים יהיה בשעות הבוקר עורק תחבורה לכלי־רכב ציבוריים בלבד. התחבורה הפרטית, המגיעה מנווה־שאנן ומצומת הצ'קפוסט, תופנה לדרכים חליפיות ולרחוב קיבוץ גלויות, לרחוב השומר או דרך הארי סאליבן. מומחי תחבורה בעירייה סבורים כי הסידור החדש יקצר את משך הנסיעה בתחבורה הציבורית וכי תושבי חיפה יעדיפו על־כן להשתמש בתחבורה הציבורית, כדי להגיע למקום עבודתם.

ההסדרים החדשים יופעלו לתקופת נסיון של חודשיים, ועל־פי מידת הצלחתם יוחלט אם להמשיך ולהפעילם.

„יהדיד" נגד גזענות

בקריות שליד חיפה הוקמה בימים אלה אגודה חדשה נגד גזענות בשם "יהדיד". באגודה, המונה כבר יותר ממאה חברים, יש יהודים מאיזור חיפה והקריות וערבים משפרעם, מתמרה ומעבלין. לאגודה החדשה חמש מטרות עיקריות כפי שמסר דניאל פרגס, מפעיליה: להאבק בתופעות של גזענות ואפליה, לתמוך בחקיקה אנטי־גזענית, לפעול למען הגשמת דפוסי דו־קיום בין ערבים ויהודים, לטפח חינוך לדמוקראטיה ולדו־קיום ולקיים שיתוף פעולה עם ארגונים שמטרותיהם דומות לאלה של "יהדיד".

באסיפת־היסוד השתתפו, בין היתר, ראש עיריית קריית־מוצקין שמחה מילר, ראש המועצה המקומית תמרה, עבאס חיג'אזי והסופר ד"ר מחמוד עבאסי משפרעם. נבחר ועד־מנהל בן שבעה חברים, יהודים וערבים.

שמחה מילר הודיע באותו מעמד, כי קריית־מוצקין הכריזה השנה על שנת מלחמה בגזענות והתמה לנושא זה את כל מערכת החינוך בקריה. עבאס חיג'אזי בירך על שיתוף־הפעולה בין שני המיגזרים במאבק נגד הגזענות וציין כי השימוש במלת גזענות עלול להטעות משום שהעמים היהודי והערבי שייכים, למעשה, לאותו הגזע. ד"ר עבאסי קרא להגביר את הפעולה החינוכית בארץ לדו־קיום ולדמוקראטיה והדגיש את חשיבות השוויון בפיתוח של המיגזר הערבי בישראל.

ילדים בטיפול

האיום לסגור את התחנה להתפתחות הילד בחיפה, לאחר שקוצץ בה תקן כוח־האדם, הוסר השבוע. נציגי הרשויות המקומיות באיזור הסכימו לסייע כספית בהפעלת שמונה תקנים בתחנה (במקום שישה תקנים לאחר הקיצוץ), כך שאפשר יהיה להפעילה מחדש בתקן מלא.

התחנה מטפלת ביותר מ־1500 ילדים באיזור חיפה והצפון ומעניקה להם טיפול פיזיותרפי, ריפוי בעיסוק, ריפוי בדיבור ועוד. מפעילי התחנה, בהם רופאים של בית־החולים "כרמל" של קופת־חולים, תובעים, כי תוכרע בהקדם שאלת המסגרת הממלכתית המתאימה לטיפול בילדים הללו. במצב הקיים נופל הנושא בין הכסאות [illegible] בדרכי הטיפול בילדים.

שער כניסה ושער יציאה

באחרונה מרבים חברי מועצת העירייה להפנות שאילתות לראש העיר אריה גוראל בנושאים שונים. "המובילים" בכך הם משה בליטנטל, יו"ר הסיעה הדתית המאוחדת, ושני חברי המועצה מטעם סיעת המערך, נסים שרם ויונה יהב. האחרון הגיש השבוע שאילתה דחופה בנושא "שכונת בת־גלים במלכודת מוות".

יונה יהב, המחזיק בתיק התרבות בעיריה, תובע להבטיח לשכונת בת־גלים שתי כניסות ויציאות במקום הכניסה היחידה הקיימת כיום. לטענתו בגלל המבנה של השכונה, שמצידה האחד הים ומצידה האחר מסילת רכבת, החסומה בגדר בטיחות גבוהה ובלתי־עבירה, נותר, למעשה, פתח אחד בלבד לשכונה, ליד בית־החולים רמב"ם. בנייתו של היכל סמוך לשכונה עשויה למשוך קהל רב ויחסום את הקטע הזה. "אם חלילה ייחסם הפתח היחיד המוביל אל השכונה וממנה, עלולה השכונה להפוך למלכודת", הוא מזהיר. יהב מציע לפרוץ מיד פתח תת־קרקעי או תת־מסילתי בצד הדרומי של בת־גלים.

מה יהיה אופי הכלכלה במפרץ?

נפט וחקלאות כבר לא מה שהיו. סעודיה ומדינות המפרץ משנות כיוון, לתיעוש, ופוגשות בעיה מוכרת – גיוס הון זר ועידוד יזמים מקומיים

מדינות המפרץ אינן רוצות לחיות על הנפט לבדו. מיום שהתעשרו החליטו, שהן מעוניינות בכלכלה בשלה, ראויה לשמה, ומלת־המפתח של המתכננים היתה גיוון. לא היתה זו רק שאיפה מעורפלת לבגרות כלכלית: היו גם כמה צרכים מיוחדים שצריך היה לספקם. המדינות רצו בפעילות כלכלית, שתשמש תריס ובלם לקפריזות של שוק הנפט; הן רצו בכלכלה שתכלכל אותן אחרי שהנפט יאזל, או אחרי שהמערב ימציא תחליף־אנרגיה לנפט; והן רצו במקומות עבודה בטוחים לתושביהן.

לפי תוכנית־החומש הרביעית מצפים הסעודים, שהחקלאות שלהם תצמח בקצב של שישה אחוזים בשנה. הצמיחה שכבר הושגה, שמונה אחוזים ויותר, גבתה את מחירה: חוץ מהלוואות ללא ריבית וחוץ מהסיבסוד של זרעים, חשמל, מים ודלק, שממנו נהנים החקלאים, שילמה הממשלה לחקלאים 3500 ריאל (970 דולר) לטונה חיטה, לעומת 125 דולר הטונה, שהוא המחיר בשוק העולמי. התוצאה היתה, שבשנת 1985 הגיעו יבולי החיטה ל־1.7 מיליון טונות, בשעה שהצריכה המקומית אינה עולה על 800־900 מיליון טונות בשנה.

מן הנתונים האלה מתברר, שהמדיניות החקלאית הסעודית היא מין בדיחה עולמית. היה ברור שהחקלאות הזאת אינה מספקת שום צורך מהצרכים האמיתיים של הארץ: היא מספקת רק איזו משאלה אסטראטגית מעורפלת של אי־תלות. לא היה לה צידוק אפילו כספקית של מקומות עבודה לאנשים: אמנם כמחצית מכוח־העבודה מועסק בחקלאות, אך החברות הפרטיות הגדולות, שמפיקות את חלק הארי של יבולי החיטה ולכן נהנות מהסובסידיות האלה, מעסיקות מעט מאד אנשים.

עכשיו נראה שממשלת סעודיה חוזרת בה. היא הפחיתה את מחיר החיטה עד 2000 ריאל (555 דולר) הטונה, והודיעה לחברות שתקנה רק 60% מיבוליהן.

בעומאן, שבה יש כמות מסוימת של קרקע הראויה לעיבוד במצבה הטבעי, נראית החקלאות כעסק טוב רק במעט מאשר בסעודיה. העומאנים נוהגים בתבונה ואינם נחפזים בפיתוחה. עד כה הם לא עשו הרבה יותר מאשר הקמת מרכזי שיווק ממלכתיים. אולם כבר עכשיו הודפת הצריכה הגוברת את הייצור אל מעבר לכושר ההספק של משקי־המים: בחוף בטינה, האיזור החקלאי המרכזי, פעלו משאבות המים בקצב כה מואץ, שהמים נעשו מלוחים במידה מסוכנת.

העומאנים מתחילים להקים סכרים כדי לנסות ולאגור את המים הגולשים מההרים וזורמים לים. אולם הם אינם יודעים מה התועלת שיפיקו מהסכומים האדירים שהם מוציאים על מאגרי מים. כי חלק גדול מאדמתם הטרשית דל במזינים, ואין ברצונם לפתח חקלאות שתסתכם במאזן דומה לזה של החקלאות הסעודית.

הדיג הוא הענף בעל הסיכויים המבטיחים ביותר בעומאן. כל אוצרות הדגה של האוקיאנוס ההודי פתוחים לפניהם, וזה מעניק להם יתרון על פני המדינות שיש להן גישה רק למימי המפרץ המזוהמים ושודדי הדייגים. עד הזמן האחרון עשה צי צפון־קוריאני את עיקר מלאכת הדיג במימי עומאן. אולם הממשלה לחצה על דרושת פיתוח הדיג, ועכשיו היא מחלקת חינם סירות דיג לכל המעוניינים. הצרה היא, שאין רבים כאלה. בגלל ההתפתחות עברו רבים לערים, ובימים אלה של שפע יחסי, מלאכתו של הדייג נראית קסמת פחות.

מאחר שהחקלאות לא בישרה גדולות ונצורות ברוב מדינות המפרץ, נראתה התעשיה כדרך הטובה ביותר ליצירת גיוון כלכלי. אך המחסור בחומרים חדשים מציב מיגבלה. לקאטאר יש מאה טריליון רגל מעוקבים של גז טבעי; לעומאן יש קצת נחושת; אולם לארצות אחרות אין הרבה יותר מאשר נפט וגז. לכן הן מתרכזות בענפים עתירי־אנרגיה או משתמשות בגז כחומר־גלם לייצור.

כל מדינות המפרץ מקדישות מאמצים כלשהם לתיעוש. סעודיה עושה זאת בצורה המשכנעת ביותר. הרעיון הכללי הוא, שעל המדינה להניח את הבסיס לתעשיות הענק, שלמיגזר הפרטי אין הכסף או אין הרצון להשקיע בהן. אחר־כך, אחרי שתוקמנה והתחילו לפעול, עליה למכור אותן לציבור. בד בבד יש לעודד את המיגזר הפרטי לפתוח ביוזמות משלו, קטנות יותר.

את ההשקעה הממלכתית הדרמאטית ביותר השקיעה סעודיה, על־ידי „החברה הסעודית לתעשיות בסיסיות" (סאב"ק) בג'ובאיל וביאנבו: הוקם שם מפעל פטרוכימי, בשווי של עשרה מיליארד דולר, והוא מגדיל את כושר הייצור הפטרוכימי העולמי בכחמישה אחוזים. גם מדינות אחרות באיזור עשו דברים דומים, אך בדרך כלל בקנה־מידה קטן יותר: ב„חברת הנפט של כווית" יש שלוחות המפיקות מוצרי נפט מזוקק, חומרים פטרוכימיים ודשנים; ובכל איזור המפרץ יש שפע של בתי־זיקוק, מפעלים פטרוכימיים, מפעלי חמרן, מפעלי מלט ומבדוקי אניות.

ממוצרים פטרוכימיים אפשר להמשיך הלאה ולהגיע לחומרים פלאסטיים ולכל אותם דברים שאפשר לייצר מהם. זה הדבר שמקווה סאב"ק לשכנע את המיגזר הפרטי שיעשה. ובינתיים מתנהל תהליך מתקדם של העברת החברה לידיים פרטיות, וכן גם חלקים אחרים מהתעשיה הממלכתית. הממשלה כבר מכרה 25% ממניות סאב"ק, ויש לה תוכניות להיפטר מעוד חמישים אחוז.

בקשר להעברת הבעלות לידיים פרטיות נאלצו הממשלות „לפנק" קצת את השוק. לרוכשי מניות של שירותים ציבוריים בסעודיה הובטחה ריווחיות של 15%, אף שזו הוקטנה עכשיו עד 10%. ממשלת עומאן, שכרעה תחת נטל מטחנות־קמח צוברות הפסדים, הגבילה את היבוא על־ידי התקנת תקנות „בריאות" חדשות ומחמירות, העלתה את המחירים, והעבירה לידיים פרטיות מטחנות־קמח רווחיות.

הייצור במגזר הפרטי נעשה ברובו בהיקף קטן והוא מספק תחליפי־יבוא קטנים – מוצרים כמו ממחטות־נייר ומימיות. עידוד התעשיה הפרטית נעשה על־ידי הבטחת סובסידיות לקרקע, הלוואות, חשמל, מים ומבנים, וכן על־ידי הטלת מכסי מגן בשעת הצורך. בדרך כלל, מכסי המגן על חמרי־הגלם הם בשיעור אפס, ועל מוצרים תעשייתיים הם בסביבת ארבעה עד שבעה אחוזים. אולם כאשר קיימת תעשיה מקומית, שמתחרה ביבוא, קופצים מכסי המגן עד 30%. גם אחד מהאמצעים האלה שאינו מתיישב יפה עם פילוסופיית השוק החופשי של הממשלה, אף שחלק ממכסי המגן אפשר להצדיק בטענה, שהתעשיות הנמצאות בחיתוליהן זקוקות לזמן כדי לצמוח.

הממשלות להוטות לגייס כסף זר ומומחים זרים על־ידי התקשרות ביזמות משותפות. גישה זו הוליכה, למשל, להסדר המעניין עם הקונסורציום שבראשות בואינג, שזכה בסופו של דבר בחוזה שהיקפו 1.8 מליארד דולר, להקמת מערך התקשורת לפרוייקט ההגנה האווירית של סעודיה. הקונסורציום, שיעבוד עם קבוצת תעשיות סעודיות על בסיס של חמישים־חמישים, נדרש להשקיע בסחורות־צריכה שיוצרו בטכנולוגית־על בממלכה.

טובעים בחול

ימי הקאדילק החדש חלפו־עברו. יש עדיין המון מכוניות הדורות בחצי־האי ערב, אך רבות מהן נראות כאילו שכבת צבע חדש לא היתה מזיקה להן. ענף מכונאות הרכב עושה חיל, כי אנשים אינם זורקים עוד את מכוניותיהם למגרש הגרוטאות כשמשהו מתקלקל במנוע.

המצוקה שנגרמה בגלל ירידת מחירי הנפט והתמעטות הנפט המופק ב־1982 ואילך, פגעה באנשים פגיעה קשה. בארצות המפרץ זורמים כספי הנפט לממשלות; משהו מזה מנותב לארנקי הנסיכים והשייכים; חלק מושקע בחו"ל; והשאר מטפטף בקילוח דק לתדלוק פעילות כלכלית מקומית. אולי 20% מהתל"ג של סעודיה מקורו במיגזר הפרטי, אך כמחצית מזה תלויה בביקושים שנוצרים בעקבות ההכנסות מנפט.

אלה שנפגעו ביותר מההאטה הם, כמובן, אלה שבשנות השבעים התעשרו פתאום בבת־אחת. האנשים האלה, המכונים בפי נהגי המוניות הלונדוניים „ערבושים מחורבנים", נסעו לחו"ל, בזבזו ביד רחבה, התנהגו בשחצנות ונתנו חיזוק לדעה הקדומה המושרשת בבריטים, כי גברים מתנהגים בצורה בלתי־תרבותית כשנותנים להם יותר מדי כסף.

העשירים הוותיקים בחצי האי (והיינו, משפחות סוחרים, שעשו את הונם בין השנים 1920־1973), נשארו עשירים, למעט כמה יוצאים מן הכלל, ואינם מצטערים כלל לראות את האביונים־שהתעשרו בסבלותם.

אולם השפעות ההאטה חילחלו לרוב הרובדים של החברה בחצי־האי ערב. בעלי־בתים או בעלי קרקעות מגלים, שערך רכושם ירד בעשרים וחמישה עד חמישים אחוז; קשה יותר למצוא משרות והן מכניסות פחות; הסובסידיות הממשלתיות מקוצצות.

אנשים רבים בחצי־האי טוענים שהם שמחים להאטה (ואכן, לא הם האנשים שהחברות שלהם פשטו־רגל). לדבריהם, שנות השבעים היו תקופה בלתי־מציאותית, שבה כל אחד יכול לעשות כסף בלי להתאמץ. עכשיו הם מצפים לשיעור הצמיחה האיטי אך היציב יותר של כלכלה בשלה, שבה רק אנשי העסקים המוכשרים באמת יכולים להתעשר. הם מוסיפים ואומרים, שזה טוב לחברה שבה הם חיים: עכשיו השתחררו האנשים מדיבוק עשיית הכסף והם מבלים יותר עם משפחתם. מבחינה מסוימת, ארצות חצי־האי ערב היו מוגנות מפני תוצאות ההאטה, בגלל סירובן – שבלט במיוחד בסעודיה – להסתגל לעושר. מובן שכל אדם אוהב [illegible]

בעיה לא פחות חמורה מירידת מחירי הנפט – ניהול כלכלי על־פי חוקי האיסלם

שיהיה לו כסף; אך חלק מהממשלות והעמים דחו מעליהם – ועדיין דוחים – את כל הסממנים והנספחים המודרניים לעושר. רוב הממשלות לא שינו את דרך ניהול ענייני ארצן; גם לא היו ציפיות שיושבי אותן ארצות ישנו את אורחות חייהם. ההתעשרות היתה מהירה מדי.

ארצות חצי־האי ערב מונהגות עדיין על־ידי אנשים שאינם מייחסים חשיבות רבה לסממני מימשל מודרני – ארגונים, ביורוקרטיות, מידע או תכנון. בסעודיה ובעומאן למשל, מעבדות תוכניות־חומש מפורטות, ונותנות להן פרסום נרחב. ידיעת מספר האנשים שתוכניות אלה מתייחסות אליהן צריכה להיות תנאי־מוקדם לכל תכנון כלכלי. אולם בשנתון הסטאטיסטי של עומאן נכתב תחילה שמספר אוכלוסי ארץ זו הוא מיליון וחצי ואחר עברו עליו בצבע־מחיקה ותיקנו את המספר לשני מיליון. רוב האנשים שאתם שוחחו כותבי השורות האלה היו בדעה, שמיליון הוא המספר הקרוב יותר לאמת.

מפקד האוכלוסין האחרון נערך בסעודיה בערב אחד בלבד, בשנת 1973, והמספר שהגיעו אליו היה 5.9 מיליון סעודים, 790,000 זרים. ככל הנראה חשב מישהו, שזה מספר נמוך מדי ולכן פירסמה במקומו הממשלה מספר אחר: 7,012,642. באותו זמן עשו שני כלכלנים בריטים בדיקה משלהם. לאחר שציינו כי המפקד הסעודי מנה תימנים רבים כסעודים, הגיעו למסקנות שונות לגמרי: 4.3 מיליון סעודים, 1.5 מיליון זרים. הבנק העולמי, לעומת זאת, רואה כנתון מספר כללי של 10 מיליון.

הממשלות משתדלות שלא להיראות כאילו הן מנהלות כלכלות מודרניות, והדבר בולט עוד יותר עם ההאטה. זו בעיה מוחשית מאד בעולמן הפינאנסי של מדינות המפרץ. בגלל המערכת המשפטית הנהוגה בכמה מהן, המושתתת על חוקי האיסלאם, חיי הבנקים שם הם בלתי־אפשריים.

שעשועי מערב

ככל שהתאמצו הממשלות ועמים אחרים בחצי האי ערב להתנגד, נבצר מהם למנוע את השינויים המבהילים שחוללו הכסף וההיחשפות לעולם שמחוץ לחצי האי. „בעשר השנים האחרונות", אומר שר לשעבר בסעודיה, „חשבתי שהחברה שלנו נקרעת לגזרים". ההאטה, שהאטה גם את קצב השינוי, תוכל להעניק לתושבים פסק־זמן להעריך מה קורה לחייהם.

החששות והדאגות מתמצים בשאלה אחת: באיזו מידה צריכות מדינות המפרץ לאמץ או לדחות את החירויות שנהנים מהן בני המערב; או, כפי שיטענו המסורתיים, שסובלים מהן בני־המערב: החירות לשתות אלכוהול (להשתכר, להרוס את בריאותך); לצפות במשגלים בווידיאו (ולכוות את זה להיכנס לאדם שבו בתרת (ולערער על סמכות ההורים); להשתגל עם מי שמעורר בך חשק (ולהרוס את חיי המשפחה) וכן הלאה. המסורתיים רואים בחירויות כאלה איום לא רק על דרך חיים קודמת, אלא גם על האמונה. מכאן ההשקפה הרווחת, ששינוי הוא רע.

מספר גדול מאוד של אנשים בארצות המפרץ כבר טעמו באופן בלתי אמצעי מטעמן של אירופה או אמריקה. בשנות השבעים, לפני שהיה חינוך גבוה במפרץ, נשלחו צעירים מוכשרים לאוניברסיטאות במערב. היום, פחות אנשים רוכשים את השכלתם בחוץ לארץ; אולם מדי שנה מתחוללת בריחת־הקיץ הגדולה, עת המונים מערביי המפרץ פולשים למערב כדי לטעום מפירות אסורים, כמו להסתובב ברחובות בלבוש מערבי (תענוג השמור לנשים), סתם לשבת בפארקים של לונדון, הרחק מלהט שמש המפרץ, או כדי לשתות, ללכת לזונות ולהמר.

יש מן הסתם אנשי מערב הסבורים, כי אחרי שטעמו ערביי המפרץ מנקטר החירות, ירצו שהוא יהיה בהישג ידם בבית. האמנם, אחדים מהם חפצים בזה; אך הרוב לא. רבים מערביי המפרץ מתייחסים למערב כאל מין דיסנילנד: משעשע ומבדר לזמן מה, אך ודאי שהבית לא צריך להיראות כך.

יחסן של ארצות המפרץ לשינוי תלוי, בחלקו, בהיקף המגעים שהיו להן בעבר עם העולם החיצון. לעומאן, המדינה שמבחינה תרבותית היא הפחות תלויה מכולן בסעודיה, יש היסטוריה ארוכה של קשרי מסחר, שהעמיקו בה עד כדי כך, שעדיין אפשר למצוא שברי חרסים סיניים בכפרים בפנים הארץ. חלק גדול מאוכלוסייתה מורכב מאנשים שהיו פעם נוכרים; לכן היא אינה נבהלת ביותר מהתסתערות של ההשפעות הזרות. אך גם שם קבע הסולטן קאבוס כי הלבוש הלאומי, הדישדאשה הלבנה הארוכה, הוא חובה על בני העם ואסור בלבישה על זרים. מספרים עליו, שהוא רודף ברחובות הבירה אחרי צעירים לבושי ג'ינס וחולצות־טי, ונותן להם כסף כדי שיקנו לעצמם דישדאשה.

התייחסות מעורבת להנאות המערב – לא להחמיץ, אבל גם לא להכניס הביתה

בארצות מפרץ אחרות חסרים מנגנוני הוויסות והבקרה, המתעים ברוב הארצות, התקוטטות מחולשת של המערכת הנבואית בעתות מצוקה. [illegible] והמסורת הגבילו את השפעת הכסף על חיי העם. רוב צורות הבידור, הנלוות לעושר בעולם המערבי, אסורות או אינן זוכות לעידוד. לא רבים מתמכרים למותרות ומי שכן מתמכר, עושים זאת בפרטיות או בחוץ־לארץ. משום כך מצטיירות כמה מארצות חצי־האי ערב בעיני איש המערב כמשעממות וצבועות גם יחד.

אף־על־פי־כן, חיי יושביהן השתנו במידה ניכרת. עכשיו הם מצפים להכנסה בטוחה, לעבודה זולה ולסממנים של מדינת סעד חופשית ומקפת. הממשלות יודעות שכדי לממן את כל זה, עליהן להשתדל לייצב בעתיד את ההכנסות. הן סבורות, שעל מנת שיוכלו לעשות זאת, יהיו זקוקות לכלכלות מודרניות, מגוונות ורבות־ענפים. אך ככל שמתקדמות הממשלות האלה בתוכניות הפיתוח שלהן, כן מתבדר יותר הפער בין שני דחפים מנוגדים וסותרים – להשתנות, ולהישאר ללא שינוי.

התבלים הפנימיים של סעודיה – אי מוקף ים של חול – היו מבודדים מהשפעות חיצוניות. סעודיה היא גם הארץ הדתית ביותר מכל ארצות המפרץ, ואולי המקום היחיד בעולם שבו נקטעות ישיבות משום שמשתתפיהן צריכים להתפלל. שם, היחסים בין אורחות המערב לבין ההתנהגות הנדרשת על־ידי האיסלם, מתוחים הרבה יותר. הדת, המסורת והחוק, דורשים צניעות והיצמדות לאורחות ישנות; לכן נראות החדשות כרעות, ולאחרים – מכורח הדברים – כמצודדות.

מועצה אזורית עמק־הירדן
דואר נע עמק הירדן 15132
מכרז מס' 3/86

המועצה האזורית עמק הירדן מזמינה בזאת הצעות מקבלנים לבניית אכסניית נוער בשטח כולל של 4450 מ"ר, אשר תבנה בקרבת חוף הכנרת, בדרומית לאתר ספיר.
תיקי תכניות אפשר לרכוש במשרד המחלקה הטכנית בשעות העבודה הרגילות בין 8.00—13.00 תמורת תשלום של 320.— שקל שלא יוחזר.
על הקבלנים לצרף להצעתם את המסמכים הבאים:
1. ערבות בנקאית על סך 5% מערך ההצעה לבשך 60 יום לקיום הצעתם.
2. אישור על ניהול ספרים כחוק ורישום כעוסק מורשה לענייני מס ערך מוסף.
3. אישור רישום הקבלנים בסיווג המתאים.
סיור קבלנים ביום ג' 28 בפברואר 1986 — המפגש בתחנת דלק של „גנוסר" בשעה 11.00.
המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא, כמו כן היא שומרת לעצמה את הזכות לקבל או לבצע רק חלק מהפרוייקט הנ"ל, או לחלק את הביצוע לשלבים או בין קבלנים שונים.
ביצוע הפרוייקט מותנה באישור התקציב ע"י משרדים ממשלתיים מתקבלים בהתאם.
זאב שור — ראש המועצה

בית משפט השלום רח' ויצמן 1 ת"א
תיק אזרחי מספר 5432/85
הזמנה לדין
לכהן רפאל שכתובתו כצנלסון 8/3 קרית אתא וכיום בלתי ידועה.
הואיל והתובע „נקניק נהריה כשר וגלובק בע"מ" ע"י ב"כ עו"ד ראובן בילט הגיש לבית משפט השלום בת"א תובענה נגדך, כמפורט בכתב התביעה הנמצא בתיק הנ"ל, הנך מוזמן להגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום פרסום הזמנה זו, ולהתייצב למשפט ביום 2.4.86 בשעה 8:30 ודע לך, שאם תגיש כתב הגנה ולא תתיצב למשפט ביום האמור בהזמנה, ייתנן באותו יום פסק דין שלא בפניך, אך אם לא תגיש כתב הגנה במועד שנקבע לכך בהזמנה, ייתנן פסק דין שלא בפניך אף לפני היום שנקבע למשפט וההזמנה להתייצב תבוטל.
מזכיר ראשי
בית משפט השלום ת"א־יפו
17.2.86

בנק קונטיננטל לישראל בע"מ
הודעה ללקוחותינו
החל מיום 20.2.86 ירד שיעור הריבית על יתרות החובה של לקוחותינו במסגרות המאושרות בשיעור של 1% והוא יעמוד על 2.25% לחודש ומעלה. שיעור השווה ל־31.08% במונחים של ריבית מתואמת שנתית.
על הסכומים שמעל המסגרות המאושרות תחול תוספת ריבית חריגה בשיעור של 2.25% לחודש.
הודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות. פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.

הועדה המקומית לתכנון ובניה
קרית טבעון
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה לבנין ערים מקומית וקרית טבעון, בקשה לאשור חלוקה המהווה שמוש חורג מתכנית מאושרת מס' ג/6 בנכס הנמצא ברחוב השקדים גוש 10592 חלקה 235.
כל מעונין הרואה עצמו נפגע ע"י אשור החלוקה יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להמסר לועדה המקומית במשרדה. מהנדס הועדה המקומית תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
ע. בן דרור
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן להלן – הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס: גוש 6210 חלקה 225
רח' שד' הבריקים מס' 14
דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה.
כל המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
אורי עמית – ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה, רמת־גן

מנת דם חיים לאדם
זכור!
תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם עבורך ולמשפחתך ולך.
לתרומת דם פנה לסניף מגן דוד אדום הקרוב.

חב' „המדביק" בע"מ
חידוש חלפים לרכב
מחפשת
פקידה
עם ידע בהדפסה בעברית
למשרה מלאה.
טל. 03-330575.

כפר הילדים והנוער הדסים
מיסודה של ויצו (הדסה) קנדה
דרושים
מורים לביולוגיה ולפיסיקה
לחטיבת הביניים
לפנות לפנה"צ 053-97225
בערב 053-55478

[illegible]

הלוח הכללי

דלת נכונה
● הבעוניינים למסור מודעה בטלפון ביום ה' 30 טשרי ל־45 יום יצלצל לפרסום "אריאל" 03, 03־227117, 03־221896, 221550.

דירות למכירה
● טלפון מיוחד למסירת מודעות לעיתון 03־885־885 רב קוו פרסום "ארץ".

הצעות עבודה
● פקידת קבלה, גיל 25־30 לעבודה [illegible] בשעות 16.00־19.00 המעוניינות תפנינה אישית לשרל־אולפני צילום ברח' דיזנגוף 195 ת"א ביום שישי 21.2.86 בשעות 10־11 בבוקר
● לנשים, גברים, ילדים נמשכת ההרשמה לקטלוג דוגמנים/יות לצילום ולקלנוע 03־238853
● לשיווק מוצר יהודי בחו"ל דרושים בעירים ת"ד 3151 ראשל"צ 75131
● למשרד עורך־דין דרושה פקידה־קלדנית 03־284702, 03־283642
● לצברים: קורס דוגמנים ברמה איכותית ב"הוליווד" להורין 03־227910
● בואי לקורס דוגמנות בהדרכת [illegible] ב"הוליווד" 03־227910

מכוניות
● טלפון מיוחד למסירת מודעות לעיתון, 03־885־885 רב קוו פרסום "ארץ".

● פיאסטות: פיאטים: 1981 1982 1983 1984 03־346184, 03־354856
● למכירה פורד פיאסטה מודל 1986 במצב אחריות 03־9220015

מציעים למכירה
● להוריות מבוייר דלפקים, ארונות תצוגה בשילוב אלומניום וזכוכית 03־380246
● להוריות מבוייר רשתות, מתקני תליה המותן אוטומטיים 03־380246
● מבוייר מדפים, עמודים, ארונות, תיקיות מתכת להוריות מפעלים ומחסנים 03־259031, 03־252738

רוצים לקנות
● ביטון קונה סטריאו, רהיטים ירושות, 315485, 311845, 836315
● משה קונה הכל רהיטים ירושות מקררים 591838, 836316
● יוסי קונה ירושות מקררים רהיטים היטלים ועתיקות 831494
● דיגמן קונה הכל רהיטים ירושות מקררים 811136, 825908
● אהרון קונה ירושות חיטלים מקררים 863818 ובקר 835671
● עזרא קונה רהיטים מקררים ירושות 857920 ובקר 827081

רישוי נהיגה
● מכל כללי ומונה סטנ"יסטית מקנה ב"יהודה 73, 03־238065

● מתווח בוא לקריסטין אליאנס 4 פינת יהודה הלוי 66 03־625113
● מכון אקספלוסיבי, מאונה, מטנ"סטיות מקצועיות ב"יהודה 26, 03־287740
● ב"גלמור" מסג' מרענן ע"י מטנ"סטיות אלנחריש 168 03־221022
● במכון "גיל" מאונה וקוי מסג' מקצועי ומנה 20 מטנ"סטיות ב"יהודה 51, 03־234396
● מבצע מבצע: מסג'ים באווירה ארוטית ע"י מטנ"סטיות מכבי 7 03־284513
● חדש קרי ושילוי יקבלו אתכם במסג' מונה 03־825431
● חדש מטנ"סטיות לבית הלקוח בצעירות ומוכות דיסקרטיות 03־323065
● סאונה מסג' ע"י מטנ"סטיות אווירה אקסלוסיבית חשמונאים 26 03־288618
● בריאות והנאה סאונה ומסג' ב"אוסקרי" שלמה המלך 46 03־238685
● אירופאיות נהנים ממסג' אצל "לבי" מינה סיבתית 03־200057
● שרות מסג' לבית הלקוח בתל־אביב, 35 ש"ח 03־289452
● מבצע היכרותי שרות מסג' אקסלוסיבי לבית הלקוח מטנ"סטיות נאות 10 ש"ח 03־299582
● שרות מסג' לבית הלקוח ע"י מטנ"סטית נאות 03־781717
● צוות חדש מסג' מקצועי נעים ומרגיע 052־79073 מ־11.30
● מסג'ים ב־23 לשעה ע"י מקצועיות, דיזנגוף 184 03־222071
● מטנ"סטית בביתך לשעה בגוש דן והשרון, צלצל 03־7515288
● חדש מסג' מהנה נעים ומקצועי ממטנ"סטית נאות 03־296456
● חדש שרות עיסוי בביתך מבצעירות נאות, להתקשר 03־738055
● מרפא אקספלוסיבי, סאונה כושר, עיסוי "מבינת הגוף" דיזנגוף 94 03־329954
● "ממילי" רוצה מסג' נאה בביתך אפי סכוב, 03־285232
● "עינוג" מסג' אקספלוסיבי בביתך לשעה שירות דיסקרטי 03־236697

נקיון ואחזקה
● "הוליסטינג" נקיון ופוליש, דרושה עבודה משלה באחריות 03־318030

פרסום
● לבעלי ויזה ישראכרט ודיינרס נקבל מודעותיהם טלפונית. טלפונים: 03־289543, 03־296462, 288644

נרשמו לנישואין
● ביטוני אלברט בן שרל רחוק מרוקו באר־שבע, בוקבס אסתר בת סבה רווקה ישראל.

[illegible]

עיריית רמת־גן
הודעה על משרה פנויה באגף החינוך
תואר המשרה:
מנהל המחלקה לחינוך הגופני, נוער, וספורט.
המעוניינים יוכלו לקבל את תיאור התפקיד והדרישות המשרה במנגנון העיריה חדר 4 במבל במחלקת הגביה, רח' ביאליק 30, רמת־גן.
את ההצעות יש להגיש לאגף המנגנון של עיריית ר"ג, רח' ביאליק 35, חדר מספר 4 עד ליום שלישי 11.3.86.
אורי עמית — ראש העיר.

שבר של סירה שלישית התגלה בחוף גינוסר – אלפים כבר נוהרים לאתר

מאת צבי אילן ושמעון וייס, סופרי „דבר"

שבר של סירה שלישית נתגלה בחוף הכינרת בין מגדל לגינוסר, ליד שבר הסירה השנייה שנתגלה בסוף השבוע, בסמוך לסירה השלמה הגדולה, שנחשפה במלואה במקום. חוקר הסירות הקדומות, פרופ' ריצ'ארד סטפי מטקסאס, אמר, שייתכן כי היה זה מקום תיקון או בנייה של סירות. מומחה זה, שהבאתו מומנה על־ידי השגרירות האמריקאית בישראל, שוהה ברציפות בשטח עם משלחת החפירות, הפועלת מטעם אגף העתיקות בראשות שלי וקסמן וקורט רווה, מלווה את הגילויים ומציע להם את פירושיו.

החופרים משוכנעים עתה, כי הסירה השלמה, שאורכה 8.10 מ', היתה סירת דיג, היות שבקרקעיתה נמצאה דבוקה משקולת עופרת של רשת דייגים. כמה משקולות דומות כאלה נמצאו בקירבת הסירה. אם כך הדבר, הרי שהיא ארוכה מסירות הדיג הקדומות הידועות באזור.

יותר מ־2,000 איש ביקרו בסוף השבוע במקום חשיפתן של הסירות העתיקות. בין הבאים נראו גם תיירים רבים, ובימים האחרונים ביקרו במקום גם אחרים מראשי הכנסייה הקאתולית בארץ ושמעו מהארכיאולוגים הסברים על הסירה השלמה שנחשפה.

באתר החפירה נערך תיעוד מלא של הסירה לקראת נסיון להוציאה מהמטמנה. בניית מסגרת מתכת, הסירה תיתלה עליה לאחר שתורם מהקרקעית, ואז יובילו אותה לבריכת מים ב„בית אלון" שבגינוסר. החופרים מקווים, שיצליחו להעתיק את הסירה הארוכה, שעצים כיום רכים מאוד בלי שהיא תתבקע.

שר התיירות אברהם שריר הודיע בסוף השבוע בביקור שערך במקום, כי משרדו יפעל להפיכת האתר שבו נמצאו הסירות לאתר תיירות. בסוף השבוע נפגש השר שריר עם שר החינוך יצחק נבון, והשניים סיכמו לפנות לחוקרים ולקבל מהם דו"ח ביניים מדעי על מה שכבר נתגלה ועל ההשערות ההיסטוריות הקשורות בממצאים. עם זאת אמר שריר, כי לא היה רוצה לחכות שנים עד שהממצאים יוצגו לראווה, ולפיכך הורה לאנשי משרדו להפיץ חומר בנושא בכל העולם.

שר התיירות אברהם שריר ליד הסירה העתיקה שנחשפה בחוף הכינרת. (צילום: ליאון מינסטר)

כ־40 מחסידי אומות העולם החיים בישראל היו בסוף השבוע אורחי החברה להגנת הטבע בהרצליה וטיילו באיזור לטרון־ירושלים. (צילום: יעקב כץ)

בבי"ח רמב"ם שולחים חולי סרטן הביתה – בגלל המחסור בתרופות

(ע.) – מחסור חמור בתרופות לטיפול כימותראפי בחולי סרטן מורגש בימים האחרונים במרכז הרפואי „רמב"ם" בחיפה.

התרופות אדריאמיצין ו„ו.פ.16" חסרות בבית־החולים זה כשבוע ימים, והדבר מונע מתן טיפול לשישה חולי סרטן, המאושפזים במחלקה האונקולוגית.

הצוות הרפואי של בית־החולים, שנואש מהשגת התרופה, ביקש לשחרר את חולי הסרטן לבתיהם, לאחר שלא עלה בידיהם להשיג את התרופה, אך החולים ומשפחותיהם סירבו בתוקף.

המשפחות הביעו נכונות לרכוש את התרופות בכספן, אף כי הן יקרות, אך רופאי המחלקה האונקולוגית מסרבים לתת להן מירשמים רפואיים לרכישת התרופות בבתי־מרקחת פרטיים, שכן משרד הבריאות אוסר לתת מירשם חיצוני לחולה המאושפז בבית־חולים.

המחסור בתרופות לחולי סרטן מורגש ב„רמב"ם" זה זמן רב, אך עד כה הגיעו התרופות למחלקה אם גם בכמויות קטנות. הפעם נתקלו החולים במחסור מוחלט, המונע מהם את קבלת הטיפול.

התרופות שנזכרו חסרות גם לטיפול בחולי סרטן בבתיהם במסגרת מרפאת יום. מדי שבוע מגיעים לבית־החולים שישה עד עשרה חולים הזקוקים לתרופות אלה.

התרופות ניתנות להשגה בבתי־מרקחת פרטיים, אך מחירם פי שבעה מעלותן בבית־החולים.

מנהל המחלקה האונקולוגית ב„רמב"ם", פרופ' י. רובינזון, סירב ביום ו' להגיב על הידיעה. מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, אמר בתגובה: "אין כל הצדקה למחסור התרופות במרכז הרפואי „רמב"ם". הוא נמנע מלהבהיר את הדברי.

צחי בקר ימונה למנכ"ל תיאטרון בית־לסין במקומו של יעקב אגמון

מאת מירי פז, סופרת „דבר"

צחי בקר יתמנה למנכ"ל תיאטרון בית לסין במקומו של יעקב אגמון, הפורש בסוף החודש.

ידיעה זו אישר אמש ראש אגף ארגון וכוח־אדם בוער הפועל של ההסתדרות, גדעון שגיא, שעסק יחד עם יו"ר המרכז לחינוך ותרבות נחום פסה בחיפוש ממלא מקום לתפקיד. ההחלטה על המינוי תתקבל מחר בישיבת הנהלת המרכז לתרבות.

לצידו של בקר יתמנה מנהל אמנותי, ויהיה זה שינוי במתכונת הפעילות של הנהלת התיאטרון, שכעבר שימש אגמון כמנהלו האמנותי והכללי כאחד.

מאות חרדים ניסו להפריע למפגש תלמידים יהודים וערבים בבירה

מאת סופר „דבר" לענייני חינוך

כמה מאות חרדים ניסו להפריע בליל שבת לקיום מפגש בין תלמידי בית־הספר „בויאר" בירושלים ובין תלמידים ערבים מבתי־ספר בנצרת. בהתערבות המשטרה פוזרו [illegible]

במפגש השתתפו כ־100 תלמידים מבית־הספר „בויאר" וכ־80 תלמידי בית־הספר הבפטיסטי [illegible] התלמידים התכנסו ביום ו' בצהריים למפגשי היכרות לאחר שחולקו לקבוצות עבודה. צוות המדריכים מסמינר גבעת־חביבה היה גם הוא מעורב, ובכל קבוצה היו שני מדריכים – יהודי וערבי.

ביום ו' סמוך לשעה 6.00 בערב הגיעו במפתיע כמה מאות חרדים משכונת בית־וגן הסמוכה, שנקראו על־ידי ארגון „יד לאחים" להפגין [illegible] מוקד לטמיעה". התלמידים מיהרו לסגור את דלת הכניסה לבית־הספר [illegible] התלונות. אחת הזגוגיות נשברה.

למקום הגיע כוח של משטרה ומשמר־הגבול, ולאחר שהמשטרה הבהירה למפגינים, כי היא תשמש נגרם בכוח, הם הסכימו להתפזר.

בתגובה על ההפגנה כתבו תלמידים מאות הקבוצות בעברית ובערבית מעין מנשר ובו הם אומרים כי הפגנות לא יתניעו אותם [illegible] מוצלח מאוד.

4.3 מיליון דולר לעידוד התיירות מארה"ב – יבקש שריר מהממשלה

מאת דוד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני תיירות

דרישה להקצבה מיוחדת של 4.3 מיליון דולאר לפעולות מיוחדות שמתכנן משרד התיירות בארה"ב תובא, כנראה היום לממשלה על־ידי שר התיירות אברהם שריר.

נוכח השפל בתיירות מארה"ב לישראל עיבד משרד התיירות תוכנית לעידוד התיירות מארה"ב בשיתוף עם חברות התעופה המקיימות קווי תעופה בין ארה"ב לישראל.

במסגרת התוכנית יובאו לישראל 200 עתונאים ונציגי רשתות טלוויזיה, כדי להציג בפניהם את אפשרויות התיור והנופש בישראל. היתה פנייה אל ראשי הממשל האמריקאי, כדי שיעודדו תיירות לישראל. הוחלט לפנות גם לראש הממשלה שמעון פרס, כדי שיתן חסותו לקיום ועידה מיוחדת שתיקרא ועידת ראש הממשלה לעידוד תיירות לישראל.

התוכנית מוגשת לאישור הממשלה בעצה אחת עם שר האוצר יצחק מודעי.

ג'יפ משטרה זה חנה ביום ו' במשך שלוש שעות על המדרכה מול בית־אגרון בירושלים, אך איש [illegible]

התירו את "הו כלכותה"! – קוראים לצנזורה אנשי התיאטרון בארה"ב

מאת סופר „דבר"

עשרות מברקים וטלקסים ממחזאים, שחקנים, מפיקים ובמאים אמריקאים הגיעו למועצה לביקורת סרטים ומחזות בישראל ובהם מחאות על האיסור להעלות את המחזמר „הו כלכותה", הרץ מזה 17 שנה בתיאטרון „אדיסון" בברודווי, ופניות לחברי המועצה לשנות את החלטתם.

המברקים הגיעו לישראל באמצעות המפיק האמריקאי נורמן קין, אשר יציג את טיעוניו ואת פניותיהם של אנשי התיאטרון האמריקאים בפני חברי המועצה בדיון המחודש שיתקיים מחר.

בין הפונים המחזאי ארתור מילר, („מותו של סוכן"), בעל פרס פוליצר, המחזאי אדוארד אלבי („מי מפחד מוירג'יניה וולף"), המחזאי והבמאי הדרום־אפריקאי אתול פוגארד, ששמונה ממחזותיו הוצגו בישראל, וביניהם „האי", „קשר דם" ו„בוסמן ולנה" והמחזאי האמריקאי גארסון קנין („רק אתמול נולדה").

איגוד המחזאים האמריקאי, שחברים בו 8,000 מחזאים, כותב לצנזורה: „ההבדל בין המשטר הדמוקראטי בארה"ב ובישראל לבין משטרים אוטוריטאריים הוא, שלמשטר הדמוקרטי ישנם עקרונות בתחום חופש הבעת הדעה והיצירה. המחזאים האמריקאים מאמינים, כי בדמוקראטיה אלה שאינם מסכימים עם המסר או עם סגנון הביטוי של מחזה, רצוי שיבקרו אותו, אך לא יאסרו את הצגתו".

מברקים דומים שלחו גם ארגון [illegible] בארה"ב המונה 38,000 חברים, ארגון במאי התיאטרון והכוריאוגרפים שבו 1,600 חברים, הליגה האמריקאית של התיאטרונים והמפיקים, המציין בפנייתו: „אנו [illegible] על עצמם החלטה המתייחסת לתרומתה של האמנות בישראל, לעשות כל מאמץ ולהתיר הפקה זו בארץ. מהיבטים רבים ישראל היא קרן של אור ותבונה לכל האומות החופשיות ומוטב שלא תיהפך לאומה המגבילה את חופש האמנות".

פניות נוספות התקבלו מ„אורחים למען הדרך האמריקאית", ארגון שבו 250,000 חברים מתחומים ומקצועות שונים ובמיוחד מתחומי הבידור והקולנוע. פעילים בו שחקני הקולנוע ברט לנקסטר, קירק דגלאס, צ'רלטון הסטון, סופרים כמו נורמן מילר, ונורה אפרון, עתונאים כמו בוב וודורד וקארל ברנשטיין שחשפו את פרשת ווטרגייט ואנשי ציבור כמו ארתור הרצברג, נשיא הקונגרס היהודי העולמי.

את רשימת הפניות חותמת קבוצת היוצרים של „הו כלכותה" וביניהם התסריטאי והבמאי רוברט בנטון („קרמר נגד קרמר"), דויד ניומן („סופרמן" 1, 2, ו־3) המחזאי ג'ולס פייפר („רציחות קטנות"), הסופר דן גרינברג („איך להיות אמא יהודיה בעשרה שיעורים") השחקן והמחזאי סם שפארד.

הקיבוצים ידרשו מהמתנדבים יותר עבודה ופחות בילויים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" צפון

שינוי בתנאי הקבלה של המתנדבים מחו"ל הבאים לקיבוצים בארץ יחול בתקופה הקרובה. ומעתה יוזמנו המתנדבים לעבודות עונתיות בחקלאות, יום עבודתם יוארך לשמונה שעות והם יעבדו שישה ימים בשבוע, כמו חברי הקיבוץ וללא כל תמורה נוספת. עם זאת תישמר למתנדבים זכותם לחופשות ולהשתתפות בסמינרים כפי שהיה עד כה.

צוות מיוחד של נציגי ועדות חברה ומשק בתק"ם, שבדק את נושא העסקת המתנדבים על רקע המשבר הכלכלי בקיבוצים, הגיש המלצות לשינוי התנאים, והן אושרו לא מכבר על־ידי 3 מזכירות התק"ם.

התברר, כי התנאים שהיו קיימים עד כה בקליטת מתנדבים בקיבוצים הפכו את הקיבוץ למקום בילוי מהזולים בעולם. עוד התברר, כי העלות של החזקת מתנדבים גדלה, והיא גבוהה בכ־200 דולאר מעלות החזקת חבר בקיבוץ.

דרישה שקופ"ח תממן הטיפול לזוגות הרוצים עוד ילד

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

המשמרת הצעירה במפלגת העבודה במחוז חיפה שיגרה בסוף השבוע מכתב אל יו"ר הנהלת קופת־חולים פרופ' ח. דורון, ובו מחאה על החלטת המוסד להפסיק את הטיפול בפרגונל לזוגות צעירים המעוניינים בהגדלת משפחתם (מהילד השני ואילך).

פרגונל היא תרופה לטיפול בעקרות, שסופקה עד כה לחברי קופת־חולים שנזקקו לה. באחרונה הוחלט להגביל את מתן התרופה לזוגות שאין להם ילדים. זוגות שיש להם ילד אחד בלבד והם זקוקים לתרופה כדי להגדיל את משפחתם, ייאלצו על־פי ההחלטה החדשה לממן את התרופה בעצמם.

חברי המשמרת הצעירה בחיפה טוענים, כי ההחלטה עומדת בניגוד לתפקידיה המרכזיים של קופת־חולים, המעוגנים בהחלטות ועידת ההסתדרות האחרונה.

דובר קופת־חולים אמר בתגובה, כי במצוקת התרופות והתקציב הנוכחיים יהיה זה בלתי־הגיוני לאפשר טיפול בפרגונל לזוגות שכבר יש להם ילד אחד.

התלמידים רוצים לראות ביועץ החינוכי את איש־סודם בביה"ס

רוב התלמידים בחטיבות הביניים מצפים, שהיועצים בבתי־הספר יאפשרו להם לדבר בגילוי לב על מה שמטריד אותם. מימצא זה עולה ממחקר שערכה דבורה וילק מהשירות הפסיכולוגי־ייעוצי (שפ"י) במשרד החינוך והתרבות.

מטרת המחקר היתה לבדוק כיצד רואים התלמידים את תפקידו של היועץ בחטיבת הביניים ולעורר את מודעותם בנושא הייעוץ. השאלונים היו אנונימיים והועברו בשלוש כיתות ח' בצפון (כיתה רגילה, כיתת הסללה למצטיינים וכיתה אישית).

70 אחוז מתלמידי הכיתה הרגילה אמרו, שחשוב להם שהיועץ יאפשר להם לדבר בגילוי לב על מה שמטריד אותם. ל־33 אחוז מהתלמידים חשוב גם, שהיועץ יעלה את הביטחון העצמי שלהם. 40 אחוז ביקשו, שהיועץ יעזור להם לשפר את הישגיהם הלימודיים, ל־33 אחוז ביקשו, שהיועץ ימליץ על סיוע כאשר מתעוררים קשיים לימודיים.

כמעט כל התלמידים בכיתת ההסללה (90 אחוז) מצפים, שהיועץ יאפשר להם לדבר בגילוי לב על מה שמטריד אותם. 53 אחוז מתלמידי הכיתה מצפים, שהיועץ יעלה את הביטחון העצמי שלהם, ו־46 אחוז מצפים, שהיועץ יעזור להם להבין את עצמם בתהליכי גיל ההתבגרות.

רוב תלמידי הכיתה האישית (60 אחוז) מבקשים שהיועץ יסייע להם לעבור כיתה. 45 אחוז מהתלמידים מבקשים, שהיועץ יעזור להם לשפר הישגים בלימודים. 60 אחוז מתלמידי הכיתה רואים ביועץ את האדם המבין בבית־הספר לגלות לו את סודותיהם.

מפלגת העבודה הישראלית
הועידה הרביעית

הועידה הרביעית של מפלגת העבודה

ועדת הבחירות המרכזית

הודעה מס' 3

א. הגשת מועמדות

1. מועמדות כציר לועידה או כחבר במועצת הסניף או סניף המשנה יש להגיש לא יאוחר מיום שישי 28.2.86 שעה 12.00 בצהריים ליושב ראש ועדת הבחירות המקומית במישרין או באמצעות מזכיר המחוז – הסניף.
2. חבר המבקש להיבחר כציר לועידה הרביעית או כחבר למועצת הסניף או סניף המשנה יגיש את מועמדותו בכתב בצירוף 10 חתימות תמיכה של בעלי זכות בחירה מאותו אזור בחירה.
3. במקום שישנה „הצבעה מחולקת" תוגש המועמדות במסגרת התא בצירוף 10 חתימות של בעלי זכות בחירה.
4. יתכנסו מועצת הסניף, סניף המשנה, או התא, הם רשאים לאשר מועמד בהצבעה ובלבד שתמכו בו לפחות 18 חברים ושנערך פרוטוכול – חתום על מהלך ההצבעה ותוצאותיה. הפרוטוכול ימסר ליושב ראש ועדת הבחירות המקומית.
5. המועמד יפרט את שם משפחתו, שמו הפרטי, מספר תעודת הזהות, מקום המגורים ומענו וכן מקום עבודתו או לימודיו.
6. חבר ששמו לא נכלל בפנקס הבוחרים אי הגיש עוד – רשאי להציג מועמדות. אישור הסופי ייעשה לאחר תום העררים ופרסום ספר בוחרים ב'.
7. לא יאוחר מיום רביעי 5 במרץ 1986 תפרסם ועדת הבחירות המקומית את רשימות המועמדים לועידה ולמועצת הסניף/סניף המשנה, בכל אזור בחירה וקלפי.
8. ערר על אי־הכללה ברשימת המועמדים יוגש לועדת הבחירות המרכזית לא יאוחר מאשר יום א' 9 במרץ 1986. ועדת הבחירות המרכזית תדון ותחליט בעררים עד ליום רביעי 12 במרץ 1986.

ב. ישיבות ועדת הבחירות המרכזית

1. הישיבה הבאה של ועדת הבחירות המרכזית תתקיים ביום חמישי 27 בפברואר 1986 בשעה 10.00 במלון „סיטי".
2. ישיבה נוספת של ועדת הבחירות המרכזית, לאישור החלוקה הסופית של מכסת צירי הועידה לסניפים, תתקיים ביום שני 3 במרץ 1986 בשעה 14.00 באותו מקום.

ג. חלוקת ספר הבוחרים הסופי

ביום שלישי 4 במרץ 1986.

ד. ישיבת מרכז המפלגה

תתקיים ביום חמישי 27 בפברואר 1986 בשעה 14.00 ישיבת מרכז ב„אוהל שם".

הזמנות פרסום לספר הטלפונים של הקיבוצים
„השפעה" הוצאה לאור רח' הורדן 6
תל אביב 03-334696, 03-337258
חיפה 04-510246 • חולון 03-881563 (בבי)

זמש ועור ובגדים
מנקים רק בניקוי
פורמברג
מעתה ציוד חריש לנקוי טוב יותר
המעגל 2 פינת ביאליק 55
רמת־גן, טל. 03-725401

משרד העבודה והרווחה
האגף להכשרת כח־אדם

ההתאגדות לחינוך מבוגרים בישראל

נציבות שרות המדינה
השרות להדרכה ולהשכלה

יום עיון בנושא

מקומו של האדם העובד על רקע השינויים החלים במשק

יתקיים ביום ג' ט"ז באדר א' תשמ"ו, 25 בפברואר 1986, בין השעות 8.30–14.00, במוסד „ון־ליר", רח' ז'בוטינסקי 43 ירושלים.

בהשתתפות

- ★ משה קצב – שר העבודה והרווחה
- ★ ישראל קיסר – מזכיל ההסתדרות
- ★ אברהם נתן – נציב שרות המדינה
- ★ פרופ' אברהם גינזבורג – נשיא האוניברסיטה הפתוחה
- ★ פרופ' רענן וייץ – יו"ר המרכז לחקר ההתישבות
- ★ אבי פילוסוף – יו"ר ועדת העבודה בהתאחדות התעשיינים
- ★ יעקב הכט – מנהל האגף להכשרת כח אדם במשרד העבודה והרווחה

יום העיון מיועד לעובדים בכירים, המופקדים על נושאי ניוד, הסבת עובדים והכשרת כח אדם, סמנכ"לים, מנהלי כח אדם, ממונים על הדרכה במפעלים וקציני רווחה.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי חוף השרון
הודעה בדבר
הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז וב־משרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חוף השרון הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' חש/98" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות התכנית: הקמת מבנים לגידול סוסים וכבשים.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: ג' 7699 ח' 18 (חלק), ח' 20, כ־2.0 קי"ב מערבית לתחנים.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התאריך 30.1.1986
ד. שריש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י – הועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה לחינוך

מליאת

המועצה הרעיונית לענייני חינוך

תתכנס מחר יום ב' 24 בפברואר 1986 בין השעות 16.00–18.30 באולם 112 שבבית המרכז לתרבות ולחינוך – הועד הפועל רח' ארלוזורוב 93, תל־אביב.

על סדר היום

- ★ המרכז לתרבות ולחינוך אחרי הועידה ה־15 של ההסתדרות – נחום פסה.
- ★ החינוך ליהדות בחברה הישראלית בת זמננו – פרופ' אלכס ברזל.
- ★ שונות.

עברה שנה מאז נקטפה מאיתנו

רקפת ז"ל

נעלה לקבריה ונתייחד עם זכרה
ביום רביעי י"ז באדר א' תשמ"ו 26.2.86
בשעה 4.30 אחה"צ.

משפחת ברנר
מושב נטעים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

אפרים פליוב

ההלויה תערך היום יום א' י"ד באדר א' תשמ"ו, 23.2.86, בשעה 16.00 בבית העלמין כפר־ציונה.

ההלויה תצא בשעה 15.30 מבית ועוכר ברחובה מול המזכירות.

המשפחה האבלה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אבינו וסבנו היקר

שמואל חרך

ההלויה תצא היום, יום ראשון י"ד באדר א' תשמ"ו 23.2.86 בשעה 4.00 אחה"צ מבית המנוח בכפר מל"ל לבית העלמין המקומי בכפר מל"ל.

המשפחה האבלה

ועד וחברי מושב כפר מל"ל

למתיה בינר והמשפחה

אתכם באבלכם במות האחות

חוקה זעירה ז"ל

חברי בית־אורן

לרוביק ולמשפחה

אתכם באבלכם על מות האח

גדעון מהנייכמי ז"ל

חברי בית קשת

אבוקדו זן פוארטה עד 1.43 ש"ח לק"ג
מחיר מכסימלי לצרכן. המבצע נערך בחנויות קו-אופ, שופרסל, היפרשוק - תנובה, היפרקואופ, היפרכל ובכל החנויות שיצטרפו למבצע
מזון
יובל ה־25 למועצת הפירות

דבר היום

מחיר הסריקות

אין טעם לנסות ולהתפלסף עכשיו האם היה זה נכון או לא להכניס את צה"ל צפונה מרצועת הבטחון לחיפושים אחרי שני החיילים שנלקחו בשבי. מה שוודאי הוא שממשלת ישראל הבהירה מהרגע הראשון כי אין כל כוונה להרחיב את רצועת הבטחון וממילא ברור היה כי הכוחות שהוכנסו לסריקות יוצאו מן השטח כאשר תושג המטרה, או כאשר יתברר כי המטרה לא יכולה להיות מושגת בדרך זו. אמש, לאחר שיצאו כל יחידות צה"ל מן האזור מצפון לרצועת הבטחון, התפרסמה הודעה שלפיה מוצו האפשרויות של חיפוש החיילים בדרך הזאת, ומעתה יימשכו המאמצים בדרכים אחרות.

גורלם של שני החיילים עדיין לוט בערפל. אם אמנם נשבו בפיגוע־מיקוש, אין עדיין כל סימנים למיקומם. גם לא ידוע לגורמים ישראליים מה מצבם, והאם הוצאו מן האזור או לאו. אך גם אם לא הוצאו, האפשרויות להסתירם הן כמעט בלתי גבולות – ומי שמחליט באיזו דרך להמשיך בחיפושים ובחקירה, חייב להביא בחשבון גם את ההשפעה של החיפושים והחקירות. אחת השאלות שאסור להתחמק מהן היא תמיד האם פעולה זו או אחרת הנראית מוצדקת בהקשרה, אינה מגבירה עד מאד את המוטיבציה האנטי־ישראלית של האוכלוסיה שאיננה מעורבת במישרין בפעולות עוינות. פעמים רבות בעבר המצב אכן היה כזה שאנו נמצאנו מגבירים את המוטיבציה למאבק נגד ישראל, ונראה כי גם הפעולה האחרונה מצפון לרצועת הבטחון פעלה בצורה כזאת. צריך לקוות כי המסקנה הנכונה שהוסקה, לא היתה מאוחרת מדי.

אף אין להעלות על הדעת כי צה"ל ישאיר בתוך רצועת הבטחון עצמה כוחות במספרים משמעותיים עם הרגע הרוחות. יש לפעול לרגיעה כזאת ולהשלמה מהירה של הפינוי גם מרצועת הבטחון עצמה. איש איננו יכול להטיל ספק כי המאמצים למצוא את שני החיילים שנלקחו בשבי יימשכו ללא לאות, וכי ייעשה הכל כדי להחזירם הביתה. זהו אחד התחומים שבהם הדרג המדיני והדרג הצבאי לעולם לא הכזיבו, ותמיד מוצו כל האפשרויות וכל הדרכים למלא חובה זו. כך יהיה גם עכשיו.

בעיה משולשת

מאת דן אבידן

ספק אם הסורים מרוצים מחטיפת חיילי צה"ל בדרום לבנון. "חיזבאללה", המחפש קשר לאש"ף, מציב בעיה לאסד, ל"אמל" ולצה"ל

ארגון "חיזבאללה", שנטל את האחריות לחטיפתם של שני חיילי צה"ל בדרום לבנון, מוכר כאחד הארגונים השיעים החומייניסטים הקיצוניים הפועלים בלבנון. ארגון זה משמש, למעשה, מסגרת לכמה קבוצות שיעיות פונדמנטאליסטיות הפועלות בלבנון מאז מלחמת לבנון. ככל הידוע עד עתה, יזם את הפיגוע שבו נחטפו שני חיילי צה"ל אחד ממנהיגי "חיזבאללה" בכפר חירבת סילם בדרום לבנון. אותו מנהיג גייס למבצע כמה מחסידיו, וקבוצה קטנה של שיעים שאינם שייכים לארגון "חיזבאללה", ושזהותם אינה ברורה.

לפי סברה אחת, האנשים שהצטרפו למבצע ואינם נמנים עם "חיזבאללה" הם אנשי מנגנון הבטחון של תנועת "אמל", שבראשו עומד מצטפא דיראני. מה שנודע הוא, שמצטפא דיראני נמנה עם הפלג הקיצוני ב"אמל", המשתף פעולה עם ארגון "חיזבאללה". עם זאת נמסר, כי אנשיו הסכימו להשתתף במבצע של "חיזבאללה" תמורת כסף.

ארגון "חיזבאללה" פועל בזיקה הדוקה לאיראן. על־פי מקורות זרים, מונה הארגון כ־3000 לוחמים, הפרושים בריכוזי השיעים באזור בקעת הלבנון, במערב ביירות ובאזור הדרום. מנהיגה הרוחני של תנועת "חיזבאללה" הוא השייח' מוחמד חוסיין פדלאללה, יליד העיר נג'ף בעיראק. מוצא משפחתו הוא מהכפר עינתא שבדרום לבנון. מנהיגים אחרים של "חיזבאללה" הם עבאס מוסאווי, צובחי טופיילי, שיח' אבראהים אלאמין, עבד אלכרים מחמד ועפיף נאבולסי. בהקמת הארגון סייעו כמה מאות איראנים, אנשי משמרות המהפכה ה"פסדראן", שהגיעו מאיראן לבקעת הלבנון בעקבות מלחמת לבנון. מנהיגי "חיזבאללה" זוכים לסיוע כספי רב מאיראן ומקיימים קשרים הדוקים עם שליחי המשטר החומייניסטי בביירות ובדמשק. המשטר האיראני משתמש ב"חיזבאללה" כזרוע להפצת רעיונות החומייניזם בקרב העדה השיעית הגדולה בלבנון.

מצעה המדיני והאידיאולוגי של "חיזבאללה" שואב את השראתו מתורת החומייניזם. אנשי הארגון שמו להם למטרה להפוך את לבנון לרפובליקה איסלאמית חומייניסטית, והם רואים בטרור שיטה לגיטימית להשגת המטרה הזו. מנהיגה הרוחני של התנועה, השיח' מוחמד חסין פדלאללה, אף פרסם ספר הנקרא "האיסלאם ותפיסת הכוח", שבו הוא מצדיק את השימוש באמצעים אלימים להשגת מטרות האיסלאם. עם זאת, גורס פדלאללה ש"חיזבאללה" צריכה להתאים את פעילותה למציאות המיוחדת ללבנון ולכן, לעתים, לנהוג באיפוק בהבלגה בפעולות הטרור – יותר מכפי שגורס האימאם חומייני עצמו.

תנועת "חיזבאללה" שואבת את עיקר כוחה מבני הדור הצעיר בעדה השיעית בלבנון. אלה נמשכים לתנועה, כמי שמציגה פתרונות אידיאולוגיים וחומריים קליטים ומיידיים לבעיותיהם. במצע המדיני שפרסמה "חיזבאללה" לפני שנה בביירות, מציגה התנועה שלושה יעדים מרכזיים לפעילותה: מלחמת חורמה בממסד הנוצרי בלבנון, מאבק באימפריאליזם המערבי ומלחמה נגד ישראל. מטרות המלחמה בישראל אינן מוגבלות, לדעת אנשי "חיזבאללה", להוצאת שארית כוחות צה"ל מלבנון. המדובר במאבק שיטתי לחיסולה של ישראל ולכינון שלטון האיסלאם בירושלים. לצורך מימוש מטרותיה הקימה התנועה מנגנון־פיגועים הנושא כמה שמות־כיסוי, כגון "הג'יהאד האיסלאמי" או "ארגון המדוכאים עלי אדמות". באמצעות מנגנון טרור זה ביצעו אנשי "חיזבאללה" שורה ארוכה של פיגועים נגד צה"ל בלבנון, נגד מפקדות הכוח הרב־לאומי בעת שהותו בלבנון ונגד יעדים בכווית, התומכת בעיראק במלחמתה נגד איראן. אנשי "חיזבאללה" אחראים גם להוצאתם להורג של ארבעה מבני הקהילה היהודית במערב ביירות, ולחטיפתם של כמה דיפלומטים אמריקאים, צרפתים וספרדים, ונתינים זרים אחרים בביירות. כמה מהם הוצאו להורג והשאר מוחזקים בידי "חיזבאללה" כבני־ערובה. אנשי "חיזבאללה" עמדו גם מאחורי חטיפת מטוס "טי. וו. איי" לביירות, הם האחראים להריגת אחד מנוסעיו, וכנראה גם להריגת דיפלומאט סובייטי בביירות.

בדרום לבנון משתתפים אנשי "חיזבאללה" בפעולות הטרור נגד רצועת־הבטחון הישראלית. בניגוד לתנועת "אמל" השיעית, הגורסת שיש להילחם ברצועת הבטחון מתוכה ולהימנע מפגיעה בחיילי צה"ל וביעדים בתוך ישראל – גורסים אנשי "חיזבאללה" שהלוחמה נגד צד"ל וצה"ל בלבנון היא חלק מהלוחמה הכוללת נגד ישראל. אנשי הארגון משתפים פעולה עם ארגוני החבלה הפלשתינאים בדרום לבנון, ובמיוחד עם ארגון פתח' בראשות ערפאת, המשקיע עתה מאמצים ניכרים בהרחבת מאחזיו בדרום. הדבר הביא לחיכוכים קשים עם תנועת "אמל", שנקטה אמצעים כדי להצר את צעדי "חיזבאללה" בדרום.

(המשך בעמ' 8)

מיתוס זעיר ללא טייס

מאת אמיר אורן

האמריקאים אינם מוכנים לראות במופת הדמוקרטי שלהם שאותו לימדו לפיליפינים, יעד לחיקוי נלעג, העושה את מנילה להגדלה מעוותת של שיקאגו.

רונלד רייגן התאמץ אתמול לחלוב שאריות תהילה מהמבצע היחיד של שנותיו בנשיאות שהסתיים לא רק בכזיון צבאי, אלא גם במראית־עין של הצלחה מדינית, שחרור האי הקאריבי גרנאדה מהשפעה סובייטית־קובאנית. גיחת רייגן לגרנאדה היתה חריגה לא רק בגוף הכשלונות שהיו למימשלו בהפעלת עוצמה מעבר לים, אלא גם כתשתית – אמנם מאולצת – למיתוס חדש. מעטים המיתוסים האמריקאיים שטרם נותצו; כאשר אחד מאלה כופה על התקשורת והציבור להיזכר בקיומו, אתת דינו להתפורר.

אסון צ'לנג'ר השמיד מיתוס כפול שנקשר בשמה של סוכנות החלל נאס"א. מה גם שהתברר בהדרגה שהראשון לא נבע מגחמה זדונית של השגחה עליונה, או מתקלה שאין לחזותה, אלא מתהליך מרושל של הזלזלות ומהתעלמות עקבית מהמלצות להימנע מהסתכנות ומשיגור החללית. האמריקאים נדהמו לגלות שאשפי יחסי הציבור של נאס"א ערוכים רק להצלחות ראווה, בלא כל תיכנון חירום לכשלון. יוקרתם של מינהלני־החלל, של המהנדסים ושל הפוליטיקאים שנשפו הבל תם בעודפם המצטמרר מכפור באותו יום נמהר בפלורידה אינה ניתנת לאיחוי. רק האסטרונאוטים, עובדי נאס"א אך מעורבים אישית בחקירת מות חבריהם ובהידוק הברגים העלולים להתרופף כששיובו בעצמם לחלל, מצליחים עד כה לשמור על מוניטין רבע־המאה שמאז טיסות שפארד וגלן.

המיתוס הבא שטואטא, עליונות האינטרס האסטרטגי על ערכי היסוד, היה קורבן ישיר של גיזון משטר מארקוס בפיליפינים. בסיסי הענק של זרועות הים והאוויר האמריקאיות, קלארק ומיפרץ סוביק, לא הצילו את מארקוס מאובדן התמיכה האמריקאית, כשם שהתרנות "צבא העם החדש" הקומוניסטי נגד מארקוס לא עשתה את נשיא 20 השנה קביל יותר בוושינגטון. לא אופי המשטר מיקש את עצמו, שהרי היה מן המפורסמות, ומעטים בוושינגטון תמימים דיים לראות בברית הארעית אקינו־לורל את סמל התום והטוהר. הסאה נגדשה כשגניבת הבחירות נעשתה סיטונית, כתיאורו של יו"ר ועדת החוץ של הסנאט ריצ'ארד לוגאר. אז חדלו גם האסטרטגים התרממריים, מבית־המדרש המוכן לקדש כל אנטי־קומוניסט, לבקש על נפשו הפוליטית של מארקוס. האמריקאים אינם מוכנים לראות במופת הדמוקרטי שלהם, שאותו לימדו לפיליפינים, יעד לחיקוי נלעג, העושה את מאנילה־רבתי להגדלה מעוותת של שיקאגו ידועת קלפיות המתים. בהיבט זה, אין המדיניות האמריקאית צבועה; בוודאי היא ישרה הרבה יותר מהמליצות כפולות התקן שבפי מדינאי הודו ומדינות דומות, המתקראות בלתי־מזדהות. המערכת הציבורית האמריקאית דורשת מעצמה, בליבון פוליטי ותקשורתי, לנמק סטיות מערכים מוצהרים. עידן הרודנים שסובלים אותם רק משום תועלתם החולפת כבולמי קומוניזם או חומייניזם מסתיים גם מפני שהישארותם האיצה תהליכים חריפים ולבסוף אנטי־אמריקאיים יותר משהיו באים לעולם לו עלו מתנגדיהם לשלטון בזמנם ובמסודר, אך בעיקר מפני שוושינגטון – בתמיכת אינדיאנאפוליס של לוגאר – מאמינה בדמוקרטיה ומוכנה, לעתים, להסתכן למענה בהפקרת ידיד משותת.

יתכן שבכך נבנה מיתוס אידיאלי חדש על חורבות קודמו הציני, אבל כיום זהו לקח אמיתי ותקף. לפיליפינים יש יחס מיוחד בחוויה האמריקאית, זכר מלחמות עם ספרד ועם יפן, אימוץ החוקה והשפה, שותפות־גורל באוקיאנוס השקט. יחס זה לאומה הפיליפינית ניתק מעם היחס למישטר ולשליט, כפושעים לא רק כלפי אוצרו של העם, אלא גם כלפי צביונו הדמוקרטי. למרות כל ההבדלים, לא תימלט מגורל זה גם ישראל, אם תתמצה במדי־סיפוח את גבול ריבונותה ותפקיע לתמיד, לא כהוראת־שעה מתמשכת, את זכויות תושבי השטחים. אז לא יועילו אחוה ושדולה חזקות על התערבות אמריקאית בעניינים פנימיים. הקונגרס יגנה, הבית הלבן יצטרף לשידורי הפסקת התמיכה, והסיוע, כלכלי כמדיני, יוקפא. מי שמתכחש להשתלשלות כזו אינו מבין את אמריקה, גם אם הוא מתיימר – כמו שרון וכהנא – להבין את הערבים.

יירוט־הנפל של המטוס הלובי כירסם במיתוס המודיעין הישראלי, אך מיתוס זה כורסם בשנים האחרונות בכל פה, כאשר לכשלונות אינסופיים מסוג זה נוספו פעולות תמוהות של הדרגים האמורים להשתמש במודיעין ולחשוב. תוצאת־לוואי מפתיעה של פרשת היירוט היתה חשיפת עייפותו של הציבור האמריקאי מאירועי המזרח־התיכון. התפתחויות מדיניות מרכזיות באזור אינן נסקרות כלל בתקשורת הכלל־ארצית. היירוט רווח, אך לא דיוני מועצת הבטחון וההוטו האמריקאי, כמוהו כווטו הקודם בפרשת הר הבית. רק המקצועיים ממשיכים לעסוק באלה ולהפוך בדקויות התהליך המדיני. הציבור – וכמדומה גם נשיאו – רווה ישראלים וערבים ומבקש הפוגה מהם ומצרותיהם.

נאום חוסיין עלול להמריץ מחדש את ריצ'ארד מרפי לנסות ולשכנע את ג'ורג' שולץ כי נותרה תקווה לפתיחות משא־ומתן פרס־חוסיין קודם שימשול שמיר בירושלים ושגנן ברבת־עמון. אך אדם יתקשה לגבור על סקרנותו של הכלכלן שולץ בבקשו סיוע מימשלי לצמיחת המשק הישראלי. הכל רוצים בצמיחה, הרוב מוכנים לצמיחה עכשיו, אך שולץ אינו מוותר על אמות־מידה כלכליות ועל דגשי ההשקעות הפרטיות מול המענקים הממלכתיים, גם כשברקע ברור שהתשובה הכלכלית מתפשת שאלה פוליטית, הישרדות פרס בשלטון. הצמיחה האמיתית, שבכוחה אולי להציל את פרס, חייבת להתרחש אצל חוסיין: יש לו לאן לצמוח, אך הרי מכך בדיוק נרתע כל שנותיו במלוכה. אפשר שהשבוע החל חוסיין להרוס את מיתוס הפוסח על שתי הגדות. אם יתברר שלא, יהיה פרס בקרוב לראש ממשלה לשעבר, אפילו יתגודד ברחוב הצמיחה 1.

מוקדם להספיד אותו

מאת חגי אשד

חוסיין אמר לא למדינה פלשתינאית עצמאית, וחזר, באופן חד־משמעי, לקונצפציה של קונפדרציה ירדנית־פלשתינאית בראשותו. יש על מה לדון. יש עם מי לדון.

המלך חוסיין הבהיר בנאומו מהו סלע המחלוקת העיקרי בינו לבין אש"ף, שהוא גם סלע המחלוקת בינו לבין ברית־המועצות. אלה שני הצדדים של אותה מטבע, ומשום־מה הצד הסובייטי שלה זכה לתשומת הלב הראויה – אף־על־פי שזהו הצד הראשון, ואש"ף של ערפאת הוא הצד השני.

סלע המחלוקת הוא על הקמת מדינה פלשתינאית עצמאית בראשות אש"ף, שמלות־הקוד שלה הן "הכרה בזכות ההגדרה העצמית" של העם הפלשתינאי. לעומתן ניצבות מלות־הקוד "הכרה בזכויות הלגיטימיות" של העם הפלשתינאי, שאינן שוללות מדינה עצמאית, אבל גם אינן מחייבות אותה. לפי גרסת המלך חוסיין, הן מאפשרות ומחייבות כינון קונפדרציה ירדנית־פלשתינאית (לפי הסכם ירדן־אש"ף מ־11 בפברואר 1985), בהגמוניה ירדנית ובירתה תהיה רבת־עמון.

סלע המחלוקת הזה הוא שמנע כינוס ועידה בין־לאומית בהשתתפות חמש המעצמות, ובזימון משלחת של אש"ף יחד עם המשתתפים האחרים. יאסר ערפאת והסובייטים דורשים, כתנאי מוקדם, התחייבות אמריקאית וירדנית לכך שמטרת הוועידה היא אחת ויחידה – כינון מדינה פלשתינאית עצמאית (לא קונפדרציה ירדנית־פלשתינאית), בראשות אש"ף. לכן הסובייטים ואש"ף דורשים, כתנאי מוקדם, הכרה "בזכות ההגדרה העצמית"; ולא מסתפקים בהכרה "בזכויות הלגיטימיות" של העם הפלשתינאי. המלך חוסיין מתנגד לכך אפילו יותר מהאמריקאים: הוא אמר בנאומו, שאין זה מעניינם של האמריקאים להתערב בהסדר היחסים בין ירדן לבין העם הפלשתינאי.

זהו החידוש העיקרי בנאומו של חוסיין. עד עכשיו עשתה ישראל את המלאכה הזאת בשבילו. היא שהתנגדה למדינה פלשתינאית עצמאית בריש גלי, בעוד הוא מתנגד בצינעה. עכשיו אמר זאת חוסיין במפורש: "לא" למדינה פלשתינאית עצמאית: "לא" להכרה בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלשתינאי, וממילא – "לא" לאש"ף בהנהגת יאסר ערפאת. כלול בכך גם "לא" לברית־המועצות, שהקדימה ואמרה "לא" להסכם הירדני־אש"פי, וממילא – "לא" למשלחת ירדנית־פלשתינאית משותפת, ו"לא" לתיווך האמריקאי בין ישראל לירדן (ואש"ף).

זה העיקר – אש"ף הפך להיות שבוי בזרועות ברית־המועצות כבר עכשיו, ולכן אמר "לא" לכל ההצעות האמריקאיות־ירדניות. במצוות מוסקבה. קל וחומר, שאש"ף יהיה שבוי בידי ברית־המועצות אם תיכון מדינה פלשתינאית עצמאית בראשותו. היא תהיה מלכתחילה בסיס סובייטי במזרח־התיכון, בלב ליבן של ישראל וירדן ובשכנות מסוכנת לסוריה, שגם היא מתנגדת להקמתה, ועל־אחת־כמה־וכמה בראשות יאסר ערפאת ("הסוכן הסובייטי"). הנשיא אסד מעדיף את "הסוכנים הסוריים" בארגוני אש"ף המפולגים והמסוכסכים.

זה סיפור החד־גדיא של המלך חוסיין. כל חוליה שלו מובילה אל החוליה הבאה. גם לשלילה וגם לחיוב. מי שאומר "לא" לאש"ף ו"לא" למדינה פלשתינאית עצמאית בראשותו, אומר ממילא "כן" לירדן ולמלך חוסיין, כשותף האפשרי היחיד לקידום השלום ולפתרון הבעיה הפלשתינאית, בעיקר בשטחים.

זה המסר המעשי של נאום המלך חוסיין. הוא פנה אל מדינות ערב לשנות את החלטות ועידות רבאט ופז, בנוגע לייצוג הבלעדי של אש"ף. או לכל הפחות להשלים, למעשה, את הקפאתן וגניזתן והפיכתן לאות מתה. כמו החלטות ערביות רבות אחרות, הוא קרא למדינות ערב – לרובן או לכמה מהן – לתת את ברכתן לירדן, כגורם העיקרי המסוגל להציל בדרכי שלום מה שנותר להציל, מהשטחים ותושביהם הפלשתינאים, לפני שיהיה מאוחר מדי.

ברכה ערבית כזאת תוכל להינתן רק בצינעה. העולם הערבי עכשיו מפולג מדי, חלש מדי (ירידת ערך הנפט) ומפוחד מדי (האיום האיראני, המוסלמי־פונדמנטאליסטי השיעי), מכדי לקבל החלטות שיהיו בבחינת מפנה אמיץ ותקיף. אם תינתן למלך חוסיין ברכה ערבית ולו גם רפה יוכלו רבים מתושבי השטחים ומנהיגיהם להצטרף אליה ולשתף פעולה עם המלך ושליחיו.

לאחר שיתפזר העשן ותתבהר התגובה של מדינות ערב לנאום חוסיין, אפשר יהיה להחליט על צעדיה הבאים של ישראל. קרוב לוודאי שתישאר בעינה "האופציה הירדנית", כאופציה היחידה למשא־ומתן על קידום השלום ועל פתרון בעיית השטחים ותושביהם. זוהי האופציה של "הגשרים הפתוחים", שהיא האופציה של "הפשרה הפונקציונאלית", הקיימת למעשה, ואשר יש לחזק ולהעמיק אותה. יש להעביר יותר ויותר פונקציות (סמכויות) שלטוניות מידי ישראל לידי ירדן ולידי התושבים. בלי הכרזות "חד־צדדיות", שאינן אלא אולטימטום פרובוקאטיבי. מוטב לעשות בצינעה ולא להכריז הכרזות מרתיעות. זהו המישור היחיד שגם אש"ף יכול להיות מעוניין בקידומו. זוהי הדרך היחידה לשינוי הסטטוס־קוו בשטחים, בכיוון של קידום השלום ופתרון הבעיה הפלשתינאית. את "הגשרים הפתוחים" אפשר וצריך לפתוח ולהרחיב יותר ויותר. נאומו של המלך חוסיין לא רק שלא חסם את הדרך לכך, אלא שסילק ממנו את המכשול העיקרי, בכך שכלל באופן מפורש ומנומק "לא" ליאסר ערפאת ו"לא" למדינה פלשתינאית עצמאית בראשותו (בהגמוניה סובייטית). מוקדם להספיד את המלך חוסיין. הוא נשאר הגורם היחיד שיש על מה לדבר אתו.

אשמת יעקב

מאת יורם רוזנפלד

מה שקרה לו עלול להוליך למסקנה, הגיונית בכיבול, שמוטב לא להתבלט, שרצוי לא להצטיין, שעדיף לשבת ולא לעשות, שמא ירדפו אותך, "יחפשו" אותך, יבדו כנגדך האשמות. שנתיים למותו של יעקב לוינסון

איני שליח ציבור ואינני בצינה של תנועה, איני רואה עצמי ראוי לסכם את פעלו של יעקב ואת מקומו בהיסטוריה הכלכלית של מדינת ישראל וחברת העובדים. אינני חש מחוייבות אלא לזכרו של יעקב ולאמת.

יעקב הלך לעולמו כמו שהלך, מושפל ונרדף, על לא עוול בכפו. אני רואה לנגד עיני, כמעט יום־יום, את נסיבות מותו את התהליך שהביאו לכך, ואני מאמין שאת הטראגדיה הזו אסור בשום אופן להוריד מסדר־היום, כפי שרבים, וגם טובים, היו אולי רוצים.

בימי השבעה, על קברו, היו שהשתמשו, בלהט היצר, בביטוי "רצח". לא גרסתי זאת אז ובוודאי שאינני גורס זאת היום. יעקב עצמו, שהיה בוחר את מלותיו בקפידה ובדייקנות, היה מתנגד לשימוש בתיבה זו. אבל רצח אופי היה גם היה.

אינני מדבר על רכילות של מהרבכך, על הפצת־שמועות שגרתית, מיני דברים שלמרבה הצער הם מן המקובלות במקומותינו. מה שנעשה ליעקב היה הרבה למעלה או למטה מזה. את כל מפעלו, את עבודת חייו, את המוניטין שצבר בעמל וביושר, את כל אלה רמסו וכיסו ברפש, בצורה יזומה ומאורגנת, בהשקעה לא מבוטלת של מאמץ ומשאבים. אפילו בנייתו של בנק הפועלים, הישג שעליו לא יכולה להיות מחלוקת, בוטלה כעפר ואפר, תוך הפצה שקרנית של דברי הבל ופלסתר.

רצח אופי אינו טוב מרצח ממש, כי החיים כשלעצמם אינם חזות הכל. אפילו ההלכה היהודית, הרואה את החיים כפקדון, כדבר שניתן לאדם בהשאלה, גם היא מתירה, ומחייבת, לוותר על החיים ולא לעבור על שלושה לאווים חמורים. לכולנו, על־כל־פנים לרובנו, יש "יהרג ואל יעבור" משלנו. יהא זה מוסרי, פוליטי או אחר. ההכפשה הסיטונית של שמו ומפעלו היו ליעקב האיסור, הלאו מדאורייתא. שעליו החליט ליהרג, שמעבר לו סר טעם החיים ונסתלקה משמעותם.

הדברים נאמרו באזכרה ליעקב לוינסון ביום השנה הראשון למותו

אפרים ריינר אמר פעם, שיעקב יצא מן העולם חף מפשע. כולנו בטוחים בזה, ובכל־זאת, – טעות. יעקב היה אשם, אשמה כבדה מנשוא. אשמתו היתה, למשל, בהצטיינות יתירה. הוא היה אשם גם במסירות עליונה לעניין. מעל לכל, חטאו הכבד היה בהצלחה שאין כדוגמתה. אשמות וחטאים כאלה הם בלתי־נסבלים. המצטיין, הדייקן, המסור – אשם בעיני הבינוניים והרשלנים. יעקב, שהיה אשם מאין כמוהו שילם על חטאו את מלוא המחיר.

הוא היה עבד לחברת העובדים. אני משתמש במלה עבד בכובד־ראש, כי זו המלה היחידה, המתארת כמעט בדיוק, את היחס שבין התרומה שתרם לתמורה שקיבל. יעקב עבד את חברת העובדים באמונה ובמסירות ללא גבול, והשיג הישגים שספק אם יגיע אליהם מישהו אי־פעם. אוי לה לחברת עובדים ששכרו של מי שהיה לה עבד עולם הוא השכר שזכה לו יעקב בסוף דרכו, בימיו האחרונים. מה שקרה ליעקב עלול להרתיע אחרים. מה שקרה לו עלול להוליך למסקנה, ההגיונית בכיבול, שמוטב לא להתבלט, שרצוי לא להצטיין, שעדיף לשבת ולא לעשות, שמא, אם תעשה, ותצליח, ירדפו אותך, "יחפשו" אותך, יבדו כנגדך האשמות.

היו סיבות רבות לאהוב את יעקב – הוא היה איש ברוך כשרונות מאין כמוהו. היה בו שפע של צירופי תכונות, כמעט בלתי־אפשריים, בוודאי נדירים ביותר. הוא היה האיש הפחות שגרתי, היותר מעניין, שזכיתי להכיר מעודי, אף שהכרתי אותו הכרות של ממש בגיל מבוגר יחסית, גיל שבו התמימות מתמעטת, והציניות

(המשך בעמ' 8)

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

ספינת הדגל

עתיד "סולל בונה" הוא מבחן קריטי להנהגת ההסתדרות. מאחורי האפשרות של קריסת הקונצרן עומד חשש מפני כינוס־נכסים אידיאולוגי־פוליטי. 400 מיליון ד' חובות. ריבית בשמים. בעיה קשה.

כר הדשא הרחב מול בית הוועד הפועל של ההסתדרות ירוק עדיין. מפגיני "אתא", הנאלצים להסתפק בפנסיה מפוקפקת, לא רמסו אותו. הדשא יכול גם לעובדי המספנות – אולי משום שכילו תחילה את זעמם בתנכי הקומה החמישית והקומה השישית של הבית.

בינתיים מוריק הדשא גם לאחר ביקורם של עובדי "סולל בונה" במקום. לפני חמש שנים, בעת כהונתו של ירוחם משל כמזכ"ל, הם גדשו יום תמים את השטח הירוק, שהלך והצהיב מרקיעות רגליים זועמות. מאז לא שבו עובדי "סולל בונה" לרקוע על הדשא, אף כי אלפים מהם נפלטו מהקונצרן בגלל קשיים.

בקרוב עשויים עובדי "סולל בונה" לשוב אל הדשא. בינתיים הם שומרים על טון נמוך. ועדי העובדים של הקונצרן הופיעו בשבוע שעבר בפני חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות, שהתכנסו באווירה רגועה בשפיים, כדי לדון על תקציב ההסתדרות. הפעם הסתיים הביקור בכבוד.

ההסתדרות לא שיפרה את תדמיתה בציבור כשתשלובת "אתא", על 2,400 עובדיה, התמוטטה מתחת לאפה. בעיצומו של המשבר שפקד את "מספנות ישראל", השביתה ההסתדרות את המשק הציבורי לשעתיים, אבל תוצאותיו של מאבק זה עדיין לוטות בערפל. המבחן של "סולל בונה", לעומת זאת, הוא קריטי להנהגת ההסתדרות. קריסתו של קונצרן הבנייה ההסתדרותי תביא לא רק לאובדן פרנסתם של 13,500 בתי אב, אלא לכינוס־נכסים רעיוני למערכת שלמה.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הגדיר באחרונה את "סולל בונה" "ספינת הדגל של חברת העובדים". קיסר כבר הפקיד בידי ועדי העובדים של הקונצרן שטרות לפרעון, כאשר הצהיר בפניהם שההסתדרות תפעל למען המשך קיומו של הקונצרן והבראתו, תוך הבטחת מקור פרנסתם של אלפי עובדיו.

קיסר, וכמוהו מזכיר חברת־העובדים דני רוזוליו, תולים במשרד האוצר את אשמת ההידרדרות החמורה במצבו של "סולל בונה", שחובותיו לבנקים עולים על 400 מיליון דולר. הם מטעימים, שמדיניות האוצר הביאה לשיעורי הריבית הגבוהים וכתוצאה מכך, לפגיעה קשה בכל חלקה טובה במשק, לרבות "סולל בונה". קיסר אף טוען כי שיקולים פוליטיים מנחים את האוצר ביחסו השלילי לקונצרן ההסתדרותי, "מי שנופל קורבן למדיניות זו הם העובדים, הצפויים לפיטורים".

אלא שוועדי העובדים מעדיפים לחלק את האחריות למשבר בקונצרן בין כמה כתובות. יו"ר הארגון הארצי של ועדי "סולל בונה", שמואל ארלסטין, תוקף את חברת־העובדים על כי לא דאגה להבטחת מקורות פיננסיים, שמהם ישולמו המשכורות לעובדים. הוא מוכן להעניק אשראי ציבורי למזכ"ל החדש אחוד שילו, אך "אשראי כזה אינו מגיע לחברת העובדים", כדבריו. מזכיר ועד העובדים במפעלי "חירות", אהרון אליפז, גורס ש"סולל בונה" היה בשנים האחרונות ניהול כושל. חבר ועד אחר, חנן עוז, מציין שההחמרה בתעסוקה ב"סולל בונה" ובמשק בכלל מתרחשת בתקופה שבראשות הממשלה עומד איש המערך.

שלוש פעמים בחודשים האחרונים התעכב תשלום המשכורות לרוב עובדי "סולל בונה" – ביטוי להפסדיו התופחים של הקונצרן. הדיון הקצר שהתקיים ביום רביעי שעבר, בין ראשי המשק ההסתדרותי לבין ראש הממשלה שמעון פרס, בהשתתפות מנכ"ל הקונצרן, אינו מבטיח כלל שהמשכורות לא תתעכבנה בפעם הרביעית. אך דומה שהחומרה מיוחדת טמונה בתופעה הבאה: בעוד הנהלת "סולל בונה" מתכננת לפטר 2000 עד 3000 עובדים, במסגרת תוכנית ההבראה החדשה, מעסיק הקונצרן באתרי הבנייה שלו מאות עובדים בלתי־מאורגנים מהשטחים. עובדה זו, שנחשפה השבוע בפשיטה של אנשי הסתדרות פועלי הבניין ושירות התעסוקה במרכז הארץ, עלולה להתסיס קבוצות עובדים ב"סולל בונה", שסכנת קיצוצים מרחפת עליהם. הדשא הירוק שליד בית הוועד הפועל אינו מחוסן מפני הפיכתו לירקרק ואף צהוב – לאו דווקא בגלל הבצורת.

עיצומים בהמתנה

התסיסה בקרב קבוצות עובדים בשירות המדינה גוברת באחרונה, לא רק בגלל השחיקה הריאלית בשכר שחלה בשנה האחרונה, אלא גם בגלל ה"הצנחות" של בכירים משיקולים פוליטיים, בכמה מהמשרדים. התסיסה והרצון לפתוח בעיצומים ושביתות מורגשת, בעיקר, בשלושה מגזרים של עובדי מדינה:

• כל העובדים במוסדות הבריאות הממשלתיים, החל בעובדי מינהל ומשק בבתי־חולים וכלה באחיות ורופאים. קבוצה זו, המונה קרוב ל־20 אלף עובדים, דורשת להיכלל ברשות אשפוז נפרדת, דוגמת "בזק" שהוקמה כתאגיד נפרד בתחום התקשורת. אם תוקם רשות אשפוז, כדרישת העובדים, הם יזכו לתוספת שכר משמעותיות.

• עובדי משרד העבודה והרווחה תובעים להעלות את שכרם ולהשוותו לשכר המקובל במוסד לביטוח לאומי ובשירות התעסוקה, שם מקבלים העובדים תוספות יחודיות בשמות שונים.

• עובדי משרד התיירות זועמים על מינויים שרירותיים על־ידי השר שריד לתפקידים מינהליים, המחייבים מכרז.

העובדים בשלושה מגזרים אלה דורשים לנקוט כבר עתה אמצעים ארגוניים חריפים, אבל לראשי הסתדרות עובדי המדינה לא אצה הדרך. הסיבה פשוטה: ב־4 וב־5 במארס תתקיים בירושלים הוועידה הרביעית של עובדי המדינה. מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, ראובן כד־עמי, אומר בגלוי שכעת הוא מעוניין להקדיש את כל מרצו לארגון הוועידה ולהצלחתה, ולא לתכנון שביתות. הוא גם רוצה "ועידה באווירה רגועה ועניינית", כלשונו. המהפכה לא תתחיל בלעדיו.

מכתבים למערכת דבר

איפה היה הממשל הצבאי

טרם הועמד למשפט האזרח גינדי המואשם בעסקת קרקעות לא סבירות בשטחים המוחזקים. עדיין לא שככו הדי שערורית „ההתישבות הרמה" בנופים, שביזמתו של אזרח אחר דני ויינמן. בפרשיות אלה, שיש להם היבט פלילי, רומו מאות אזרחים תמימים שהשקיעו את כספם על קרן צבי.

אולם מי שקרא את קורות כל הכיבושים של עמים אחרים בעולם האימפריאליסטי לא ייבהל ולא יהיה מופתע מגילויים של שחיתות שהיו בכל השלטונות של אנגליה, צרפת, בלגיה ואחרות. אשר רבות מהשערוריות לא מיד התפרסמו בשל התנאים התקשורתיים מלפני שנים רבות, אז לא היו טלוויזיה, לוויינים, רדיו ומטוסים. עד שאניה הביאה בשורות למולדת כבר התיישנו הפשעים שביצעו אנשי האדמיניסטרציה בכל אותן המושבות הרחוקות. אולם הכיבוש הישראלי הוא בעידן המתקדם ביותר בעולמנו. והנה מתחת אפה של ממשלת־ישראל, אם בתקופת המערך מייד לאחר מלחמת ששת הימים, ואם בתקופת שלטונו של הליכוד, התחוללו שערוריות שגובלות בשחיתות, ושום ממשלה לא ידעה מה קורה שם, מי בעצם היה בעל הבית שהסתובב, קנה קרקעות, ים ישובים על המפות, מכר מגרשים לאזרחים ללא התחייבות של שלטון חוקי. איפה היה הממשל הצבאי? האם לא הריח את המעשים של כל עורכי־דין למיניהם שכאילו היו היועצים לכל עסקת אלה, שלא היה להם כיסוי חוקי.

מה שכחור הוא שכל מה שקרה בשטחים שטרם סופחו חוקית למדינת ישראל ואשר אין עדיין קונצנזוס לאומי מה יהיה גורל שטחים אלה, מתחוללים מעשים הנוגדים את החוק הבין־לאומי האומר, שכל זמן שהבעיה לא מצאה את פתרונה הפוליטי והמדיני אסור לערער את מעמדה הקודם לפני הכיבוש.

חיים הצורי
אילת השחר

תופסק ההקצבה לדתיים

חדשים לבקרים אנו עדים למפעלים מבוססים מתמוטטים ועובדיהם נפלטים החוצה ללא קיום לעתיד. משכורות העובדים נשחקות, הקשישים שנתנו דמם וחלבם למדינה, הפכו שעיר לעזאזל בידי שר האוצר וקולם לא נשמע.

הירידה מהארץ גדולה והעשירים מתעשרים יותר. צפינו על מרקע הטלוויזיה בכתבה על שכונת הרכבת בלוד, גיהינום תנאים תת־אנושיים.

לפי דברי התושבים מבקרים חברי כנסת במקום במכוניותיהם האלגנטיות לראות את הנעשה, אולם מאומה לא משתנה, העזובה והשחיתות חוגגים. ראינו את הקשישים הקפואים למחצה שמתגוררים חצי בחוץ, והעכברושים מכרסמים להם את מעט המזון שבני רחמנים מביאים להם.

נשאלת השאלה: מדוע שותק קיסר וחבריו ואינם משמיעים את קולם? האם מטעמים פוליטיים? השבוע שמעתי מקרה פיקנטי בחדשות: פלג דתי קיבל הקצבה מהממשלה כאה אלף ד'. הגיע גם פלג שני ודרש את אותו הסכום. התכבד לנותנים שהראשונים קיבלו בטעות פעמיים אותו סכום. אולם אי אפשר לקחת מהם מאחר שפעמיים הסכום נועד למקוואות ולכן חייבים לתת לפלג השני מאה אלף ד' נוספים. מעשה חלם! כנראה שדולרי השנור של האמריקנים נותנים בקלות. יש לדכא את הציבור כדי להקים התנחלויות חדשות שמחירם הוא עצום.

היכן הדיבורים היפים של רובינשטיין, לפני היותו שר היכן עוזי ברעם, וירשובסקי וכו'.

חבל מאוד על המתרחש בממשלת האחדות.

מאשה פורמן
רמת־גן

אותות הזמן ושינוי שיטת הבחירות

המשקיף מן הצד על הנעשה כעת בחרות אינו יכול אלא להיזכר בתהליך שהיה באגודת ישראל והביא לפילוגה והקמתה של ש"ס.

במשך שנים רבות שלטו באגודת ישראל רבני ופרנסי יהדות יוצאי פולין והונגריה, אך רוב קולותיה בהצבעות באו לה לאגודת ישראל מיהודים דתיים יוצאי ארצות אסיה ואפריקה. דרישותיהם של אלה לקבל ייצוג הולם בכנסת – נזכור שביקשו רק חבר כנסת אחד – לא נשמעו. בצעד נועז הם יצאו, הקימו מפלגה חדשה והתוצאה, אגודת ישראל ירדה מ־6 חברי כנסת ל־2 וש"ס קיבלה את יתר 4 המנדטים.

וכל זה למה? כי ההנהגה הוותיקה של אגודת ישראל ראתה – כדוגמת אירופה הזכורה להם היטב – במצביעי אסיה ואפריקה רק עדר מצביעים (stim-vieh) פעם ב־4 שנים, אותו לא שומעים כל ימי השנה. תגובת „עדר המצביעים", שנתנו קולותיהם לש"ס הדהימה אותם, אך היתה מובנת ובלתי־נמנעת. הם עם הרקע שלהם היו גם צריכים להיזכר בפתגם הרומי – קול העם כקול אלוהים – vox populi - vox dei.

חרות מתקרבת למצב דומה, לא כל כך לאט אך בטוח. הנהגתה, רובה ככולה, יוצאי פולין ובניהם, האוליגרכיה הלוחמת הוותיקה, הבנים, הקרובים, בני משפחה אחרים ומקורבים אחרים, מחזיקים בשלטון, ומחלקים אף את הכיבודים לשלהם (זוכרים את מפא"י – הוא משלנו) ופרורים לא משמעותיים ביותר הם נותנים, מחוסר ברירה, ליוצאי אסיה ואפריקה. אך הם שוכחים שרובם ככולם של מצביעיהם, הם עדר המצביעים 70%–85% – רוצים וזכאים לייצוג מתאים. לא יוכלו יותר לפסול קולות, לתקן רשימות, לדחות את דוד לוי, קצב, שטרית ורבים אחרים, משכילים ומוכשרים, ולקדם אנשים כדוגמת מילוא ודוגמתו. כי אחרית תתפלג חרות כבר בבחירות הבאות ותקום מפלגה לאומית (וגם דתית?) חדשה שתקבל 2/3 מקולות חרות ומקומותיה בכנסת. תוסיף לזה את הקמתה של המפלגה הליברלית החדשה ומחיקתה של המפלגה הליברלית הישנה תוך מזיגתה בחרות (שתקבל מקר מות בכנסת ע"ח חרות) ורק מעטים מאנשי חרות הוותיקים ימצאו כסא בטוח בכנסת הקרובה.

כמובן גם מפלגת העבודה חייבת לשים לב לאותות הזמן. אם היא רוצה לעמוד בכבוד נגד האתגר של חרות בשל יוצאי אסיה ואפריקה – וזה מיד – גם מפלגת העבודה חייבת לבדוק מי נציגיה ומה מוצאם, שמא גם במפלגת העבודה יש משקל עודף גדול ביותר ליוצאי פולין דווקא ובניהם. יש לי הרגשה, לא סימפטית, שקיימת נטיה לראות בהם מן wasp דוגמת ארה"ב למרות משקלם הקטן באוכלוסית ישראל. אך אינני מאמין שזה יחזיק מעמד זמן רב, כי עם ישראל עם חכם הוא, כולם יהודים ולא עדר מצביעים, עם נבון שיודע לשקול, המאמין בחינוך וכל דור עולה על קודמו.

כמו יהודי ארצות הברית בהם הנכדים והנינים של היהודים הפשוטים, רובם לא משכילים, שבאו מפולין, רוסיה וליטא, הם היום כמעט כולם בוגרי אוניברסיטה. והוא הדין לנכדיהם ונינים של יהודי מרוקו שהיגרו לצרפת.

אנו עומדים לפני שינויים דרסטיים במבנה המפלגות בארץ, כאשר מפלגות ותיקות יורדות מן המפה הפוליטית (אגודת ישראל, מפד"ל, כעת גם מפ"ם בדרך). כאשר גורמים ששלטו במפלגות ותיקות יפסידו השפעתם בגלל מיעוט מספרם (אין יותר מקום לייצוג כל כך כבר לקיבוצים, מושבים, עיירות קטנות) ושינוי שיטת הבחירות לבחירות אזוריות יביא סוף סוף לייצוג נכון ומתאים לאוכלוסיה כפי שהיא ראויה לה.

מאיר מקס גלדי
חולון

שלום קודם

נביאי ישראל בדורותיהם ראו בשלום אבן־יסוד לקיומה של האנושות. בניגוד לאיסלם ולנצרות שמלחמה לגביהם היא תופעה טבעית ראתה היהדות במלחמה פורענות והרג. חזון אחרית הימים הוא על ימים שיכלו מלחמות מן הארץ.

דבריו של נחמיה בונה חומת ירושלים, „באחת ידו עושה במלאכה ואחת מחזיקה בשלח" תאמו את הנסיבות היהודיות של התקופה ונועדו לבנין החומה ואין לכן לפרשם כצוו חיים ותנאי להקמת בית כמשכן קבע. שאיפתו של עם ישראל היתה והינה הקמת בית קבוע לדורות תוך צדק ושלום כששתי הידיים עושות את המלאכה.

לדאבוננו המציאות טפחה על פנינו, החרב המשיכה במלאכתה וחללים לאלפים נפלו. הגיע הזמן לעשיית חשבון נפש נוקב ולשאול את עצמנו הלנצח תשכל החרב? או לעשות למען השלום תוך הבטחת קיום הבית? התשובה המתבקשת ברורה לכל מי שהבית שהקמנו יקר לו.

שלום המושתת על צדק לשני העמים החיים בארץ רק הוא יבטיח את קיומו של הבית. שלום זה ניתן להשיג רק בפשרה מוסכמת בין שני הצדדים.

מאיר עירוני
תל־אביב

אין צורך להתנצל

בזמן שכולנו זועמים על ההטבות שמקבלים עובדי חב' החשמל, בא מזכיר ההסתדרות לתחנת „הכוח" בחדרה ומכריז: אני בעד זה שמגיע לעובדי חב' החשמל חשמל חינם, ומתנצל שיורם אוברקוביץ לא נכלל בוועדה המרכזת.

מזלנו, שיורם אוברקוביץ לא מתמיד בשביתות, משום ששביתה בחברת החשמל פוגעת קודם כל בעובדים שלה, הכל אצלם מתבשל על חשמל ואין להם גז בבית ואין להם במה להרתיח כוס מים, בזמן שביתה.

מזכ"ל ההסתדרות רשאי לדרוש הטבות לעובדים אבל בנוגע להטבות שלא מגיעות (שעולות למדינה 9 מיליון דולר לשנה) עליו להכריז שהוא מתנגד להן הוא לא עושה זאת. מפני שהוא לא יהיה פופולארי וזה לא אלקטורלי.

נח בהיר
חדרה

על „שירים ושעורים"

תכנית הרדיו שירים ושיעורים לידתה בצדק ויש לה זכות קיום. ומכיון שתלמידי חטיבות הביניים הם הנזקקים העיקריים לעזרתה פלא הוא שנולדה כה מאוחר.

אולי שלא במתכוון, התכנית בכללה חושפת כמה נקודות מעניינות וחשובות במשולש הנצחי המתבסס על מורה־תלמיד־חומרי לימודים, וכל אחד מחלקי המשולש עומד לביקורת גלויה – חיובית ושלילית – בזכות תכנית הרדיו.

הנה כך: כשמדובר במורה הרי האמת היא ששני מורים משתתפים באירוע מורה־הכיתה ומורה־הרדיו. השאלות שמביא התלמיד, מגלות את תפיסתו של מורה הכיתה במתן עבודת־בית לילד, או אפילו בהעברת מסר הלימודים. לעתים מביאים הילדים שאלות שניסוחן גרוע, אחרות – שאינן ברורות, אחרות – שבבסיסן רעוע. ואתה מקשיב וחושב: את מי ראה לפניו המורה כאשר הכתיב את שיעורי־הבית הללו? כה היתה הכנתו את התלמיד, כדי שזה יוכל בעצמו להתגבר על עבודת־הבית שניתנה לו.

המורה שבאולפן – בטוחתני שלא אחת גם הוא תמה ושואל את עצמו את אותן השאלות שהועלו כאן.

לפי מתן התשובות אתה נוכח כי יש ויש. יש מורה המוליך את השואל אל התשובה הרצויה, מלמד אותו כיצד לחשוב ולהגיע לאט אך בבטחה אל הפתרון הרצוי, והכל בא נדבך על נדבך, ומבוסס על המצוי כבר בידיו או בידיעותיו של הילד. וזוהי דרך הסברה נכונה ויעילה.

אך ישנו מורה המתחיל במצוה וגם מסיים אותה, כלומר, מתחיל להסביר במלותיו ונעזר אמנם מדי פעם בהבטחה מצד הילד שהוא מבין את ההסברה, אבל אין כל בטחון בכך, כי המורה איננו בודק את מסת ידיעותיו של התלמיד, ואת רמת קליטת ואת עיכולו את דברי ההסבר. כך שאם התלמיד לא הבין את הנלמד בכיתה, ולכן ציפה לעזרת המורה מהרדיו, גם עכשיו איננו מבין. לכל היותר הוא יכול לחקות פה ושם את תשובתו של המורה. כפי שהוא זוכר אותה או את חלקיה שהבין. כך נמצא בה חסר.

התכנית – מה כי נלין עליה? התכנית תמיד טובה, צריך רק לדעת מה וכיצד עושים בה, כי אין נושא שאי־אפשר להביאו לפני הילד, אם יודעים איך.

באה תכנית הרדיו וחשפה נקודות המהוות מצידן מוקדים למחשבה נוספת.

תמר כהן
כפר־סבא

הקמיע והשד

דן מרגלית הביא לתוכנית „ערב חדש" אדם העוסק בקבלה ומגרש שדים בקמיעות. וזה הזכיר לי את הסיפור הבא: באחת מוועידות הקיבוץ־המאוחד, כאשר ביקש יצחק טבנקין לבסס את טיעוניו למען תמיכה בפלמ"ח והכשרת כוח־מגן מיוחד, שיהיה נכון להגנה על הארץ ביום פקודה, אמר: „בקמיעות אפשר להילחם רק נגד שדים, כי הקמיע היא בכל אופן דבר ריאלי יותר מן השד".

א. סרומי
חולון

אשמת יעקב

(המשך מעמ' 7)

מתגברת, והתפעלות מתוקה במקצת.

את שנות עבודתי עם יעקב, שהיו לצערי מעטות מאד, אני רואה כזכות יחידה במינה, כמתנת חסד. עד היום, ועוד זמן רב הוא, כל פעם שמטרידה אותי בעיה, מבזיקה אצלי שגרת מחשבה בנוסח „צריך להתייעץ עם יעקב". ואין לי את מי לשאול. אין עם מי להתייעץ.

ככל בני דורנו בארץ הזו חונכתי גם אני על הסתרת רגשות והפנמתם. החשיפה קשה עלי, כמו שהיתה קשה על יעקב, שהתחייב לשמור על מסכה תקיפה ונוקשה, אך כדרכן של מסכות, היא לא הצליחה להסתיר את הרוך שבעיניו.

מלים אינן מצליחות להביע כהלכה את מה שהיה האיש האציל, המבריק, המלוטש והקשה הזה, היהלום שהתנפץ לרסיסים, כי לא היה מסוגל להתכופף, יעקב לוינסון.

בעיה משולשת

(המשך מעמ' 7)

החיכוכים בין „אמל" ל„חיזבאללה" נובעים גם מהשקפת עולם שונה, וגם משאיפתו של כל אחד מהארגונים למעמד דומיננטי בקרב העדה השיעית. מנהיגי „חיזבאללה" ינסו, קרוב לוודאי, לנצל את הצלחתם לחטוף שניים מחיילי צה"ל כאמצעי לסחוט ויתורים מישראל, ולחזק מעמדם בהנהגת העדה השיעית.

פעולות הטרור של „חיזבאללה" נגד רצועת הבטחון ונגד חיילי צה"ל היושבים בה, עולות בקנה אחד עם שאיפת הסורים, המעוניינים בחיסול הרצועה ובנסיגת צה"ל מתחומה אל מעבר לגבול הבין־לאומי. עם זאת, ספק רב אם הסורים תשיאם אשר רואים בעין יפה את מעשה החטיפה האחרון. שכן בעקבות החטיפה התפרשו כוחות גדולים של צה"ל בגזרה רחבה בדרום לבנון, בחיפוש אחרי החיילים הנעדרים. פרישה זו מפגינה את עליונותו של צה"ל על הצבא הסורי שאינו מעז, לפחות לא כעת, לנקוט צעד תגמול. אולם בין אם הסורים מברכים על פעולת חטיפת החיילים ובין אם לאו, נראה שאין בכוחם למנוע מארגון שיעי קיצוני זה לזרוע טרור כרצונו, או בעצת ההנהגה הפונדמנטליסטית באיראן. לכן גם בעתיד יצטרכו צה"ל וצד"ל להתמודד עם האיום של הקיצוניים השיעיים, הזוכים לסיוע רוחני ומעשי מחלקים של האוכלוסיה השיעית בדרום.

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	18- – 18-	בהיר
אמסטרדם	2- – 10-	מעונן
בואנוס איירס	33 – 19	בהיר
הלסינקי	10- – 15-	מעונן
הונג קונג	17 – 13	בהיר
וינה	3- – 6-	מעונן
ז'נבה	0 – 4-	בהיר
יוהנסבורג	28 – 17	בהיר
לונדון	2 – 4-	מעונן
ליסבון	14 – 11	גשום
מאדריד	11 – 5-	מעונן
מונטריאול	8- – 18-	בהיר
ניו־יורק	4 – 8	בהיר
סאן פאולו	32 – 19	מעונן
פאריס	0 – 7-	מעונן
פרנקפורט	2- – 15-	בהיר
ציריך	1 – 5-	בהיר
ריו דה ז'נרו	33 – 22	מעונן
שטוקהולם	3- – 12-	בהיר
שיקגו	1- – 8-	מעונן

swissair

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי גבעתיים
הודעה על הכנת שינוי תכנית מתאר מס' גב/390

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מתאר מס' גב/390 שינוי לתכנית מתאר מס' 53.

השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:
גוש 6167
חלקה/חלקות 43, 44, 46, 215, 216, 217.
מקום רח' בורוכוב – אהרון גולדשטיין – השניים.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א
פברואר 1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי מבוא העמקים.
הודעה בדבר אישור תכנית מיתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מיתאר הנקראת „תכנית מיתאר מס' 297 – יקנעם עלית". שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2837 מיום ב' באב תשמ"ב (22.7.82) עמוד 2514.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גושים: 11094, 11097, 11098, 11495, 11496.
חלקי גושים: 11083, 11086, 11093, 11095, 11096.

עיקרי מטרת התכנית: הכנת תכנית מיתאר למקום בהתאם לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965.

התכנית האמורה, כצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וגם במשרדי המועצה המקומית לתכנון ולבניה מבוא העמקים שבבית הממשלה, נצרת עלית, וכל המעונין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ישראל קניג
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – מחוז הצפון
תאריך: ט"ו בשבט תשמ"ו 26.1.86

הלוח הכללי

סבב תמשיות בתי מרקחת

תל־אביב
בני – דיזנגוף 174 – 222386
זיוה – אצ"ל 52 – שכונת התקוה – 378403
ירושלים
מרפאת רוממה – המ"ג 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
בני־ברק – רבי עקיבא 111 בני־ברק – 787353
בת־ים – חולון
מור – חביבה רייך 20 בת־ים – 583360
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
ד"ר חורי – סוקולוב 70 חולון – 842433

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טלפונים 03-433300, 03-433500.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 תל־אביב – 03-284649 בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערבי חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הנגן 26, קומה ג' – 04-523566 יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

אלמקס לכל המשפחה!

מודיעין

בתי קולנוע

תל־אביב
אסתר: סניה הארומה 9.30, 7.15, 4.30
אורלי: הספינה שטה 9.30, 7.00, 4.30
אלנבי: מלכות קטלנית 9.30, 7.30, 5
בן־יהודה: חזרה לעתיד 9.30, 7.15, 4.30
בורוכוב: בתר בי 9.30, 7
גת: פעמים במשך החיים 9.30, 7.15, 4.30
דקל: לילות לבנים 9.30, 7.15
דרייב־אין: הבן ואיש השלג 9.30, 7.15
חצות – סטודנטית ושמה תשוקה
הוד: משאלת מוות III 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: מי מפחד מהשכן ממול 9.50
חן 1: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
חן 2: גלגלי תהילה 9.45, 7.20, 5
חן 3: סיפורה של מארי 9.45, 7.20, 5
חן 4: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.40, 7.20, 4.45, 1.30, 10.30
חן 5: רומן על בטוח 9.40, 7, 4.45, 1.30, 10.30
לימור: הכבוד של פריצי 9.30, 7
לב 1: מסרה 9.30, 7.30, 5
לב 2: כוני וקלייד 9.40, 7.30, 5, 2
מוזיאון תל־אביב: סהרורים 9.30, 7.15
מוגרבי: קומנדו 9.30, 7.15
מקסים: בירדי 9.30, 7.00
סינמה 1: הג'ינג'ה האמריקאי 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15, 4.30
סטודיו: להב משונן 9.30, 7.15
פאר: מסע עסקים של אבא 9.30, 7
פריז: עד סוף הלילה 9.30, 7.15
צוותא: נגוע + כמו חלום 8.00
צפון: ראן 9.30, 6.15
תמוז – רמת־אביב: התפוח המכבי 9.30, 7.15
שחקים: המאהב 9.30, 7.15, 4.30
תבליט: הרבה ולא כלום 9.30, 7.00, 4.30
תל־אביב: רוקי 4 9.30, 7.15, 4.30

יפו
החיה הישראלית: רכבת תחתית 9.50

ירושלים
אדיסון: משאלת מוות III 9, 7, 4.30
אוריון: סנוף לרגל שיפוצים
אורנע: שוטר עם כבוד 9, 7, 4.30
בית אגרון:
הג'ינג'ה האמריקאי 4.00 שיר אשיר בגשם 5.45 כל מה שרצית לדעת על מין 7.30 מסכה 9.15 בנייני האומה
מסע עסקים של אבא 9, 6.45
הבירה: גולאג 9, 6.45 4.30
גיל אורה: שנת הדרקון 9, 6.30 4.30
כפיר: רוקי 4 – 9, 7, 4.30
מקסים: קאוס 9.15, 6.30
עדן: לילות לבנים 9.15, 6.45, 4.15
רון: המאהב 9, 7, 4.30
סמדר: המסרה 9, 6.45

חיפה
אורה: המאהב 9.15, 7, 4.30
אורלי: להב משונן 9, 6.45
אמפיתיאטרון: חזרה לעתיד 9.15, 7, 4.30
ארמון: סניה הארומה 9, 6.45, 4.30
עצמון: משאלת מוות III 9.15, 7.40, 4.30
חן: קומנדו 9, 6.45, 4.30
מאי: הרבה ולא כלום 9, 6.30, 4
קריית אליעזר: קאוס 9, 6
רבכר 1: שנת הדרקון 9.15, 6.30, 3.45
רבכר 2: לילות לבנים 9.15, 6.30, 3.45
רון: רוקי 4 – 9.15, 7
שביט, הר הכרמל: ראן 9.30, 6
עממי: מסרה 9, 7

קרית־ביאליק
ספיר: לילות לבנים 9.15, 7.00
סביון: שנת הדרקון 9.30, 7.00

קרית־חיים
בית העם: רומן הדמים 9.30, 7.15
היובל: הכבוד של פריצי 9.30 7

קרית־ים
ניצן: סרט רוסי 9, 6

קרית־מוצקין
אורות: המאהב 9.15, 7

אשדוד
אסתר: חזרה לעתיד 9.30 7.15
אשדוד: קומנדו 9.30, 7.15

אשקלון
אסתר: חזרה לעתיד 9.30, 7.15
מאור: הבוזנו הגדול 9.30, 7.15
רחל: שנת הדרקון 9.30, 7

באר־שבע
חן: רוקי 4 – 9.30, 7.15 4.30

בת־ים
אורנים: חזרה לעתיד 9.30 7.15
עצמאות: רוקי 4 – 9.30, 7.15

הרצליה
היכל: רוקי 4 – 9.30, 7.15, 4.30

חולון
ארמון: תפילה למוות 9.30, 7.15
מגדיל: תלמידה מושלמת 9.30, 7.15
מתנ"ס, קרית שרת:
אפוקליפסה עכשיו 9.30, 7.15
מגדי: רוקי 4 – 9.30, 7.15
רינה: המאהב 9.30, 7.15

טבריה
אביב: שוטר עם כבוד 9.30, 7

טבעון
יובל אורה: מכרות המלך שלמה 9.15, 7

כפר־סבא
עמל: המפתח 9.15, 7
חן: תפילה למוות 9.15 7

לוד
אורלי: מלכות קטלנית 9.15, 7
נוה זית: נשים בעורף 9.15, 7.15

נהריה
הוד: הג'ינג'ה האמריקאי 9.15, 7.00

נתניה
סטודיו: מסרה 9.15, 7, 5
אסתר: רוקי 4 – 9.15, 7
שרון: קומנדו 9.15, 7, 5

פתח־תקוה
שלום: רוקי 4 – 9.30, 7.15

קרית־שמונה
שמיר: יער האיומרלד 9.30, 7.15

קרית־מלאכי
צמרת: מכרות המלך שלמה 9.15, 7.00

ראשון־לציון
נעמן: רוקי 4 – 9.30, 7.15
ראשון: חזרה לעתיד 9.30, 7.15

רחובות
בית העם:
רוקי 4 – 9.30, 7.15
הדר: הכבוד של פריצי 9.30, 7
חן: רומן על בטוח 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים
אואזיס: שנת הדרקון 9.30, 6.50
ארמון: סניה הארומה 9.30, 7.15, 5
לילי: הכבוד של פריצי 9.30, 7.15
הדר: רוקי 4 – 9.30, 7.15
רבגן 1: סיפורה של מארי 9.40, 7.30, 5
רבגן 2: בירדי 9.40, 7.20, 5
רבגן 3: הרבה ולא כלום 9.40, 7.10
רבגן 4: להב משונן 9.45, 7.20, 5
שביט: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.30, 7.15

רעננה
אורות: תרגיל למרגל מתחיל 8.30

רמלה
אורך: 7 שנים בבלא 9.30, 7.15

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

השבוע וגם בשבוע הבא אין קונצרטים למנויים

קונצרט חגיגי
כל ההכנסות קודש לידידי בית התפוצות בישראל ולחוג ידידות תל־השומר
אדוארדו מאטה
מנצח
קים וילד
מצו־סופרן
משה מורביץ
כנר
תל־אביב, היכל התרבות
יום א', 9.3.86, 8.30 בערב

קונצרט מיוחד
במסגרת „שבוע האמן הצעיר" בשתוף קרן התרבות אמריקה־ישראל
מאיר מינסקי
מנצח
הלל צורי
צ'לן
בני קרייבסקי
נגן כלי־נקישה
תל־אביב, היכל התרבות
יום ד', 12.3.86, 8.30 בערב

טלוויזיה

5.30 „תבל ומלואה" – פרק רביעי: „יערות העד". באזור קו המשווה, באפריקה, בדרום־אמריקה ובאסיה יש ג'ונגלים ובהם צמחיה וחיות במגוון הגדול ביותר בעולם.
6.32 „גיבור מעולם אחר" – פרק אחרון: „ארוך־המתים־החי..."
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.02 „להיום בראשי" – מצעד להיטים עבריים על־פי המצעדים של רשת ג' וגלי צה"ל. בשילוב להיטי חו"ל. מנחים: שרי צוריאל ומשה מורד.
9.00 מבט לחדשות ומוסף „שער ראשון".
9.45 „לחם" – סרט טלוויזיה, בהפקת הטלוויזיה הישראלית. במרכז הסרט משפחה בעיר שדה, המכונה עיר פיתוח. אבי המשפחה, שלמה אלמליח, העובד במאפיה זה 20 שנה, מפוטר מעבודתו משום שהמאפיה נקלעה למשבר. הפיטורים פוגעים לא רק בפרנסתו כי אם גם בנפשו. על בני משפחתו הוא כופה הסתגרות ועל עצמו שביתת רעב, כמעט. הבת, נאוה, תלמידה בסמינר למורים בתל־אביב, נעשית בהדרגה הזרועה של אביה, מתוך הזדהות עם כאבו, והיא מרגישה קירבה לעירייה שבראשה מתנה, הבן ברוך נוקט דרך שונה משל אביו. במלחמת הקיום שלו, ויש־לו־עימות עם המשטרה. אם המשפחה, מזל, משלימה עם שביתת הרעב של בעלה ומנסה לשמור על השפיות בבית. בביכורות הלחם הרבים שאגר בעלה שלמה היא מנסה לקיים את המשפחה. אבל אין די בלחם. בתפקידים הראשיים: רמי דנון (האב), משה איבגי (ברוך), אתי אנקרי (נאוה), רבקה בכר (האם) ואבנר דן (פועל במאפיה, ידיד האב). תסריטאים: מאיר דורון, גלעד עברון בהשתתפות רם לוי.
11.010 „מה השאלה?"
11.50 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 תלמוד, שנים אוחזין: דיוק.
08.40 מסך לספרות (יסודי): עכבר העיר ועכבר הכפר.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: איה פלוטו?
10.10 אנגלית ז'.
10.30 פרפר נחמד: קומפאות.
11.00 חשבון ה': כפל בשברים.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה ה'־ו': כפר במאלי.
12.00 ספרות (על יסודי): מקבת.
12.25 אנגלית ט'.
1.00 אנגלית י'.
2.00 גם אנו שופטים: קומיקה.
2.15 סלם ותעלה: מריק (פי) אל מרוקא.
2.45 הבה נגלה את הקומפוזיציה.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: התא החי: הולדתה של צרפת החדשה: אמנות בעידן הטכנולוגי, התפיסה הקוביסטית חלק ג': נקודת מבט, מתום חיינה
4.00 רחוב סומסום: סבתא רוזל.
4.30 תיבה 2, פרק ה': הדובים.
5.00 ערב חדש מנחה דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.30 שחרית מוסיקלית – שופן: סונטה לפסנתר, מס. 3, אופ. 58 (פ. רנה דישאבלו); שומאן: פנטסיה בדו מג'ור, אופ. 131, לכנור ופסנתר (מ. גוטמן, כנור / פ. גוטמן, פסנתר); שוברט: רביעית כלי־קשת, מס.7, ברה מג'ור (רביעיית ויאה נובה); פלייאל: סימפוניה קונצרטנית במה מג'ור, לחליל, אבוב, בסון קרן ותזמורת (התז. הקמ. מקלן / ה. מ. בריליג הבל); אריה מתוך „יוליוס קיסר במצרים" (ט. מארי / התז. הקמ. הסקוטית / ר. לפארד); טלמן: פרקים נבחרים מתוך סוויטה בלה מינור לחליל ותזמורת (ג'. פ. רמפל / התז. הקמ. משטוטגרט / ק. מינשינגר).
09.30 קונצרט בוקר – בתוכנה: קונצ'רטו מס. 3 לפסנתר ותזמורת, בדו מינור, אופ. 37 (פ. הסקיל / תז. לאמורה / א. מרקביץ'); מנדלסון: סונטה בסי במול מג'ור, לצ'לו ופסנתר, אופ. 45 (פ. ידרגן / א. ולהיים); ברהמס: שישיה לכלי־קשת בסי במול מג'ור, אופ. 18 (רביעיית קליבלנד / + פנחס צוקרמן, ויולה / + ברנרד גרינהאוס, צ'לו); חצ'אטוריין: קונצ'רטו לחליל ותזמורת (במקור קונצ' לכנור ותז.) ג'. גלווי / התז. הפיל. המלכותית / מ. וואן צ'ונג; חצ'אטוריין: אדג'ו מתוך „ספארטאקוס" ואלס מתוך „נשף המסכות" מחול־החרבות מתוך „גייאנה" (התז. הפיל. המלכותית/מ. וואן צ'ונג).
12.05 אבנים באולפן – לוקסלי
15.05 בין חברים – גריג: „פר גינט" (ביצוע בכורה 22.2.1876) (שידור שני).
16.00 קונצרט מנחה – הנדל.

ברהמס: סימפוניה מס. 4, במי מינור (זובין מהטה).
18.30 מוסיקה ליום ראשון – ברהמס: רקוויים גרמני (ג. יאנוביץ', סופרן / ת. קראוזה, בריטון / התז. הפיל. של וינה / מקה. בית האופרה הממלכתית של וינה / ב. היטינק); גיום דופאי: שני מוטטים איזוריתמיים (קפלה קודרינה בניצוח אלכסנדר פלאנשאר).
20.05 ערב טוב – לקלר: סונטה ברה מג'ור לחליל, ויולה דה גמבה וצ'מבלו, אופ. מס. 8 (א. ניקולה / פ. מרמר / כ. דקושה); ויואלדי: קונצ'רטו ברה מג'ור לכנור, שני צ'לי, תז. כלי־קשת (ז. מ. מון / פול וטור טורטלייה / נגני מוצרט מלונדון / פ. לרבנצ).
20.30 הדים מימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1985 – בתכנית: שירי קברט (ג. ידין / ע. צבי); קלוד בולינג: סוויטה לחליל, פסנתר־ג'ז, קונטרבס ותופים (מ. מלצר / ע. צבי / ג. הולה / י. – פפו לוי); אילתורים על מוסיקה של: ביל אוואנס, צ'ארלי פארקר ומוסיקה אמריקאית פופולרית (שלישיית הג'ז הישראלית: מ. ויזנברג – פסנתר / א. מגן, קונטרבס / י. (פפה) לוי, תופים).
20.20 מסורות מוסיקליות בארץ.
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק.

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – צרפתית למתחילים: שעור מס' 17.
12.05 בערוצות הבושם.
14.06 תכניות לילדים – „שירים הם חברים של סיפורים": „הילדה מירב משוחחת עם צבי" מאת יהונתן גפן; „מסע הפלאים של נילס הולגרסון הקטן עם אווזי הבר" מאת סלמה לגרלף לקראת שידור.
14.45 „חתול בשק".
15.30 ת"א עולם המדע (ש.ש.).
16.05 ספרים הם חברים – עם הסופר סמי מיכאל.
17.20 האוניברסיטה המשודרת – צמיחת המדינות החדשות באמריקה: איסלם באמריקה.
19.05 מחשבת ישראל.
22.05 תפוח ועץ – מולת נפש במשפחה.
00.10 סיום – „התקווה".

רשת ב'

09.05 „ביקור בית" – עם רבקה מיכאלי.
10.05 עיני חברה ורווחה.
15.05 עיני דתות.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.06 מסיבת עיתונאים.
18.45 היום בספורט.
19.35 „עם ישראל" – ענגים יהודיים בעולם.
20.05 „אומר בשבחך".
22.05 תמורות כלי־נשיפה.
23.05 צלצול שלישי.

רשת ג'

19.05 מצעד הפזמונים הלועזיים.
22.05 ארום שקט.
24.10 עיני ג'ג.

גלי צה"ל

06.30 אוניברסיטה משודרת: השמש והיקום, הגיסמולוגיה של השמש מרצה פרופ' ארנון דר.
17.30 כותרות.
17.50 יומן ספורט.
18.05 רדיו ספורט.
20.05 שירי עמים.
23.05 „מסיבת יום הולדת לתמר עולף".
00.05 ציפורי לילה נודדות.

הרוטציה רחוקה עדיין מהצמרת הלאומית

באר־שבע – בית"ר י־ם	0:1
מכבי נתניה – כפ"ס	
שמשון – שעריים	0:2
הפו' פ"ת – הפ' חיפה	1:3
יבנה – הפועל ת"א	1:1
מכ' חיפה – מכבי פ"ת	
בני־יהודה – מכבי ת"א	0:0
הפועל י־ם – יפו	

הליגה הלאומית שקעה שוב – זה המחזור השני ברציפות – לתוך תעברה הסטאטיסטיקו. המוליכה, הפועל ת"א, איבדה, אמנם, שתי נקודות, אך יתרון 4 הנקודות שלה נותר על כנו מאחר שגם מכבי חיפה לא השכילה להשיג יותר מנקודה אחת.

הבעיות העיקריות היתה, כמובן, שהפועל ת"א מאחר שהיא נותרה בראש בלי לאבד ממנהיגותה ועוד השכילה למתוח מחזור נוסף את ההפרש מהשחקנים שלה. ת"א סיימה 1:1 אצל מכבי יבנה, אך מודים ז'אנו בשער הרביעי הרצוף שלו התיר נקודה בידי "האדומים".

מכבי חיפה שבה לתרדמה שלה ונכשלה במציאת נוסחת הבקעה של מכבי פ"ת. גם ב"דרבי" הקטן של ת"א לא הובקעו שערים, אך בני־יהודה ומכבי ת"א זכו בנקודה מן התיקו.

בית"ר ירושלים, שספגה הפסד שני ברציפות (הפעם עם אורי מלמיליאן) מידי הפועל באר־שבע 1:0 התדרדרה צעד נוסף מהצמרת ולמעשה נרחקה מחוץ למאבק האליפות.

מי יעצור את שמשון? הניצחון של מיכאל קדוש השיא נצחון חמישי ברציפות (0:2 על מכבי שעריים), אך התקדמותם בטבלה נבלמה מעט בגלל נצחונותיהן של באר־שבע והפועל פ"ת (1:3 מול הפועל חיפה).

גם מכבי נתניה המשיכה בתנופתה, זכתה בנצחון שני ברציפות (0:1 מול הפועל כפ"ס) והתרוממה בצעד ענק מהאזור המסוכן. הפועל כפ"ס איבדה גובה והתדרדרה למקום התשיעי.

קרב התחתית החשוב בין הפועל ירושלים ומכבי יפו הסתיים בתיקו אפס, שהותיר את שתי הקבוצות על מקומותיהן: ירושלים מעבר ל"קו האדום" ויפו מתחתיו. ירושלים, שעצרה שורשת המפסים ארוכה – ויפו (משחק שביעי ללא הפסד) התרחקו מעט מהמתחרות, הפועל חיפה ושעריים.

4 מבין המשחקים המתקיימים בתיקו תרמו תרומה נכבדה למאזן ההבקעה הדל – 10 שערים. אולי היתה זו רק "חזרה גנרלית" לקראת המחזור הבא בשבת הבאה, שיעמוד בסימן שלושה מפגשי "דרבי" (הפועל ת"א מול מכבי ת"א; מכבי פ"ת – הפועל פ"ת, שמשון – בני־יהודה) ועימות צמרת (בית"ר ירושלים – מכבי חיפה).

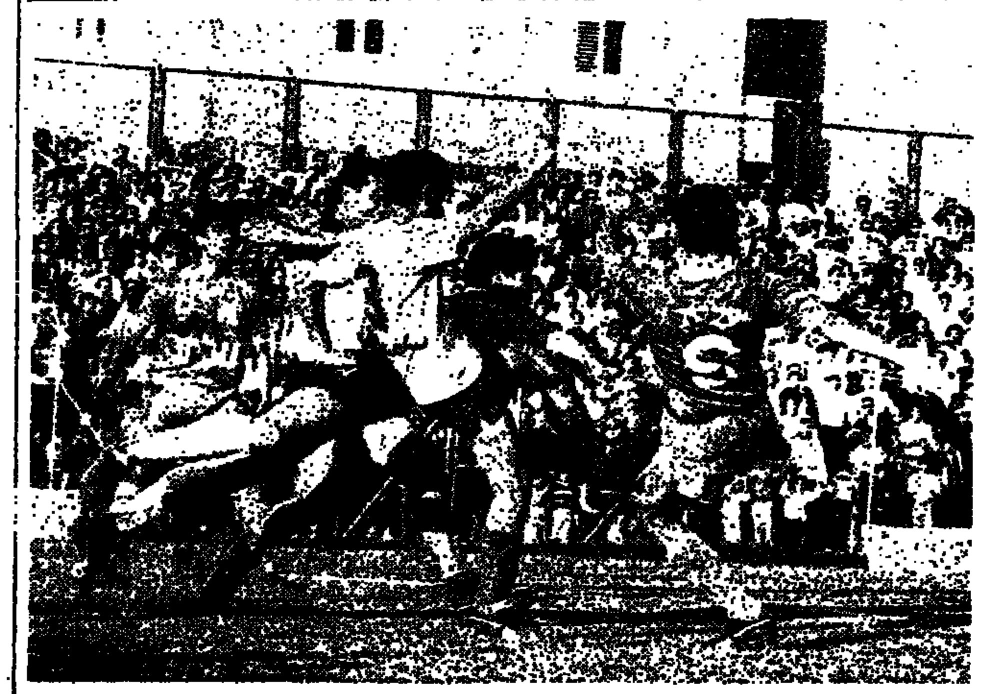

ההחמצה הגדולה בשכונת־התקווה: משה אייזנברג (מס' 9) מבני־יהודה מתקשה להבקיע מול שער ריק של מכבי ת"א

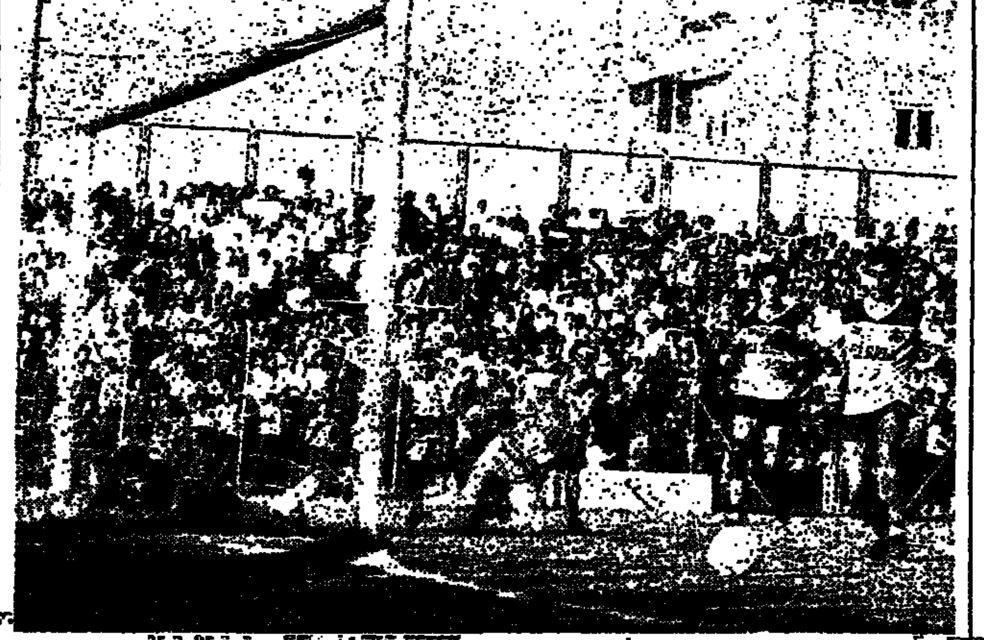

בני גינזבורג ממכבי ת"א שרוע על קו שערו ומשקיף על הכדור, העושה דרכו לחוץ

ז'אנו הצליח להפוך פיגור בן שער לשוויון לא מוצדק

קבוצת מכבי יבנה הצליחה אתמול להציג את מוליכת הטבלה הפועל ת"א במעט במערומיה. אמנם המשחק הסתיים בתיקו 1:1, אבל לפי יחסי־הכוחות במגרש אין ספק שמכבי יבנה החמיצה אתמול הפתעה גדולה.

המסורת מעידה, כי הפועל ת"א לא ניצחה מעולם ביבנה וכך גם נראו פני הדברים אתמול. יבנה, שהיתה הקבוצה הטובה מבין השתיים, תקפה ללא הרף את שער ה"אדומים". שחקניה הכתיבו את הקצב ואף עלו ליתרון בדקה ה־72, אבל בהתקפת פתע הצליחו ה"אדומים" להשוות את התוצאה ולגרום לחלוקת נקודות לא מוצדקת.

כאמור, יבנה עלתה ליתרון בדקה ה־72, לאחר שאשר חלפון הגביה כדור קרן משמאל וציון יעקב נגח מקרוב לרשת – 0:1.

בדקה ה־80 הצליחה הפועל ת"א להבקיע את שער הבכורה שלה ביבנה, לאחר שמוריס ז'אנו התחמק משומרו בן־שמעון כדי לבעוט מ־10 מ' בעיטה אדירה לרשת 1:1.

שפט יאיר טילינגר לעיני 3000 צופים.

אבי ליאת

● מכבי יבנה: לוי – 6; א. פרץ – 6, אלקבץ – 7, סלומון – 6, בוארון – 7, בן־שמעון – 7, אלואה – 5, צ. יעקב – 7; זגורי – 5, ועקנין – 5, חלפון – 6.
● הפועל ת"א: אלתר – 6; עמר – 6, זאגה – 5, כהן – 4, שוקרון – 5, אקריש – 6, א. כהן – 5, ז'אנו – 6, סיני – 4, ש. לוי – 4, לנדאו – 4.

ה"זהובים" חסרו את המחץ בהתקפה

במשחק מאכזב נפרדו אתמול קבוצות בני־יהודה ת"א ומכבי ת"א בתיקו אפס.

ה"זהובים" משכונת־התקווה שלטו ברוב שלבי המשחק במגרש, אבל חסר מחץ בהתקפה היה בעוכריהם.

לעומתם באו שחקני מכבי ת"א למשחק במטרה להוליך נקודת ליגה. ואכן הם התגוננו במהלך כל המשחק. הסרתו של מוטי איוניר, המורחק, פגע קשות ביכולתם.

הבולט במשחק היה החלוץ הצעיר משה אייזנברג, שהטריד ללא הרף את הגנתה הנוקשה של מכבי ת"א.

שפט יעקב שיינר לעיני 3500 צופים בשכונת־התקווה.

אריק שבן

● בני יהודה ת"א: אסיאג – 5; חזקיה – 5, אביב – 5, סגל – 5, עלו – 5; סלמן 5 (חיים), כהן – 5, מאיר – 5 (צעירי); גורדנה – 5, בן־טובים – 5, אייזנברג – 6.
● מכבי ת"א: גינזבורג – 5; קרמר – 4 (גחלי), א. כהן – 5, שמעונוב – 5, א. לוי – 5; גולדברג – 5, בריאני – 5 (א. נתן), לולו – 5, קרייס – 5, טבק – 5, דריקס – 5.

לורימר חזה בהפסד רצוף

צמד בלמי הפועל פ"ת, איתן בודיניזק ונדיר אלון, החוליה מבני במגן הקבר אתמול לקבוצתם בנצחון על הפועל חיפה בתוצאה 1:3.

שחקני עיר הכרמל הסבירו לצופים מדוע הם הפסידו חמישה משחקים ברציפות. הגנתם היתה הרודה, הקישור לא הורגש והתקפתם חסרת־נחת.

האדישות החיפאית. איפשרה ליריביהם לעלות ליתרון כבר בדקה ה־9: בר־שאבו הגביה כדור שנשלח לניר־אלון, שבנגיחה קבע 0:1.

במחצית השניה התעוררו שחקני עיר־הכרמל מתרדמתם ובדקה ה־51, לאחר הכשלתו של רוקמן בתוך הרחבה, נקבעה בעיטת עונשין מ־11 מ' לזכותם. רוקמן עצמו ביצע את הבעיטה ללא דופי – 1:1.

במצב זה נכנס למשחק אלון חזן, שהביא לתפנה. בדקה ה־65 עלו שחקני אם המושבות ליתרון נוסף, לאחר שאיתן בודיניזק בעט מ־5 מ' לרשת – 1:2.

בדקה ה־87 נקבעה תוצאת המשחק לאחר שחנן פרץ מימין הגביה כדור מדוייק למבי בסון, שקבע בנגיחה 1:3.

שפט אורנשר לעיני 700 צופים בפ"ת.

ע. רוזנברג

● הפועל פ"ת: גרזבי – 5, יוסף – 5, בודיניזק – 6, אלון – 8, מלומן – 5, (חיורבויין), קיפר – 5, בר־שאבו – 6, ג. לוי – 4 (חזן – 7), א. בסון – 5, לוין – 5, הלל – 5.
● הפועל חיפה: אנטמן – 5, מזיד – 4, קירשנר – 4, ד. לוי – 4, ליפשיץ – 4, גבאי – 4, אמסלם – 4 (עמר), שמיקר – 5, רוקמן – 6, מלכה – 4, ואנה – 4 (אלהרר – 4).

בת־ים וקרית־אתא בגמר גביע הכדורעף

קבוצות הכדורעף של הפועל בת־ים והפועל קרית־אתא יתמודדו ב־1 באפריל במשחק גמר גביע המדינה שייערך באולם האוניברסיטה בת"א.

בשלב חצי הגמר שנערך אמש גברה בת־ים על אליצור ת"א 1:3 ובאותה תוצאה ניצחה קרית־אתא את הכיתה /מסודאשר.

נבחרת המחזור

1. משה מרכוס (מכבי פ"ת)
2. ראובן אלקבץ (מכבי יבנה)
3. ירון פרסלני (מכבי פ"ת)
4. שלמה אילוז (הפועל ב"ש)
5. דוד בוארון (מכבי יבנה)
6. מאיר בן שמעון (מכבי יבנה)
7. אלון חזן (הפועל פ"ת)
8. ציון יעקב (מכבי יבנה)
9. שלום תקוה (מכבי נתניה)
10. מוריס ז'אנו (הפועל ת"א)
11. יום טוב שוקרון (שמשון ת"א)

כוכב השבת

שלמה אילוז

הבלם הותיק המצטו של הפועל באר־שבע היה אתמול במיטבו.

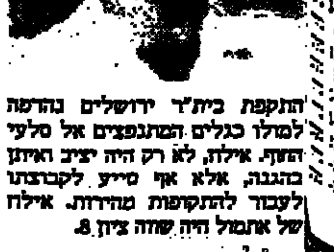

התקפת בית"ר ירושלים נהדפה למולו כגלים המתנפצים אל סלעי החוף. אילוז, לא רק היה יציב האיתן בהגנה, אלא אף סייע לקבוצתו לעבור להתקפות מהירות. אילוז של אתמול היה שוה ציון 8.

מלך השערים

1.	מוטי איוניר	(מכבי ת"א)	9
".	דורון רבינוביץ	(מכבי פ"ת)	9
".	אורי מלמיליאן	(בית"ר י־ם)	9
".	זאהי ארמלי	(מכבי חיפה)	9
5.	ניר לוין	(הפועל פ"ת)	8
".	דוד לביא	(מכבי נתניה)	8
7.	אלי כהן	(הפועל ת"א)	7
".	[illegible]	(שמשון ת"א)	7

כוכבי עבר יוזמנו לחזות בשבת בדרבי התל־אביבי

איוניר (מכבי) ויתכן שגם אביטן (הפועל) יחזרו להרכבים לקראת העימות הגדול ● קבוצת הפועל חיפה נאלצה להמתין 20 דקות עד שנפתחו שערי האיצטדיון בפ"ת ● לורימר לאחר הפסד הפועל חיפה: "אין מה להתרגש" ●

24 שעות אחרי שבת

●●● קדימה לדרבי. שריקת הסיום של המחזור אתמול, סימלה את תחילת ההכנות בת"א לדרבי הגדול. הדרבי בין מכבי להפועל ת"א יהיה "ההצגה הראשית" בבלומפילד. יקדם לו כנראה דרבי הפרברים בין שמשון לבני־יהודה. מנהיג תיק הפועל במועצת פועלי ת"א, אלי פילו, יזמין היום את שר הכלכלה גד יעקבי להיות אורח הכבוד בדרבי. פילו יזמין גם את מזכיר מועצת הפועלים תרי קאופמן, שעבודה זה עתיד להיות משחק בבורה השנה. לדרבי יוזמנו גם שלושה אורחי כבוד מבין כוכבי העבר, שייצגו שלושה דורות. השוער יעקב הודרוב, אשר בלום ונציג הדור הצעיר שייע פייגנבוים. זאת בתנאי שבית"ר נתניה תשחק בשבת בבוקר, ושייע יתפנה לדרבי ●●●

●●● מחכים למשיח. עוד בקשר לדרבי הגדול. בהפועל ת"א מקווים שהחלוץ שלום אביטן יהיה כשיר בשבת. אביטן מחלים מניתוח, ועשוי להיות חיוני. משמעותי להתקפה העקרה של הפועל ת"א. מנגד, מחכים במכבי לשובו של מלך השערים מוטי איוניר, שמסיים ריצוי עונש הרחקה ●●●

●●● תודה למבקיע. מוריס ז'אנו הפך למוציא לפועל היהודי של הפועל ת"א בשלושת משחקיה האחרונים. לאנו נרשם ותנום על תודה בקבוצתו. היום אמור להיפגש בא כוחו של השחקן, שייד שוה, עם ראשי האגודה כדי לסיים את העניין ●●●

●●● יבש כמו הנגב. עימות חמור נוצר בין עיריית באר־שבע לבין הפועל המקומי. העירייה דורשת מהפועל באר־שבע רבבות ש"ח עבור השימוש באיצטדיון העירוני בשנים האחרונות. בהפועל באר־שבע טוענים שפירוש הדבר הוא חיסול האגודה ●●●

●●● מסמיבל. עשרות בנות באר־שבעיות התנפלו אתמול על חלוץ בית"ר ירושלים, אלי אוחנה, כדי לנשק בו ולבקש את חתימתו. המשטרה חילצה את הכוכב מתוך ציפורני המעריצות ●●●

●●● זבל. אנשי הפועל חיפה התלוננו על שנאלצו להמתין 20 דקות מחוץ לחומות האיצטדיון בפ"ת לפני תחילת המשחק. השערים היו נעולים ולאיש בסביבה לא היה איכפת. הקהל בחוץ השליך פחי שקית האשפה על אנשי חיפה, בשל היריבות ההיסטורית בין שני המועדונים. בסיום המשחק הוכנס האוטובוס של חיפה לתוך המגרש, בסיוע משטרה, כדי למנוע פגיעת צופים בחיפאים ●●●

●●● סקוטי אדיש. "אין מה להתרגש", אמר מאמן הפועל חיפה, סיפור לורימר, אחרי ההפסד החמישי ברציפות של קבוצתו. "יחד עם זאת יש הרבה מה ללמד את השחקנים ולעבוד קשה. איני מרים ידיים. היה משחק נאה אתמול אך פ"ת היא שהבקיעה" ●●●

●●● גועל. שני שיאים נשברו אתמול באיצטדיון הפועל פ"ת. השופט יצחק אורנשר שלף שלושה כרטיסים צהובים בארבע הדקות הראשונות (לגבאי וקירשנר מחיפה וקיפר מפ"ת). הפועל פ"ת הבקיעה סוף סוף את שערה של הפועל חיפה לאחר שלוש שנות בצורת ●●●

●●● חיי בלב. הבלם הקשוח של בית"ר ירושלים, אורי אשש, נעדר אתמול מהרכב קבוצתו מסיבות מוזרות. בליל־שבת התארח בביתו אלי אוחנה עם כלבו האהוב. אשש ספק שיחק ספק התגרה בכלב, ואוחנה נאמן לכלבו, חבט בכתפו של אשש כדי להרגיעו. אשש נצה על קצה השולחן ואוזנו נחתכה. הוא נזקק לטיפול ותפרים בביה"ח ולב"ש הופיע כשתחבושת מעטרת את ראשו ●●●

●●● המשחק הלוהט. הם היה אתמול בימק"א. אוהד ניסה להתגלה פנימה כדי לראות את הפועל ירושלים נגד מכבי יפו בקרב תחתית. האוהד צנח מהחומה ושבר את ידו. אוהד אחר שילם במיטב כספו כדי להתגלות "קריזה" ביציע. הוא חש כאבים בחזה והובהל לביה"ח ●●●

●●● בשבוע הבא. בקבוצות הכדורגל כבר הורגלו השחקנים לשמוע מחברי הנהלה את המשפט: בשבוע הבא, כאשר מדובר במשכורות. שחקני מכבי פ"ת הביעו התמרמרות כיוון שהמשכורת האחרונה שקיבלו היתה בדצמבר ומענקים כבר לא ראו מזמן. הנהלת הקבוצה מאיימת בהתפטרות. הנידון – אין תמיכה ממרכז מכבי. אך לפני ה"התפטרות" עוד הספיקו לאמר לשחקנים כי... בשבוע הבא, אחרי הדרבי, יהיה כסף ●●●

●●● מיהו אלוף. יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה צבי וייצנר אמר אתמול לפני משחק קבוצתו מול מכבי פ"ת: "אני מקווה שבמשחק מול מנצ'סטר־יונייטד, התמודד המוליכה בליגה הישראלית מול האנגלים". אבל לאחר המשחק אתמול תקוותו לא התגשמה. אוהדי מכבי חיפה יבואו אתמול מאוכזבים שוב, כיוון שזו תוצאת התיקו הרביעית של חיפה בביתה ●●●

השתתפו במדור: משה בקק, יצחק צ'יבי, יעקב טל, רונן ברלב, אשר גולדשלגר ונתן פרידמן.

הליגה הלאומית

	הקבוצה	משי	נצ'	תיקו	הפסי	שערים	נק'
1.	הפועל ת"א	18	11	6	1	14–33	39
2.	מכבי חיפה	18	10	5	3	12–25	35
3.	בני־יהודה ת"א	18	9	5	4	7–10	32
4.	בית"ר י־ם	18	9	3	6	21–29	30
5.	מכבי ת"א	18	7	7	4	19–26	28
6.	הפועל באר־שבע	18	7	5	6	12–16	26
7.	הפועל פתח־תקוה	18	7	5	6	22–25	26
8.	שמשון תל־אביב	18	6	8	4	23–24	26
9.	הפועל כפר־סבא	18	6	5	7	23–24	23
10.	מכבי נתניה	18	6	4	8	22–25	22
11.	מכבי פתח תקוה	18	6	4	8	24–22	22
12.	מכבי יבנה	18	6	3	9	20–13	21
13.	הפועל ירושלים	18	5	3	10	28–19	18
14.	מכבי יפו	18	4	5	9	24–13	17
15.	הפועל חיפה	18	3	5	10	30–18	14
16.	מכבי שעריים	18	2	7	9	22– 9	13

הטוטו השבוע

1.	בני־יהודה – מכבי ת"א	x
2.	מכבי יבנה – הפועל ת"א	x
3.	הפועל י־ם – מכבי יפו	x
4.	הפועל פ"ת – הפועל חיפה	1
5.	מכבי חיפה – מכבי פ"ת	x
6.	הפועל ב"ש – בית"ר י־ם	1
7.	מכבי נתניה – הפועל כפ"ס	1
8.	שמשון – מכבי שעריים	1
9.	חדרה – בית"ר ת"א	2
10.	מרמורק – בית"ר נתניה	2
11.	הפועל עכו – הפועל לוד	x
12.	הפועל חולון – הכח ר"ג	–
13.	הפועל ר"ג – רמת־השרון	2

המחזור הבא

● שמשון ת"א – בני־יהודה
● מכבי שעריים – מכבי נתניה
● הפועל כפ"ס – באר־שבע
● בית"ר ירושלים – מכבי חיפה
● מכבי פ"ת – הפועל פ"ת
● הפועל י־ם – הפועל חיפה
● מכבי יפו – מכבי יבנה
● הפועל ת"א – מכבי ת"א

שובו של מלמיליאן לא מנע הפסד צורב בבירת הנגב

במשחק מעניין ומהיר גברה אתמול קבוצת הפועל באר־שבע בביתה על בית"ר ירושלים בתוצאה 0:1 (0:0).

האורחים מירושלים המשיכו לאכזב. הם שיחקו בחוסר ברק ואיפשרו ליריביהם הנמרצים לשלוט במרכז המגרש.

גם שובו של אורי מלמיליאן להרכב לא עזר לבית"רים להחלץ מהמשבר, אליו הם נקלעו.

מנגד שיחקו שחקני בירת הנגב בהתלהבות רבה. בשורותיהם בלט שלמה אילוז, שבלם ללא קושי את חלוצי בית"ר. רק חוסר מחץ בהתקפה מנע מהבאר־שבעים לזכות בנצחון משכנע.

שער הנצחון הובקע בדקה ה־70, לאחר שעקנין קלע כדור מדוייק מרידי בבעיטה מדוייקת מ־7 מ' קבע את תוצאת המשחק – 0:1.

השער עורר את הבית"רים מתרדמתם. הם ניסו לאזן את התוצאה, אך לשווא.

שפט עובדיה צבי לעיני 9,000 צופים בבאר־שבע.

רונן ברלב

● הפועל באר־שבע: זוברוביצקי – 6; בן־חמו – 6, דוידי – 6, אילוז – 8, ארזן – 6; בן־יעקב – 6, רחון – 5, עקנין – 6; סולמון – 6 (גרמן), ויגמן – 5 (אלמליח), אוחנה – 6.
● בית"ר ירושלים: מזרחי – 5; קדוש – 5, ת. אוחנאי – 5, בן־דרוש – 4, ב. אוחנאי – 5 (י. בוקן), שורץ – 4, בראולר – 3, מלמיליאן – 5, ס. מלכה – 5, נולדר – 4, אוחנה – 6.

שוקרון ושמעונוב הבקיעו השערים

קבוצת שמשון ת"א המשיכה אתמול בשרשרת הישגיה, כאשר זכתה בנצחון חמישי רצוף, לאחר שגברה ללא קושי על מכבי שעריים בתוצאה 0:2 (0:2).

השמשונים הנמצאים באחרונה בתנופה גדולה, שיחקו ללא הכר את משחקם והגיעו בפתיחה יכולת מרשימה.

ואכן תוך 10 דקות עלו שחקני כרם התימנים ליתרון בן שני שערים.

כבר בדקה ה־4 הצליח שוקרון לקבוע בנגיחה מקרוב – 0:1. כעבור 5 דקות קבע שמעונוב את תוצאת המשחק, כאשר דחק מקרוב את הכדור לרשת – 0:2.

השמשונים המשיכו לשלוט במגרש ורק בדרך נס נמנע מהם להביס את יריביהם החלשים.

שפט גרש רחמים ריבואני לעיני 3000 צופים בנתניה.

יעקב הרזיאם

● שמשון ת"א: לפנר – 5; הלל – 5, א. כהן – 6, אורי בוק – 5, שמעונוב – 6; י. הלוי – 6, מלכה – 4 (עובדיה), מ. שלום – 5 (מזרחי), אריבא – 5, מרק – 6, שוקרון – [illegible]
● מכבי שעריים: ליבוביץ – [illegible]; מרציאנו – 5, [illegible]; א. כהן – 4 (קורדי), קרית – 4, י. צבי – 4, א. כהן – 4, עירן – 3, צמן – 4, בר – 2, חיימוביץ – 3.

תיקו היה משקף את יחסי הכוחות

קבוצת מכבי נתניה זכתה אתמול בנצחון נוסף, לאחר שגברה על הפועל כפר־סבא בתוצאה 0:1 (0:1).

תוצאת תיקו לא היתה מקפחת את מכבי־נתניה, שכן הכפר־סבאים תקפו רבות הירבו להחטיא ורק העיר מנע משחקי השרון לזכות בנצחון.

שחקני עיר – ההלומים הנבכבו על התקפות מתפרצות, שאחת מהן הסתיימה בשער: בדקה ה־25 נגח דוד לביא בדייקנות לעבר שלום תקוה המהיר, שפרץ לעבר השער ומול השוער קבע את תוצאת המשחק – 0:1.

שפט שריד לעיני 4000 צופים בנתניה.

יעקב הרזיאם

● מכבי נתניה: חביב – 6; ש. מנחם – 5, בר – 5, חסן – 6, רוזן – 5, ברדה – 5 (ת. לוין), באגאמה – 5, לם – 6; י. מנחם – 4, לביא – 5 (ר. לוין), תקוה – 6.
● הפועל כפר־סבא: גוזוביצקי – 5; הלל – 5, עוקנין – 4, מרגנן – 4, איינשטיין – 5; בן־חיים – 6, מסיקה – 5, בוארון – 4 (מיכוני), יפה – 5, סימון – 5, נוחר – 5.

נקודה ראשונה לאחר 5 הפסדים

במשחק תחתית מאכזב נפרדו אתמול בבירה קבוצת הפועל ירושלים ומכבי יפו בתיקו עקר משערים.

האורחים מיפו באו לבירה במטרה להוליך נקודת ליגה. ואכן הם שיחקו במעמד הגנתי מתגונן והירבו לבזבז זמן.

לעומתם ניסו הירושלמים (שספגו 5 הפסדים רצופים), בהדרכתו של מאמנם החדש צבי רוזן, לזכות בנצחון משכנע, אך חוסר מחץ בהתקפה היה בעוכריהם.

בשורות יפו בלטו השוער אבי ליברמן והבלם רוני פרי. מנגד קשה לציין שחקן בולט בהפועל ירושלים. במיוחד בלטו בחולשתם שחקני ההתקפה. גם הבצתו של ריפעת טורק במרכז ההתקפה לא העילה לירושלמים.

שפט הישב אריה פרוסט לעיני 2000 צופים בימק"א.

יעקב טל

● הפועל ירושלים: בוזרט – 5; זרמה – 5, שמירא – 5, נחמיאס – 6, במון – 5; תארשמע – 4, מלכה – 4, רייז – 4; אמויאל – 5 (עזון קורדי), טורק – 4, בוזגלו – 5.
● מכבי יפו: ליברמן – 5; בהק – צדק – 5, י. דניאל – 5, פרי – 6, סלימן – 5; בוטסיקה – 4, אלקלוסבריה – 4, מזרחי – 4, ר. לוי – 4 (לנאדו – 4); דיגמי – 5, אמינה – 4 (ביעירוס).

ה"ירוקים" שוב לא השכילו לנצל גורם הביתיות לנצחון

ירון פרסלני, בלמה של מכבי פ"ת, נקם אתמול בקבוצת נעוריו, מכבי חיפה, כשהחזיק את התוצאה האחרונה לגבי חלוצי מכבי חיפה והוליך את קבוצתו לתיקו אפס בחיפה.

ברוב השלבים היו אלה שחקני עיר־הכרמל שכתבו את הטון בשדה, ובעיקר אורחים הדברים ב – 25 דקות הפתיחה, בהן התמיבו החיפאים 9 פעמים ממצבי הבקעה מצוינים.

ההזדמנויות הבולטות של חיפה היו ע"י רוני רוזנטל, אברהם אבוקרט, וציון מרילי ושוב אבוקרט, שבעט בדקה ה־17 לקורת השער. בדקות 22, 23 התמיבו מגן האוסמו. לאחר־מכן ברגש החיפאים ורק בדקה ה־45 הם היו קרובים להבקיע, לאחר שארמלי בעט, השוער הדף ומגן בבעיטת סיבוב החטיא שוב. בדקה ה־47 החטיא רוזנטל מ־2 מ' ואז חיפה נרגעה והיוזמה עברה לרגלי האורחים מאם המושבות, שלחצו על שער חיפה. בדקות הסיום הירבה להחטיא עוזר מכבס מעצרות נחות.

שפט יהושע לויה לעיני 6000 צופים בקרית אליעזר.

אברהם צייבין

● מכבי חיפה: רן – 6; אורזני – 6, אוסמו – 5, א. בוק – 5, מרילי – 6, ממן – 5, אבוקרט – 6, קלינגר – 5 (גבעול – 5), רוזנטל – 5, ארמלי – 5, טוקמר – 4.
● מכבי פ"ת: מרכוס – 6; אורבל – 6, פרסלני – 7, יחיאלי – 6, אליהאשיל – 6, ג. מכנס – 6, א. לוי – 5 (מריאל – 5), בלוליבמר – 6; ע. מכנס – 6, ר. כהן – 5, שעשוע – 5 (רביבוך – 5).

קווין מגי נאבק על הכדור מול קורבלאן וחבריו במשחק ההפסד של מכבי ת"א באולמה של ריאל מאדריד.

ארבעה פגזי פוגל במרמורק הכח ונורדמן – „פיצוץ" בחולון

מאת ברוך הבן

הצהרה של בית"ר נתניה אל עבר הליגה הלאומית נמשכה גם אתמול ואף קיבלה תנופה אדירה בשעה שמוליכי הטבלה הביסו במשחק־חוץ את הפועל מרמורק 1:5 ושמרו על יתרון 6 הנקודות שלהם.

היה זה יומו הגדול של החלוץ הוותיק, ישראל פוגל, שהבקיע 4 שערים והוכיח, כי עדיין לא נס ליחו.

מאחור נמשך הקרב על כרטיס העליה בין 4 קבוצות נוספות, ששלוש מהן זכו בנצחונות. בית"ר ת"א הפכה פיגור בחדרה לנצחון 1:3, מכבי רמת־עמידר הביסה את בית"ר חיפה 0:2 ובית"ר רמלה גברה 0:1 על הפועל בית־שמש. רק הפועל לוד איבדה נקודות (1:1) במגרשה של הפועל עכו ונדחקה למקום החמישי.

„הפיצוץ" הראשון העונה נרשם בדקה ה־32 במגרשה של הפועל צעירים חולון במשחקה עם הכח ר"ג (חולון הוליכה 0:1) וההכרעה הועברה לבית־הדין המשמעתי.

הפסדה של מרמורק והתיקו של הפועל יהוד עם הפועל טבריה (1:1) החזיר את מרמורק לקרב הנשירה, לו שותפות 4 קבוצות. בתחתית לא חלו, אמנם, שינויים במיקום הקבוצות, אך יהוד כבר נושפת בעורפה של מרמורק.

סדרת הנצחונות של הפועל ר"ג נקטעה, דווקא, במגרשה הביתי ע"י הפועל רמת־השרון 2:0 והרחיק את הרמת־גנים מעמדת זינוק לקרבת הצמרת.

הפועל עכו 1
הפועל לוד 1

השוער הוותיק, יעקב בנודיס, הציל את לוד מהפסד חרץ, כשנעל את שערו על בריח מול גלי ההתקפות של עכו.

לוד היתה, כמובן, מרוצה מהנקודה, שנפלה בחיקה, לאחר שפיגרה בכל מהלך המשחק ונגררה אחר הקצב שהכתיבו מארחיה. לעכו היתה בעיה בתירגום ההתקפות לשערים והיא החטיאה מעמדות נוחות.

בדקה ה־56 השכיל, אמנם, המקומי שמעון ועקנין להבקיע את שער לוד, אך האורחים הצליחו לתקן כעבור 7 דקות ע"י „המנוקר" שלהם, בני סמרה.

שפט חיים לפקוביץ לעיני 1500 צופים בעכו.

בית"ר נתניה 5
הפועל מרמורק 1

נתניה שבה וערכה תצוגה מרהיבה, כבשה את המגרש הרחובותי והביסה את המארחת ללא תנאי.

ישראל פוגל בן ה־36 היה „המאסטרו" של התזמורת הנתנייתית, כשהבקיע – במבצע נדיר – ארבעה שערים, שלושה בנגיחות־ראש ואחד ברגלו.

פוגל נכנס לפעולה כבר בדקה ה־22, אך מרמורק, ברגעי העירנות הבודדים שלה, זכתה בבעיטת 11 מ' (נגיעת־יד של הבית"רי יוסי יונה), אותה הפך מנחם שכטר לשער שוויון בדקה ה־32.

נתניה חיכתה לפוגל עד לדקה ה־61, ואחר־כך „התחמם" החלוץ הוותיק והוסיף צמד בדקות 67 ו־77. שלמה אזרי היה שותף ל„חגיגת־פוגל" בדקה ה־82.

שפט יצחק רוזנברג לעיני 500 צופים.

ישראל פוגל
ארבעה שערים

הליגה הארצית

	הקבוצה	משי'	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1.	בית"ר נתניה	18	10	8	–	13–34	38
2.	בית"ר תל־אביב	18	10	2	6	17–27	32
3.	מכבי רמת עמידר	18	8	8	2	11–18	32
4.	בית"ר רמלה	18	8	7	3	10–18	31
5.	הפועל לוד	18	8	6	4	15–22	30
6.	הפועל טבריה	18	7	5	6	21–20	26
7.	הפועל רמת־גן	18	7	4	7	18–20	25
8.	הפועל חולון	17	7	4	5	17–18	25
9.	הפועל רמת השרון	18	5	9	4	24–22	24
10.	הכח רמת־גן	17	7	3	7	20–16	24
11.	הפועל חדרה	18	6	5	7	18–19	23
12.	הפועל עכו	18	4	8	6	15–16	20
13.	הפועל מרמורק	18	3	6	9	29–16	15
14.	הפועל יהוד	18	2	8	8	19–11	14
15.	הפועל בית שמש	18	1	8	9	27–12	11
16.	בית"ר חיפה	18	–	9	9	25–11	9

בית"ר ת"א 3
הפועל חדרה 1

שוער בן־שמואל התחרותי הפתיע את הבית"רים כבר בדקה הראשונה, אך חדרה לא שמרה על התנופה וירדה מנוצחת במגרשה.

אין ספק, כי בית"ר חייבת את נצחונה לחלוצה רב רמלר, שהרשים תוך שתי דקות ונטע הלם אצל חבריה.

בית"ר שאבה עידוד רב משערו של רמלר ויצאה להתקפות על שער מארחיה. עד להפסקה התנהל מאבק דו־צדדי מעניין עם אירועים רבים ליד שני השערים.

במחצית־השניה נראתה בשדה רק קבוצה אחת – בית"ר. רמלר המצויין שב והבקיע בדקה ה־60 וכעבור 7 דקות חתם אלי כהן בנצחון בית"רי מרשים.

שפט יוסף שושי לעיני 500 צופים.

רמת־השרון 2
הפועל ר"ג 0

הזינוק המרשים של ר"ג, שהעלה את מניותיה בשוק הארצי, נבלם ברגל גסה ע"י רמת־השרון.

לר"ג לא היו, בכל מקרה, טענות. שכן, היא פיגרה אחר המהלכים בשדה, לא תקפה והסתפקה במבצעים חסרי סיום במרכז המגרש. רמת־השרון היתה מדוייקת, נמרצת ונחושה יותר, ואף הצליחה לסכן ולהבקיע.

יצחק אבלין לא נרשם בין המבקיעים, אך היה „המנוע" של רמת־השרון. הוא סייע לזהר גיטבי (דקה 34) ולדפי מלר (90) להבקיע פעמיים ולצבור שלוש נקודות.

שפט קלמן ציטרנר לעיני 200 צופים בר"ג.

רמת־עמידר 2
בית"ר חיפה 0

קבוצת הצמרת מרמת־עמידר לא נאלצה לעמול קשה כדי להבקיע את סוגרת הטבלה.

התוצאה הנמוכה מהווה טעות אופטית מאחר שיתרון המכבים היה מוחלט. בית"ר עסקה כל־העת בהתגוננות [illegible] של חלוצי רמת־עמידר היתה התוצאה מכפלת.

נתן אברהמי כמו, אמנם, בל כונות התקפיות [illegible] נרשם רק בדקה ה־80 ע"י יובל קיסולניק. בתוך עסקה רמת־עמידר – בניצוחו של רחמים שלום – בנסיונות־סרק להבקיע את שער בית"ר.

שפט שלמה יוסף לעיני 200 צופים ברמת־עמידר.

הפועל חולון 1
הכח ר"ג 0
(הופסק בדקה 32)

שוער הכח ר"ג, שלמה נורדמן, היה השותף הבכיר ל„פיצוץ" הראשון העונה בליגה הארצית.

בדקה ה־32 במצב של 0:1 לחולון (השער לאון פנסו בדקה ה־5) שלף השופט יעקב מנו כרטיסים צהובים לפנסו ולנורדמן.

השוער הוותיק סרב להשלים עם רוע הגזירה. הוא יצא מתוך לקווי המגרש וניהל ויכוח נוקב עם עסקני חולוני. השופט ממנו, שהיה עד לוויכוח, שלף כרטיס אדום והרחיק את נורדמן מהמשחק.

השוער, שטען כל העת כי שאין עוול בכפו, מאן לעזוב את כר־הדשא והשופט שרק לסיום.

150 צופים חזו בפרשיה הלא־ספורטיבית הזאת.

הפועל יהוד 1
הפועל טבריה 1

יהוד היתה, אולי, מאוכזבת מהתיקו הביתי, אולם לנוכח הפיגור שלה ברוב שלבי המשחק נחשבת הנקודה שלה כהישג של ממש.

יהוד נדהמה כבר בדקה השלישית בשער ששאול ששון הוותיק הוריד כרוך לשער־יהוא. המארחים התאוששו, אמנם, מההלם, התארגנו ותקפו, אך טבריה סיכלה את כל התקפותיהם ואף יצאה מדי פעם להתקפות מתפרצות.

הלחץ של יהוד גבר במחצית־השניה, אך הוא נהדף בחומת מגיני טבריה. כשנידמה היה, כי יהוד תאלץ לבלוע גלולה מרה, בא נסים כהן והציל נקודה בדקה ה־71.

שפט יעקב אלימלך לעיני 500 צופים ביהוד.

בית"ר רמלה 1
בית־שמש 0

בית־שמש נאלצה לוותר על ביתיותה בגלל עונש רדיוס ושילוחה מהיר כבר שתי דקות מהסיום.

התוצאה מקפחת את „המארחת", שהיתה טובה יותר מבית"ר, אך נעדרה כוח ויכולת־הבקעה. השוער הבית"רי, יצחק בלאיש, עשה עבודה נאמנה בין הקורות ועצר כמה כדורים אבודים.

בית"ר המשיכה להציג משחק נייחה, אך בניגוד למשחקים קודמים היא נהנתה ממזל רב בשעה שארז רצבי הבקיע שער נצחון יקר בדקה ה־88.

שפט שלמה שוהר לעיני 500 צופים ביהוד.

במחזור הבא בארצית

- הפועל ר"ג – הפועל חדרה
- רמת־השרון – בית־שמש
- בית"ר רמלה – הפועל חולון
- הכח ר"ג – הפועל עכו
- הפועל לוד – הפועל יהוד
- הפועל טבריה – עמידר
- בית"ר חיפה – מרמורק
- בית"ר נתניה – בית"ר ת"א

בעין עקומה

„שעמומה של ה..."

[illegible]

היום יקבעו 20 שחקני סגל הכדורגל נגד אנגליה

מאת אשר גולדשלגר

מאמן נבחרת ישראל, יוסף מרימוביץ יפרסם הבוקר את סגל השחקנים שיטול חלק במשחק מול נבחרת אנגליה ביום רביעי באיצטדיון רמת־גן.

מרימוביץ ינצל את המועד הקצר לבדוק מי מבין שחקני הסגל שהתאמנו ביום שלישי האחרון כשיר למשחק ביום רביעי.

המאמן הלאומי שאב אתמול עידוד מעצם הופעתם של שחקני מכבי חיפה ציון מרילי ואבי ארמלי הגם שלא גילו כושר משביע־רצון.

נראה, כי הבוקר יוזמנו 20 שחקנים על־מנת שהמאמן הלאומי יוכל לבחור את ה־18, שיתלבשו למשחק נגד אנגליה.

בני גינזבורג, שוער מכבי ת"א, עלול לא להיכלל בסגל שיוזמן מחר ויכנס למחנה אימון ביום שלישי הקרוב. הסיבה: מרימוביץ יעדיף את אבי רן ואריה אלחר.

נבחרת אנגליה על שלל כוכביה תגיע הערב לישראל. כל כוכבי הנבחרת האנגלית יגיעו לישראל לאחר שנידחו משחקי השלמה.

נבחרת אנגליה תקיים אימון ראשון באיצטדיון רמת־גן כבר מחר אחה"צ.

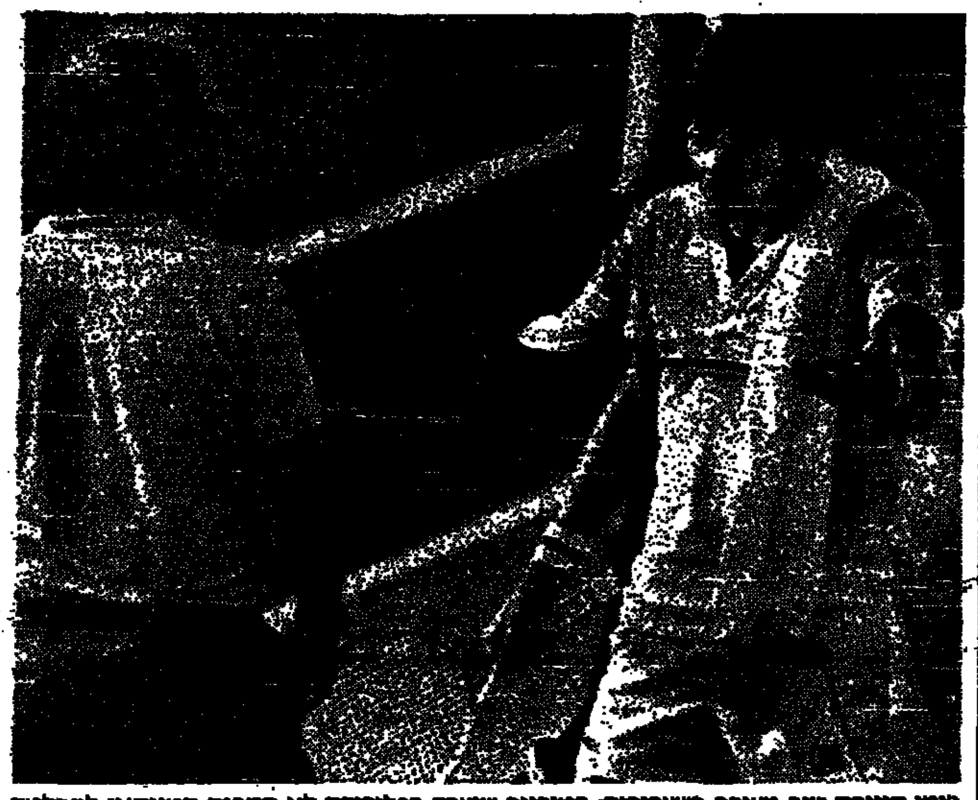

ג'ימי קונורס שוב מעורב בשערוריה: בטורניר שנערך בפלורידה לא הסכים הטניסאי להחלטת השופט במשחקו נגד איוון לנדל ועשה דין לעצמו. הוא נטש את המגרש במערכה החמישית כאשר ירינו הוביל 2:5.

4 שיאי בוגרים ו־11 גילאים באליפות החורף בשחיה בנהריה

4 שיאי בוגרים ו־11 שיאי גילאים נרשמו ביומי שישי ושבת באליפות החורף בשחיה שנערכה בבריכה קצרה (25 מ') בנהריה.

ערן גרוזמי ממכבי ירושלים זכה במדליית הזהב ב־200 מ' גב, כשקבע 2:09.87 (שיא בוגרים). בשיא הקודם החזיק טל משקיף. שגב פורת מגליל־עליון זכה במדליית הזהב ב־1500 מ' וקבע שיא לאומי חדש – 15:37.16 ושיפר שיאו של 12 שנים לשיאו של אמיר גניאל. אדריס קוממן ממכבי נהריה שיפרה את שיא הבוגרות ב־50 מ' חופשי 27.61 שנ'.

ב־200×4 מ' חופשי קבעה רביעיית הבנות של מכבי תיוא/ בשיא [illegible] 8:15.02 ד'. השיא הקודם היה שייך למכבי קרית־אונו.

בין שיאי־הגילאים יש לציין את קסית גולמן ממכבי ת"א ב־200 מ' מעורב אישי. (שיא גילאי 16 ב־2:12.93).

ר"א יוסי אסל מקרית־אונו קבע (שיא גילאי 18) ב־50 מ' חופשי 24:52 שיא אילת שלזינגר (שיא גילאי 14, 15 ב־100 מ' חופשי 1:00.33 ר"א בנות הפועל הוד־השרון (בגצוה) בית־ברל שיא ב־200×4 מ' חופשי, גילאי 18 8:07.63 ר"א.

ב־100 מ' חופשי ניצח שגב פורת מגליל־עליון 52.60 שנ', לפני זוהר רייס (בני שמעון 52.62 שנ'). יצוין ש־3 שחיינים קבעו שיים ניצה, אבל השעון האלקטרוני הראה על נצחונו של פורת.

בדרבי של ליברפול ידה של אברטון על העליונה – 0:2

גם אתמול פקד מזג אוויר קשה את בריטניה והקפיא את רוב משחקי הליגה באי הבריטי. רק חמישה משחקים נערכו בליגה האנגלית הראשונה. בדרבי ה־134 של העיר ליברפול ניצחה האלופה אברטון את הקבוצה המארחת ליברפול 0:2.

השער הראשון הובקע ממרחק של 45 מטרים ע"י הקפטן קווין ראטקליף, שלוש דקות לאחר מכן חתם גרי לינקר את התוצאה. זה היה שערו ה־33 של לינקר העונה. חלוץ זה ישחק ביום ד' ברמת־גן בסגל נבחרת אנגליה נגד נבחרת ישראל. לליברפול זה היה ההפסד הביתי הראשון העונה.

מנצ'סטר־יונייטד שבשורותיה מופיע „קפטן" הנבחרת האנגלית בראיין רובסון הבניע את האחרונה בטבלה, ווסט־ברומיץ 0:3. את כל שלושת השערים הבקיע הדני הבינלאומי ייספר אולסן, שניים מהם מן הנקודה הלבנה.

לאברטון ולמנצ'סטר־יונייטד 59 נקודות מ־29 משחקים והן מקדימות ב־5 נקודות את ליברפול ואת צ'לסי עם משחק פחות.

טוטנהאם הפכה פיגור וניצחה במשחק חוץ את שפילד־וונסדיי 1:2. גם קובנטרי הפכה פיגור של 2:0 וניצחה את סאותהמפטון שבשערה ניצב השוער של אנגליה פיטר שילטון 2:3. קווינס פארק ריינג'רס ובנט כבשו למנצחת. המשחק החמישי קפרילטון הסתיים בתיקו 1:1.

בליגה הסקוטית הבכירה ניצחה האלופה אברדין במשחק חוץ את היברניאן 0:1. 45 אלף צופים חזו בגלזגו בתיקו 1:1 בין סלטיק והארטס. תיקו דומה היה בין דנדי־יונייטד לריינג'רס. ניצחון חוץ נוסף השיגה דנדי על סנט מירן 1:2.

להארטס שלא נוצחה העונה 37 נקודות בראש הטבלה לפני אברדין 34, דנדי־יונייטד 33 וסלטיק 32.

באיירן – קלן 1:3

גם במערב גרמניה גירדו רוב המשחקים. רק 4 משחקים מתוך התשעה בליגה הראשונה התקיימו.

המוליכה ורדר ברמן הביסה את פורטונה דיסלדורף 3:2 ולה 38 נקודות מ־24 משחקים ומקדימה ב־4 נקודות את האלופה באיירן מינכן שגברה על קלן 1:3. במשחק זה הרחיק שופטו הבינלאומי של קלן, טוני שומכר.

מנשנגלדבאך הביסה את נירנברג 0:3 ומחזיקה במקום ה־3 עם 33 נקודות. המשחק הרביעי בין קייזרסלאוטרן ופרנקפורט הסתיים בתיקו 1:1.

שיא בקפיצה בלוס־אנג'לס

השיאן העולמי בקפיצה במוט בשטח פתוח (6 מ') הסובייטי סרגיי בובקה שיפר בלוס־אנג'לס את השיא הטוב ביותר בעולם בקפיצה באולם כשקפץ במוט לגובה 5.94 מטר. השיאן הקודם האמריקאי בילי אולסון קפץ רק 5.75 מטר.

הערב המחזור ה־18 בכדוריד

במוקד משחקי המחזור ה־18 בליגה הלאומית בכדוריד יעמוד ה„דרבי" בראשל"צ שבו תארח הפועל את מכבי.

שאר המשחקים: מכבי נתניה – הפועל פ"ת, מכבי ארזים – אליצור הרצליה, מכבי רחובות – הפועל ר"ג, מכבי פ"ת – הפועל נופרים, מכבי קרית־מוצקין – הפועל רחובות.

כדור מים

● במשחקי ליגת החורף בכדור־מים הושגו התוצאות הבאות: הפועל קרית־טבעון – הפועל עמק־הירדן 3:6, הפועל גשר־זבולון – הפועל עמק־הירדן 7:10, הפועל קרית־טבעון – הפועל גשר־זבולון 6:8, הפועל גבעת־חיים – הפועל פתח־תקוה 4:8, אס"א ת"א – ירושלים 3:8, מכבי קרית־אונו – ירושלים 5:11, מכבי קרית־אונו – אס"א ת"א 5:7.

● רון וורדי מהפועל פ"ת זכה אתמול בפתח־תקוה באליפות ישראל בקליעה באקדח סטנדרטי, לאחר שצבר 536 נקודות, לפני שלמה שפיר מהפועל חולון (533) ויעקב סוסתיאל מהפועל ת"א (531).

באליפות הקבוצתית זכתה הפועל פ"ת עם 1550 נקודות לפני הפועל חולון (1512) והפועל ת"א (1505).

מסתמן מינוי מאמן זר

מאת אשר גולדשלגר

ישיבת הוועדה לקביעת מאמן לנבחרת הלאומית של ישראל נדחתה בגלל ההכנות למשחק נגד נבחרת אנגליה.

עם זאת, בפרס התקיימה הישיבה הראשונה, בחוגים חברי הוועד, ובראשם היו"ר שאול פרידי, בצורך למנות מאמן זר לנבחרת הלאומית, בתואם להמלצות הוועדה לבדיקת כשלון הנבחרת הלאומית.

בשיחות בלתי רשמיות אמרו ראשי ההתאחדות מסעם הפועל, כי רבים הסיכויים שהמאמן הלאומי יהיה זר. אחד מראשי ההתאחדות הוסיף: „אין כרגע מאמן ישראלי שיכול לאמן נבחרת. כולם כבר היו, למעט שרף והוא לא יעבור."

ליגות ב'

● צפון א': מכבי עכו – מכבי קרית ביאליק 0:5; בני־חצור – הפועל תל־חנן 0:1; הפועל אבו־סנאן – בית"ר קרית־שמונה 1:3; הפועל מגדל כרום – הפועל אפיקים 0:1; הפועל בני־נצרת – הפועל בני־עכו 2:3.

● צפון ב': הפועל איכסאל – הפועל בקעה אל גרביה 1:3; הפועל כפר סולם – הפועל גמליאל 1:2; הפועל טייבה – מכבי צור־שלום 0:3; הפועל דלית אל־כרמל – הפועל בית־אליעזר 1:1; הפועל יקנעם – מכבי קוסמיה 0:0; הפועל גבעת־אולגה – מכבי זכרון־יעקב 1:0; הפועל מגדל־העמק – הפועל אום אל פאחם 1:2.

● דרום א': בית"ר כפר־סבא – הפועל אזור צעירי יפו 0:0; בית"ר ראש־העין – הפועל כפר־קאסם 0:0; הפועל כפר־שלם – גבעת שמואל 0:3; הפועל הרצליה – הפועל מחנה יהודה 1:1; מכבי שכון המזרח – מכבי הרצליה 1:2; הפועל גלגוליה – מכבי רמלה 0:1; הפועל טירה – מכבי רמת־השרון 0:1.

● דרום ב': הפועל באר־יעקב – הפועל מרחבים 2:2; מכבי ברנבי – בית"ר יבנה 0:3; הפועל רמלה – מכבי רחובות 0:1; הפועל אשדוד – מכבי קרית עקרון 0:3; מכבי באר־שבע – עירוני אשדוד 1:1; סקציית נס־ציונה – בית"ר לוד 0:0; הפועל אילת – הפועל שדרות 0:2.

בליגות לנוער

בני יהודה ת"א – מכבי ת"א 1:2; הפועל ת"א – הפועל בית־שאן 0:1; הפועל חדרה – מכבי יפו 0:1; הפועל פ"ת – הפועל חיפה 0:1; מכבי חיפה – מכבי פ"ת 2:2; הפועל באר־שבע – בית"ר ירושלים 0:0; הפועל כפר־סבא – מכבי נתניה 0:1; הפועל ר"ג – הפועל ראשל"צ 0:1.

● בסיום דרמאטי במרוץ עין־גדי, שנערך זו הפעם ה־4 לזכרו של גיורא רון, שנפל במלחמת לבנון זכה יחזקאל חליפה מאגודת אילות, שעבר 25 ק"מ מהרוצאות עין־גדי עד מצדה וחזרה בזמן של 1:22.42 ש'.

שני הגיע אריה גמליאל ממכבי ת"א (1:23.50 ש') לפני מבצה שלושת המרוצים הקודמים, יאיר קרני – 1:24.17. רביעי הגיע תומר רון אחיו של גיורא ז"ל.

בגילאי 45 ניצח רבי רביאל מהפועל באר־שבע (1:35.42 ש').

בין הנערים ניצחה אתי חלילי מהפועל מגידו (1:35.36 ש').

במרוץ לנשים זכתה רוזה סיידון מהפועל עמק־חפר (1:55.49 ש').

במרוץ אחר ל־10 ק"מ ניצח אמיתי אלמוג מהפועל אשקלון (32.42 ד').

בין הוותיקים הגיע ראשון יורם קיסאר מאשקלון (34.07 ד'). לפני אלי רון מעין גדי אביו של גיורא ז"ל.

במרוץ השתתפו 250 רצים.

שתי המוליכות שמרו הבכורה

מאת ד. ברוך

הפועל בית־שאן ניצלה מעל הרצנה ירידה עיקשת: בהפועל קרית־שמונה, משגבריה עליה 1:2 בקרב צמוד, ושמרה על פער שלוש נקודות במסגנה הצפונית.

בית"ר נהריה, שאיבדה נקודה ביתית מול הפועל טירת־הכרמל (1:1), נדחקה למקום השלישי ופינתה את המגננות להפועל עליה כפ"ס שגברה 0:3 על הפועל נצרת־עילית.

הפועל דימונה נותרה במסגנה הדרומית אף שמרה על יתרון שתי הנקודות שלה אף שסיימה בתיקו אפס מול הפועל ירוחם. הפועל ראשל"צ (1:2 מול הפועל אזור) שבה למקום השני.

המשחק בין מכבי עפולה ומכבי אור־עקיבא, שעמד להיערך בעפולה, בוטל לאחר שהשופט ראוף סוהיל סרב לשפוט ללא בן שיטור.

בנצרת: מכבי אחוי נצרת – הפועל קרית־אתא 0:1. עומר מטה שב מבא את הרשת בדקה ה־77. שפט דוד יוסף, 1000 צופים.

מחוז הדרום

באשדוד: הפועל ירוחם – הפועל דימונה 0:0. המאבק הוקרתי היה הדוק מהבית והסתיים בטול ללא תלושה. שפט ב. כהן, 500 צופים.

בראשל"צ: הפועל ראשל"צ – הפועל אזור 1:2. יתרון המארחים תורגם לצמד שערים בפתיחה: שגולי חביב (18) והרשיין (36). ר. כהן צמצם בדקה ה־40. שפט הרשטיין, 500 צופים.

בקרית־גת: מכבי קרית־גת – מכבי השקמה 1:2. האורח עמו הבקיע בפתיחה (10), אך בעודה־גי שמואלי (11 מ') ויצחקי (60) [illegible] שפט ביבי, 1000 צופים.

באור־יהודה: הפועל אור־יהודה – הפועל בת־ים 0:1. אור־יהודה תפסה מהמקום האחרון בזכות שער של זמן (59). שפט דיבי, 1000 צופים.

בקרית־מלאכי: הפועל קרית־מלאכי – לזרוס חולון 1:1. רקפול הבעיר את החולונים ליתרון בדקה ה־80 (ממן). מנין מחולון השוה בבעיטת 11 מ' בדקה ה־79. שפט סויקן, 1000 צופים.

באשקלון: הפועל אשקלון – הפועל קרית־אונו 1:1.

מחוז הצפון

בחדרה: הפועל עליה כפ"ס – הפועל נצרת־עילית 0:3. „עליה" נאלצה לקיים את משחקה מחוץ למגרשה, אך לא נכשלה. השערים: טלק (1) אלגרודה (57) אלגורי (85) שפט ש. לוי ללא קהל.

בבית־שאן: הפועל בית־שאן – הפועל קרית־שמונה 1:2. מאבק צמוד מרתק לעיני 1500 צופים. שינו הבקיע למארחים (13), אך אחולאי השוה מהנקודה הלבנה (56) ואחונה הכריע את המשחק בדקה ה־77 בבעיטת 11 מ'. שפט א. כהן.

ברעננה: הפועל רעננה – מכבי טמרה 0:1. שער של בכר בדקה ה־28 העניק למארחים שתי נקודות. שפט אלנקוה, 500 צופים.

בשפרעם: מכבי שפרעם – מכבי חדרה 0:2. שפרעם שיפרה את מעמדה בתחתית הודות לצמד שערים של אבולעול (55, 75) שפט אקשטיין, 400 צופים.

בנהריה: בית"ר נהריה – הפועל טירת־הכרמל 1:1. עידו הוליך את הבית"רים אל סף הנצחון, אך היימן „גנב" נקודה (80). שפט זועבי, 500 צופים.

במחזור הבא

● צפון: מכבי אחוי נצרת – הפועל עליה כפ"ס; הפועל קרית־אתא – בית"ר נהריה; הפועל טירת־הכרמל – מכבי שפרעם; מכבי חדרה – מכבי עפולה; מכבי אור־עקיבא – הפועל רעננה; מכבי טמרה – הפועל בית־שאן; הפועל קרית־שמונה – הפועל נצרת־עילית.

● דרום: הפועל קרית־מלאכי – הפועל אשקלון; לזרוס חולון – הפועל אור־יהודה; הפועל בת־ים – הפועל ראשל"צ; הפועל אזור – הפועל ירוחם; בית"ר באר־שבע – מכבי קרית־גת; מכבי השקמה – הפועל קרית־אונו.

טבלאות ליגות א'

צפון

	הקבוצה	משי'	שערים	נק'
1.	בית־שאן	18	18–39	27
2.	עליה כפ"ס	18	15–25	24
3.	בית"ר נהריה	18	20–25	24
4.	קרית־שמונה	18	13–20	22
5.	קרית־אתא	18	13–17	22
6.	אחוי נצרת	18	26–25	17
-.	מכבי חדרה	18	24–23	17
-.	הפועל רעננה	18	19–18	17
9.	טירת־הכרמל	18	28–20	16
10.	מכבי שפרעם	18	26–32	15
11.	מכבי טמרה	18	24–28	15
12.	אור־עקיבא	17	25–17	12
13.	מכבי עפולה	17	27–24	12
14.	נצרת־עילית	18	24–10	10

דרום

	הקבוצה	משי'	שערים	נק'
1.	הפועל דימונה	17	11–21	23
2.	ראשון־לציון	17	11–20	23
3.	לזרוס חולון	17	13–17	21
4.	קרית־מלאכי	17	13–16	19
5.	קרית־גת	16	11–14	16
6.	בית"ר ב"ש	16	14–16	16
7.	הפועל בת־ים	17	13–12	16
8.	קרית־אונו	16	13–11	15
9.	הפועל ירוחם	17	13–9	15
10.	הפועל אשקלון	16	11–9	14
11.	אור־יהודה	17	20–22	14
12.	הפועל אזור	17	15–11	13
13.	מכבי השקמה	16	16–10	12

הפועל ת"א תארח את גליל עליון

מאת משה כהן

שני משחקי הגומלין של השלב הראשון בגמר־סל, שייערכו הערב באולם הפועל ת"א, יפתחו שבוע גדוש אירועים לחובבי הכדורסל.

המשחק המרכזי יערך בין קבוצות הפועל ת"א והפועל גליל־עליון. במשחק הראשון בין השתים הצליחו ה„אדומים" למחוק פיגור של 21 נקודות ולזכות בסיום בנצחון דרמאטי לאחר הארכה.

גם הערב צפוי משחק שקול, אבל הפעם תהיה הפועל ת"א ה„פייבוריטית", שכן המשחק יערך באולמה הביתי. אבל ויליאמס חזר לשחק לאחר היעדרות ממושכת והנצחון בגליל יקנה יותר בטחון לגליל, מרסר וחבריו.

אבל שחקני הגליל לא יוותרו בקלות. העונה הם כבר הביסו את הפועל ת"א בביתה והערב הם ינסו לזכות במשחק שיעביר את ההכרעה לגבי העולה לשלב הבא לכפר־גלעדי.

במשחק מוקדם תארח בית"ר ת"א את אליצור נתניה. במשחק הראשון ניצחה נתניה בביתה 83:92.

מחר יערכו שני משחקי גומלין נוספים. בירושלים תארח מכבי ר"ג את מכבי ת"א ומכבי חיפה תארח את הפועל חולון.

ביום חמישי תארח מכבי ת"א במסגרת גביע אירופה לאלופות את אלופת צרפת, קבוצת לימוז'.

למה לא ניתנה הזדמנות לצעירים

פסק זמן

[illegible]

ביקור בית של רופא – רק על הנייר

רוב החולים מוכנים לשלם סכום גבוה יותר מזה הנגבה היום, ובלבד שלא יצטרכו להיטלטל למרפאה

מאת דנקה הרניש

ביקור בית אצל חולה קשה, שאינו מסוגל להגיע למרפאה, הוא חלק בלתי־נפרד מתפקידו של רופא המרפאה ובכלל בתחום עבודתו – כך מצהיר דובר קופת חולים הכללית דוד תגר. הוא מצטט נתונים המספרים, כי רופא המשפחה בקופ"ח מבצע בממוצע כ־200 ביקורי בית בשנה.

כך אומרת הסטטיסטיקה, אבל בשטח המצב שונה לגמרי. המציאות מראה, שהמושג של ביקורי בית נמחק כליל לא רק מתודעת הרופאים, אלא גם מתודעת החולים עצמם. בשנים האחרונות למדו החולים לדעת, כי השגת ביקור רופא בביתם היא משימה בלתי־אפשרית כמעט, והם חדלו לנסות. בימי השפעת הקשה, שפקדה עכשיו רבים, מגיעים למרפאה חולים כשהם רועדים מצמרמורת וחום וממתינים שעה ארוכה בתור לרופא. מי שינסה להתקשר למזכיר המרפאה ויבקש ביקור בית, יוצע לו להזמין רופא ממגן דוד אדום, ומי שמצליח לשוחח בטלפון עם הרופא עצמו, יזכה לו שיתקבל מיד, מחוץ לתור, אבל עליו לבוא למרפאה.

הנה מה שאומרת רופאת משפחה ותיקה, הנעזרת על הפאציאנטים שלה: "אני מכירה טוב מאוד את החולים שלי ואני הולכת לביקור בית לעיתים רחוקות מאוד בלבד – רק כאשר יש לי תחושה שהבקשה באמת מוצדקת". לדבריה, ביקורי בית במסגרת הרפואה הציבורית נפסקו לא רק בישראל, אלא בעולם כולו. פעם, לפני שנים רבות, כאשר מכונית פרטית היתה אביזר נדיר למדי, היה רופא משפחה במרפאה נוסע במונית לביקורי בית. היום אין עוד שום סיבה לכך, לדברי הרופאה, כי לכל אחד כמעט יש מכונית פרטית והחולה יכול להגיע בקלות למרפאה. "גם אם יש לחולה חום גבוה, ממילא לא אוכל לעשות בשבילו יותר מאשר לתת לו אקמול". והיא מוסיפה, כי גם בלי ביקורי בית יש היום לחץ אדיר על הרופאים: פשוט אין להם זמן לביקורי בית.

בקשר לאחד מנימוקיה של הרופאה אפשר לתהות ולשאול: האמנם כל משפחה בישראל יש לה מכונית? ואפילו יש מכונית – מה קורה כאשר הבעל נוסע בה לעבודתו והאשה החולה נשארת בבית? או נניח שהבעל נסע לעבודתו באוטובוס והאשה החולה נשארה בבית עם המכונית – אלא שהיא אינה יודעת לנהוג? וודאי הוא שרוב הקשישים, המהווים חלק ניכר מן החולים הנזקקים לביקור בית של רופא, אין להם מכונית ואינם יודעים לנהוג.

לפני כשמונה שנים הנהיגה קופ"ח תשלום בשביל ביקורי בית, המורכב מהשתתפות סמלית של המבוטח ומסכום משלים המשולם לרופא על־ידי הקופה. לדברי ד"ר מרים צנגן, יו"ר ארגון רופאי קופ"ח, התשלום היה אמור לשמש כהשתתפות בהוצאות הרכב של הרופא לצורך הנסיעה לבית החולה. היום חלקו של המבוטח בתשלום לרופא בשביל ביקור בית הוא 2.70 ש"ח, הקופה מוסיפה 2.30 ש"ח – וביחד 5 שקלים חדשים. וזה סכום פעוט ורופאים רבים אומרים, שאם הם כבר הולכים לביקור בית – הם אינם טורחים לגבות את התשלום. הוא אינו שווה, לדבריהם את הפרוצדורה הביורוקרטית הכרוכה בקבלתו.

חלק מן החולים ששוחחתי איתם סבורים, כי התשלום באמת מגוחך, והוא המחסום לביקורי בית. "לי אין מכונית ובקושי קמתי מן המיטה ובאתי למרפאה, כי ידעתי שהרופא לא יבוא אלי" – סיפרה חולה אחת. לדעתה, התשלום בשביל ביקור בית צריך להיות גבוה יותר, באופן שיהווה מצד אחד תמריץ לרופא, ומצד שני ירתיע את החולה מלנצל זכות זו שלא לצורך.

לדעתה של ד"ר צנגן, אפשר היה להקל מלחץ החולים במרפאה על־ידי הנהגת תשלום מיוחד בשביל ביקור אצל הרופא. במקרה זה היה פוחת מספר הצובאים על דלתו של הרופא במרפאה, וממילא היה הרופא מתפנה גם לביקורי בית. אולי, אבל בינתיים צריכים החולים לכתת את רגליהם למרפאות ולהמתין שעה ארוכה לתורם, גם כאשר הם חולים מאוד.

אנתרופולוגית בריטית נודעת קוראת ללידות־בית בקיבוצים

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן ולילה לביא

תנאי החיים בקיבוץ מאפשרים הקמת מערך של לידות־בית. כך גורסת ד"ר שילה קיצינגר, אנתרופולוגית בריטית ידועת־שם. דברים ברוח זו השמיעה בכינוס שנערך לא מכבר בתל־אביב במלאות חמש שנים לקיום הארגון "מרכז חינוך ללידה בישראל".

ד"ר קיצינגר היא לוחמת פעילה למען גישות חדשות להריון, ללידה ולאמהות. היא ניהלה מחקרים אנתרופולוגיים מקיפים באמריקה הדרומית, בדרום־אפריקה, בארה"ב ובאיים הקריביים, ותוך כדי כך פיתחה השקפת־עולם שקנתה לה בינתיים חסידים רבים, אך גם מתנגדים נמרצים, ביחוד מקרב הממסד הרפואי. עד כה פרסמה 15 ספרים בנושאים אלה ומספר רב מאוד של מאמרים, סקירות, חוברות וסרטי הדרכה. ספרה החשוב, שהוא למעשה מדריך לאשה בהריון ולידה, תורגם גם לעברית ועובד לתנאי הארץ.

ד"ר קיצינגר היא חסידה גדולה של לידות־בית, בתנאי שמובטחים התנאים הרפואיים הנאותים ומערך לטיפול בסיבוכים אפשריים. זה זמן רב נטוש בקהילה הרפואית ויכוח בשאלה, היכן רצוי שהאשה תלד: בבית, במרפאות מורחבות הנועדות לדבר או בבתי־יולדות, המסונפים או צמודים לבתי־חולים גדולים. עמדת הרוב המכריע של הגינקולוגים נחרצת: שיקולים של בטיחות האם והילד מחייבים לידה אך ורק בבית־יולדות הצמוד למרכז רפואי גדול, שמצויה בו תשתית לטיפול בכל מצב חירום שיווצר בלידה. ניהול לידה בימינו, סבורים רוב הרופאים, מחייב גישה הדומה לזו של יחידה לטיפול נמרץ, עם ציוד אלקטרוני מתוחכם ותרופות ואמצעי מעבדה אמינים וחדשניים. למשל, אין להעלות על הדעת קבלת לידות במקום שאין בו שירותי בנק־דם מהירים ויעילים 24 שעות ביממה, רופאי־ילודים מיומנים וחדרי־ניתוח שאפשר להפעילם תוך זמן קצר ביותר, אם יתעורר צורך בביצוע קיסרי דחוף.

רוב המצדדים בלידות־בית אינם רופאים. הם כוללים פסיכולוגים, סוציולוגים ואף אחיות ומיילדות בעלות־נסיון. לידה בתנאי מוסד, גורסים הללו, ממעטת את הסעד הנפשי, שהיולדת כה זקוקה לו בשעת אירוע כה אינטימי כמולידה. וכדבריה של ד"ר קיצינגר: "הלידה היא חלק מרצף החיים לצערנו מתייחסים בבתי־החולים אל בואו של תינוק לעולם כאל תאונת דרכים. החוויה חייבת להיות שמחה ומלווה התעלות־נפש, שהרי זה נס פסיכוסקסואלי, ולא אירוע רפואי גרידא. תפקידנו הוא ליצור סביבה נאותה לאשה, כך שברגע החשוב תרגיש הרמוניה עם גופה ותאמין לו. היא חייבת לחוש שהיא מוקפת חברים ואוהבים ושכבודה כאדם ישמר בכל דקה ודקה".

בישראל קיים מבנה חברתי־כלכלי ייחודי והוא הקיבוץ, אומרת ד"ר קיצינגר. הוא מתאים מאין כמוהו ללידות־בית, שהרי אפשר ליצור שם תנאים של סעד ותמיכה נפשית בשעת הלידה, באווירה קהילתית אוהדת תוך שימוש טבעי־כמעט במבנה המשפחה המורחבת. סיבוכים רפואיים יימנעו עקב הקשר הטוב של הקיבוצים למרכזים רפואיים אזוריים, והודות לרמת התברואה והמודעות לחידושי המדע הקיימות בקיבוצים.

מצג פלסמה ללא קרינה מסוכנת

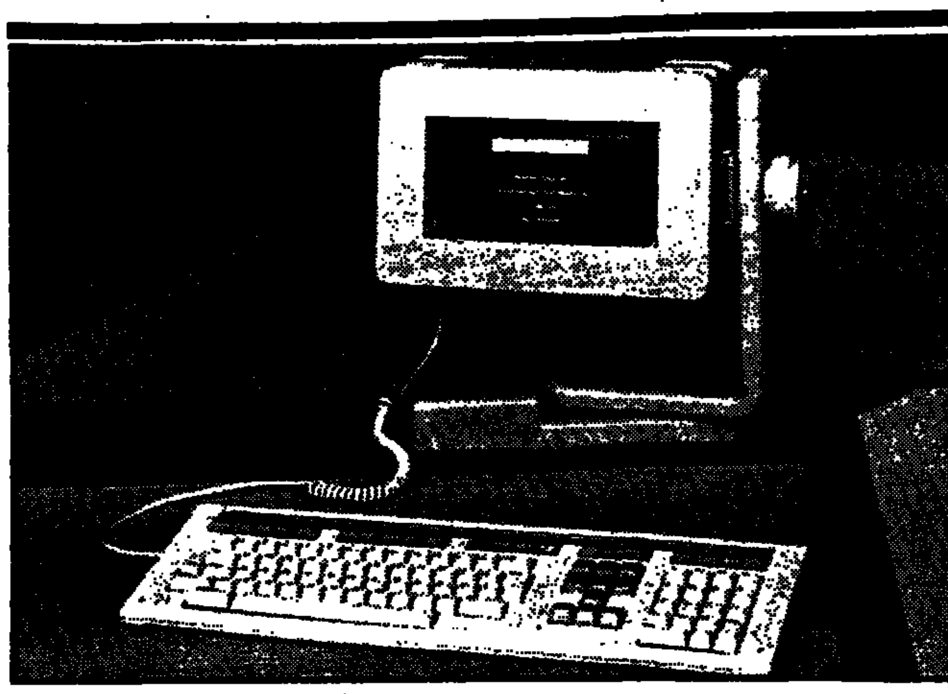

מחקר בשוודיה, שתוצאותיו פורסמו בימים האחרונים, העלה מחדש את השאלה בדבר הסכנה הטמונה במצגי מחשבים – עניין העולה לדיון חדשות לבקרים בארה"ב, שבה פורסמו מספר סקרים בנושא.

ריקרדו אדסטרום, הרופא הראשי של מינהל הבטיחות בעבודה בשוודיה, מסר כי "ממצאי המחקר, שנערך על גופם של עכברים, הם כה חד־משמעיים עד שאין עוד אפשרות להתעלם מן האפשרות שקרינת מחשבים עלולה להשפיע לרעה על עוברים".

החוקרים השוודים חשפו עכברות ניסוי למצגי מחשבים ביתיים מקובלים ומצאו, כי במעט בכל המקרים יצאו שגרי העכברים כשהם בעלי מומים או מתים.

חששות אלה ותופעות אחרות, כמו עייפות עיניים עקב ריצוד תצוגות המצגים, הביאו לפיתוח מצגים, הפועלים על עקרונות שונים מאלה של המצגים הרגילים ואינם "יורים" אלקטרונים, הגורמים בכל הנראה לקרינות המסוכנות. אחת החברות שפיתחו מצגים כאלה היא חברת "גרוסנבכר" השוויצרית. מצגים אלה ניתנים לקריאה מכל כיוון וזווית ותצוגתם אינה מרצדת. מצגים אלה גם דקים בהרבה מן המצגים הרגילים ולכן קל לשלבם בסביבות, שלא נבנו מראש לקליטת מחשבים. כן אפשר לנסר מצגי פלסמה לגודל הרצוי וכך להתאים את המצג לסביבה. מצגים אלה מוצעים כיום למפעלים וחברות עתירי־מיחשוב, אך לא לבעלי מחשבים אישיים, בגלל מחירם הגבוה יותר.

החולים מסתכלים בשקופיות בהמתינם לתור

מאת חנה לוין

עם שלושת הזוכים השבוע במלגות לזכר פרופ' יצחק כוזרי, מי שהיה מנהל המחלקה לנוירוכירורגיה במרכז הרפואי "שיבא", הניתנות לרופאים צעירים (עד גיל 35) בעבור שירות רפואי יוצא־דופן – נמנה השנה ד"ר בשארה, יליד העיר נצרת.

מתוך עמקי־רצאל של קופת־חולים צועד בראש הקידום והפיתוח של רפואת המשפחה בארץ, ובוודאי לא מקרה הוא כי כאשר ד"ר בשארה סיים ב־1980 את לימודיו באוניברסיטה העברית בירושלים ואת שנת הסטז' שלו בבית־החולים "קפלן", הוא ראה את יעודו כרופא משפחה. עד היום הוא משתדל להשתלם בשטח זה, בצד עבודתו כרופא וכמורה לסטודנטים ברפואת המשפחה.

ד"ר בשארה כבר התפרסם לאחרונה בטלוויזיה, מהיותו רופא ערבי המתגורר עם אשתו ועם בנם בקיבוץ עין־דור של "השומר הצעיר", שם הוא משמש כרופא לקהילה בת כ־700 נפש. במרפאה המקומית הוא עובד שלושה וחצי ימים בשבוע לשביעות רצונם של המטופלים. היחסים בין אנשי הקיבוץ לבין הרופא ומשפחתו מצוינים, ובמיוחד יש לציין את עבודת הצוות הנפלאה של האחיות, חברות הקיבוץ, עם רופא זה. עבודתו הקודמת בעיירות הפיתוח ובקיבוצי עמק בית־שאן הכשירה אותו ללא ספק לתפקיד זה. יום וחצי נוספים בשבוע הוא עושה במרפאת חוץ של ביה"ח בעפולה, שם מוקמת מרפאת יעוץ לרפואת המשפחה במחלקה [illegible] ביתר ימות השבוע הוא עובד במרפאה "א" בנצרת, אלה שייכים 27,000 תושבים מעבר זו [illegible].

"האוכלוסיה הערבית עדיין מוכנה למצוא את הרפואה הקונבנציונאלית", אומר ד"ר בשארה. לכן החולים פתוחים לשינוי שיטות וגישות במסגרת רפואת המשפחה, והודות לכך אני מצליח להחדיר לאוכלוסיה כולה את החשיבות של רפואה מונעת וחינוך לבריאות".

ואמנם בשני תחומים אלה עיקר הצלחתו של ד"ר בשארה.

כבר נכתב על מבצעו, הראשון מסוגו בארץ, לאיתור מוקדם של יתר לחץ־דם בקרב קהילה עירונית – סקר שבוצע בשיתופם של 4,000 תושבי נצרת האשר חשף תופעות של יתר לחץ־דם אצל בני 13–14. ד"ר בשארה ממשיך בסקר זה בעירו והוא מגייס למטרה זו את "תניכיה", תלמידי תיכון, 20 במספר, החברים במועדון למתנדבים של עיריית נצרת. הוא מרצה לפניהם פעם בשבוע באנטומיה, בפסיכולוגיה ובבריאות המשפחה ומפעיל אותם כמתנדבים בתורנויות לילה במוקד קופ"ח בעיר. מאז קיבל את "הפיקוד" על מוקד זה, עלתה רמת השירות באופן בולט, הנהגו בו תפירת תפרים וטיפולים שונים.

כן ירד שם השימוש בתרופות במידה ניכרת. אל הישג זה הגיעו ד"ר בשארה ושותפיו לעבודה הודות לשיטת הסברה חדשנית, שדומה כי ראוי לאמצה גם במגזר היהודי. בשעות קבלת הקהל במרפאה מכבים את האורות בחדרי ההמתנה ומקרינים לחולים שקופיות, מלוות בהרצאה של רופא. ד"ר בשארה מסביר מדי פעם למתינים בתור, שהקרנה זו אינה באה על חשבון זמנם, משום שהרופא המקרין עושה זאת בהפסקת התה שלו, בעוד יתר הרופאים ממשיכים בקבלת החולים. המבצע הזה הצליח עד כדי כך שהוסיפו עוד עשר דקות לשאלות הקהל ויש אנשים הבאים למרפאה אך ורק כדי להיות נוכחים בשעת ההרצאה. ד"ר בשארה קיבל במדור של החינוך לבריאות במרכז קופ"ח, ביחד עם השקופיות, גם טקסטים מסבירים בעברית, והוא תרגם אותם בעצמו לערבית. צורה זאת של הסברה ישירה תרמה רבות להידוק הקשר בין האוכלוסיה לבין רופאיה.

ד"ר בשארה בשארה

הקרנת השקופיות וההרצאות יצאו מגבולות המרפאה אל בתי־הספר ואל תושבי הכפרים. לפני שנתיים קיבל ד"ר בשארה על עצמו את החינוך לבריאות בנצרת ובכפרים הערביים במחוז יזרעאל.

ד"ר בשארה כבר רשם לעצמו הישגים ניכרים בתחום הרפואה הציבורית. לאחר שחיסל בכפר קנא את פיגוע התולעים, שהתפשט באוכלוסיה כולה, בהיעזר לא רק בתרופות, אלא גם בהסברים על היגיינה, על תזונה נכונה ועל הרגלי היום – הדליק בציבור את הסקרנות לדעת עוד ועוד, וד"ר בשארה עשה כמיטב יכולתו כדי להיענות לכל הדרישות.

על הכוונת שלה גילוי מוקדם של סרטן השד במיגזר הערבי, כולל הדרכה לבדיקה עצמית ופתיחת מוקדים לבדיקה לנשים שיפנו. כל העבודה תתבצע בהתנדבות.

פעילותו של ד"ר בשארה מורגשת היטב גם בבתי־הספר, שם ניתנות הרצאות לתלמידים וגם למורים על שימוש נבון בתרופות לנערים ולנערות. בעתיד הקרוב יוסיף ד"ר בשארה גם סידרת חינוך מיני בבתיה"ס העל־יסודיים. שטח זה אינו מטופל עדיין במיגזר הערבי והוא מודע לכך, שזהו שדה מוקשים. אבל הוא אינו נרתע ובכוונתו לדבר אפילו על אמצעי מניעה, כי עובדה היא שגם נערות ערביות נכנסות להריון לפני הנישואין; לא כולן מקיימות את המנהג המקודש בחברה הערבית המסורתית של התאפקות עד ליל הכלולות. יש מצבים חדשים, והם מחייבים דרכי הסברה חדשות.

קופים מחוץ לתחום

מאת דנקה הרניש

הכנסת קופים מסוג כלשהו לישראל אסורה בהחלט. תזכורת זו כלולה בפניה האחרונה של הנהלת השירותים הווטרינריים לרשות שדות התעופה בארץ.

תזכורת זו באה לאחר שבגרמניה המערבית וביוגוסלוויה חלו אנשים – וחלקם אף מתו – במחלות, שהועברו אליהם מקופים אשר הובאו מאפריקה.

האיסור על הבאת הקופים – מוחלט. בעלי־חיים אחרים וכן מוצרי בשר מותר להביא לארץ, בתנאי שיש היתר וטרינרי ותעודת בריאות, אומר ד"ר ארנון שמשוני, מנהל השירותים הווטרינריים, בשיחה עם "דבר". הגבלה זו קיימת כבר זה שנים אחדות, אלא שחברות התעופה אינן מקפידות תמיד על קיומה, ועקב כך נשקפת סכנה גם לבריאותם של הנוסעים, בנוסף על הסכנה של הורדת מחלות קשות וגרימת נזקים למשק החקלאי. כך, למשל, ישראלים החוזרים מאיטליה נוהגים להביא איתם נקניקים איטלקים משובחים ואין הם יודעים, כי האיטלקים אינם מצליחים להתגבר על מחלת הפה והטלפיים, הפוקדת את משק החי בארצם זה יותר משנה וחצי. כדי למנוע את העברת המחלה אסרו ברוב המדינות באירופה לייבא מוצרי בשר מאיטליה.

הודענו להנהלת רשות שדות התעופה, שבמקרים של הפרת החוק נתבע גם את חברת התעופה, ולא רק את הנוסע העובר על החוק – אמר ד"ר שמשוני.

בעקבות הודעה זו של השירותים הווטרינריים הורה מנהל "נתב"ג", מ. דאבי, לחברות התעופה המיוצגות בישראל להודיע לנציגי שירותים וטרינריים בנתב"ג על מועד הנחיתה המדויק של כל מטוס הנושא בעלי־חיים, בין שהם מצויים במטען היד הנלווה לנוסע בין שהם נמצאים בתא המיטען, ואת לפחות 48 שעות לפני מועד הנחיתה, כדי לאפשר לפקחים לבצע בדיקה של בעלי־החיים בטרם שחרורם.

מחפשים גז מעולם אחר

חברת האנרגיה הממלכתית השוודית "וטנפל" עומדת להתחיל בקרוב בקידוח עמוק ב"טבעת סיליאן" – גדול המכתשים באירופה שנוצר על־ידי מטאוריטים – בתקווה למצוא במעמקיו גז טבעי. המטרה היא כלכלית כמובן: בשוודיה אין לא פחם, לא נפט ולא גז, ובמשאל עם שנערך ב־1980 הצביעו רוב השוודים בעד הפסקת הבניה של כורים גרעיניים, המספקים היום חלק לא־מבוטל מצריכת החשמל של מדינה תעשייתית זו שבסקנדינביה. אבל מעבר לכך ייתכן, כי גילוי גז באתר זה יפתח פתח לחיפושים באזורים אחרים בעולם אחרי גז טבעי, במקומות שעד כה לא ציפו למצוא בהם מקור־אנרגיה זה.

ביסוד הקידוח המתוכנן עומדת התיאוריה של פרופ' תומס גולד מאוניברסיטת קורנל בניו־יורק. עד כה מקובלת הדעה, כי גז טבעי – הלא הוא מתאן, או "גז הביצות" בכינויו העממי – נוצר, כמוהו כנפט, מהתפרקותם של יצורים חיים (אחר מותם, כמובן...) שנלכדו בסלעי משקע, בתנאים מתאימים של לחץ וטמפרטורה. אולם בשנים האחרונות טוענים מספר גיאולוגים, ובראשם פרופ' גולד, כי ייתכן שיש מקורות נוספים של מתאן. התיאוריה שלהם מבוססת על חקרם של כוכבי־לכת אחרים וכן על העובדה, כי בשעת רעשי אדמה עולות לפעמים על־פני השטח כמויות גדולות של מתאן. התיאוריה הזאת גורסת, כי מצבורים אלה של גאז נוצרו בדרך זו או אחרת – בין השאר על־ידי פגיעת מטאוריטים – בימיו הקדומים של כדור־הארץ, ובמשך הדורות עלה הגז מן המעמקים והלק ממנו הגיע עד סמוך לפני השטח.

בעבר כבר נתגלו כמה וכמה מצבורים של גז טבעי במעמקים, שקשה להסביר את התהוותם על־ידי הצטברות משקעים, למשל במדינת אוקלהומה שבארה"ב, בעומק של תשעה ק"מ. אבל אין בטחון מוחלט כי אמנם מקורם אינגו ביוגני (כלומר שנוצר על־ידי בעלי חיים וצמחים קדומים). ייתכן כי תנודות בקרום כדור־הארץ הן שגרמו למצבורים אלה להימצא בעומק גדול כל־כך. לעומת זאת, אם יתגלה מתאן בקידוח שב"טבעת סיליאן" – מכתש בקוטר של 60 ק"מ, שנוצר לפני כ־350 מיליון שנה – תהיה זו הוכחה ניצחת לתיאוריה של גולד: באיזור זה, הנמצא צפונית־מערבית לשטוקהולם, אין כלל סלעי משקע, כפי שאין סלעים כאלה בכל שוודיה כמעט: כולו בנוי סלעי יסוד.

הגיאולוגים הקשורים בתכנית הקידוח סבורים, כי מתחת לפניו של מכתש זה, בעומק של כשניים עד חמישה ק"מ, עשוי להימצא המאגר המבוקש של גז טבעי. הקידוח יתחיל, כנראה, ביוני השנה, בתקווה שעד או יגויס סכום הכסף החסר, בשיעור של כשלושה מיליון דולר. התקציב מחושב לפי עומק קידוח של חמישה ק"מ, אך ייתכן כי יעמיקו את הקידוח, אם לא יתגלה המאגר בעומק זה.

חרקים מסייעים בפיתוח ... מדבירי חרקים

חרקים ניזונים רק מסוגים מסוימים של צמחים, ואילו מסוגי צמחים אחרים הם מוקירים את רגליהם. אחת הסיבות היא, שאותם צמחים המתגוננים מפני התקפת החרקים מכילים כימיקלים המזיקים לטורפים הפוטנציאליים. אלה הם רובם ככולם צמחי בר: בין צמחי התרבות כמעט אין למצוא צמחים המתגוננים באמצעי הגנה זה.

זיהויים של כימיקלים אלה, הדוחים חרקים, בצמחי בר עשוי לסייע בפיתוח חומרי הדברה להגנה על צמחי התרבות. ואמנם חוקרים בלונדון מנסים לפעול בדרך זו, אלא שבמקום לבדוק בזה אחר זה צמחי בר ולבחון את הרכבו הכימי של עליהם, הם בוחרים בדרך מבטיחה וקצרה יותר: לנסות ולגלות, כיצד יודעים החרקים לזהות את הכימיקלים המזיקים להם.

החוקרים גילו, כי זיהוי זה נעשה בעזרת שערות זעירות על רגליהם ופיותיהם של החרקים, המכילים נוירונים – תאי עצב – רגישים לטעם. הם מצאו כי כאשר נוירון כזה בא במגע עם חומר כימי מסוים בצמח, הוא משדר שורה של דחפים חשמליים, שסופם שהם מגיעים אל מוחו של החרק, וכך לומד החרק, אם אותו חומר מזיק לו, אם לאו.

כדי לאתר את הדחפים החשמליים האלה הם השכיבו את החרקים על גבם והצמידו צינורית דקה, שהכילה חומר כימי זה או אחר, אל קצות שערות התחושה שלהם. הם יצרו מעגל חשמלי סגור, בעזרת אלקטרודות שחוברו אל החרק, הוסיפו מגבר – והקליטו את הדחפים החשמליים שיצרו השערות.

לאחר שורה שלמה של בדיקות כאלה עשו החוקרים צעד נוסף: הם הזינו את כל התוצאות שקיבלו לתוך מחשב והם סבורים, שהיום הם יכולים לחזות מראש, כיצד יגיב החרק על חומר כימי זה או אחר שבו ירוססו צמחי התרבות כדי להגן עליהם מפני פגיעת החרקים.

החוקרים הבריטים מקווים, כי בדרך זו יקל לפתח חומרי הדברה יעילים חדשים.

מנהלת בנק הדם המרכזי:

לא כל פניה ברדיו להתרים דם מוצדקת

מאת ריקה בר

יחיאל לוסן (מימין) וצבי פרידמן הוזעקו לתרום דם, אבל דמם הוא מסוג שכיח

לא מכבר המתנתי באולם הכניסה של בניין חדרי הניתוח במרכז הרפואי "שיבא", כדי להיפגש עם רופאים לצורך כתבה.

בעודי מחכה, הגיעה קבוצה של אנשים נרגשים. "שמענו ברדיו שצריך דם, ובאנו" – אמרו. לשאלותי הסבירו, כי השדרן גבי גזית אמר שעה קלה לפני־כן בתכניתו היומית ברשת ב', כי ב"שיבא" זקוקים בדחיפות למנת דם מסוג A בשביל חולה העובר ניתוח לב פתוח. מאותו רגע לא חדלו הטלפונים לצלצל ב"שיבא". התקשרו מאזינים מכל רחבי הארץ, ששמעו את הקריאה הנרגשת. אלה שפרצו עתה פנימה לא בזבזו זמן. הם גרים בקרבת מקום – ובאו.

הלכתי בעקבות התורמים לבנק הדם. הגיעו שישה גברים ושתי נשים.

אחד מהם הוא יחיאל לוסן מגבעת־שמואל, עובד התעשיה האווירית. "אני רגיל לתרום, עד לפני מספר שנים הייתי תורם כל שלושה חודשים. כששמעתי את הקריאה ברדיו מיד נכנסתי למכונית. אני גר קרוב."

צבי פרידמן מבני־ברק: "זרקתי את שני הילדים שלי אצל אחותי ומיד טסתי הנה. כדאי שתכתבי, שהציבור הדתי מודע לחשיבות תרומת הדם. בניגוד למה שחושבים הרבה חילונים, הצלת חיים היא המצווה החשובה ביותר בדת, חשובה אפילו יותר משמירת השבת. אלה שרוגמים באבנים אמבולנסים בשבת הם סתם פנאטים. מבחינה דתית אסור לנהוג כך."

היו אלו רגעים יפים – לראות כיצד אנשים אלמונים באים, מתנדבים, עוזבים הכל כדי להציל חיי אדם. אבל האומנם להציל חיי אדם?

לכאורה, מוזר. הפניה היתה לתרומה של דם מסוג A, וזהו סוג הדם הנפוץ ביותר באוכלוסיה. כמעט כל אדם שני באוכלוסיה – למען הדיוק: 43% – יש לו דם מסוג זה. ממילא יש כמויות גדולות של דם מסוג A בבנק הדם המרכזי, המספק דם לכל בתי־החולים בארץ, וכמובן, גם בבנק הדם של "שיבא".

כאשר בדקתי את הנושא, התברר שהפניה ברדיו היתה על דעת המשפחה בלבד: המנותח (הוא כבר שוחרר בינתיים מביה"ח) דימם בשעת הניתוח והיה צריך לתת לו דם טרי נוסף. מנתחי הלב מעדיפים דם טרי, הנתרם שעות ספורות לפני הניתוח, על דם השמור זמן רב בבנק, בהקפאה. בדרך־כלל תורמת המשפחה הקרובה – אחים, אחיות, הורים, כי לרוב יש להם אותו סוג דם כמו למנותח. אמנם לעיתים נוצר בשעת הניתוח דימום, המצריך דם טרי נוסף, ואז מגייסים בני משפחה נוספים, או כל אדם אחר הנמצא בהישג יד. ל"שיבא" יש תורמים קבועים – חיילים הנמצאים בסמוך לביה"ח, וביניהם גם חיילים שהם תורמים קבועים של דם מסוגים נדירים.

לדברי ד"ר אריה קנדל, מנהל בנק הדם ב"שיבא", הפניה ברדיו היתה מיותרת. נכון, שהחולה נזקק למנת דם או שתי מנות דם טריות נוספות לאלו שנתרמו בבוקר, אבל את אלה אפשר היה להשיג באמצעות ביה"ח. "כפי שספקנו מאות מנות דם לחולים בלי לפנות לציבור, בוודאי שיש ביכולתנו לגייס אותן מנות הדם הטריות. המשפחה פנתה לרדיו ביוזמתה, מבלי לנסות למצוא מנות דם באמצעותנו. מן הראוי שרשות השידור תתקשר קודם לביה"ח כדי לברר, אם יש צורך בפניה לציבור. חשוב שפניות לציבור ייעשו רק במקרי חירום, כשחסר סוג דם נדיר ביותר, ואין להזעיק ציבור שלם במקרה שחסר דם מסוג A."

"במקרה זה", מוסיף ד"ר קנדל, "אפשר לומר שהיתה הטעאת הציבור. מאידך הציבור אחראי מאוד, משתף פעולה ואנחנו לא בודקים את האנשים שבאים לתרום דם, אם הם באים לפי בקשת המשפחה או בשל פניה מגורם אחר. לגבינו כל תרומה רצויה ומבורכת."

פניתי לד"ר שלומית ברשני, מנהלת בנק הדם המרכזי ביפו, ושאלתיה, כיצד הם ערוכים למקרי חירום, כאשר יש צורך במנות דם טריות.

לדברי ד"ר ברשני, בנק הדם אינו ערוך לספק מיד דם טרי, אך גם היא סבורה כי לא היה צורך בפניית המשפחה באמצעות הרדיו. בנק הדם של ביה"ח מסוגל לספק דם טרי, ואם בכל־זאת יש צורך לפנות לציבור באמצעות הרדיו – הדבר צריך להיעשות על־ידי ביה"ח, ולא על־ידי קרוביו של המנותח. אם יוזעק הציבור בכל ניתוח לב פתוח, שבו מופיע דימום חזק והמנותח נזקק לדם טרי נוסף, עלולות להיות עשרות פניות כאלה בשבוע – ומה יהיה במקרה חירום, כשאין מצליחים להשיג דם מסוג נדיר וצריכים אותו מיד? על רשות השידור להקפיד ולבדוק פניות מסוג זה. היא מוסיפה, כי בימים אלה שלח בנק הדם הוראות מפורשות לרשות השידור, כיצד לנהוג במקרים כאלה.

בבנק הדם המרכזי מתקבלות בשנה כ־200,000 תרומות דם, מתוכן 180,000 מנות דם שנתרמות בסניפים של מגן־דוד־אדום הפזורים ברחבי הארץ או בניידות של מד"א, המגיעות למקומות העבודה ולמוסדות ציבור. היתר – 20,000 מנות דם – נתרמות בבתי־ח.

כ־70,000 מכלל 180,000 מנות הדם הנתרמות מחוץ לבתי־ח באות מחיילים. לפי חלוקה אחרת: כ־150,000 מנות נתרמות במסגרת ביטוח דם. התורם מקבל פנקס, המאפשר לו ולבני משפחתו הקרובים – בעל, אשה, ילדים עד גיל 18 וההורים משני הצדדים – לקבל מנת דם לפי הצורך, במשך שנה. כן יש מתנדבים קבועים, שתורמים ארבע פעמים בשנה.

בעיה בפני עצמה היא השגת תרומות של מנות דם מסוגים נדירים. קיים ארגון של תורמי דם, המקיף כ־1,000 איש בעלי דם מסוגים אלה. בשעת צורך פונים אליהם והם נענים תמיד בכל מקום ובכל שעה.

כאמור, 43% מן האוכלוסיה יש להם סוג דם A, 32% הם בעלי סוג דם O, 18% בעלי סוג דם B, ו־7% – בעלי סוג דם AB. יש סיווג נוסף, ל־Rh חיובי ול־Rh שלילי. Rh שלילי נדיר יותר: הוא מצוי אצל כ־10% מכל קבוצה מן הקבוצות שמנינו לעיל, למשל: אם 43% מן האוכלוסיה יש להם סוג דם A, הרי כ־4% הם בעלי סוג דם A עם Rh שלילי.

האם בודקים את מנות הדם, שלא יהיו בהן חיידקים והנגיפים העלולים לעבור מתורם לנתרם?

ד"ר ברשני: "כל מנת דם נבדקת לגבי המחלות עגבת, דלקת כבד נגיפית מסוג B, שהיא הסוג הקשה יותר של הצהבת. אשר לאיידס: בשבועות האחרונים התקבלה במשרד הבריאות החלטה עקרונית לבדוק כל מנת דם לגבי הימצאותם של נוגדנים לנגיף האיידס ושל הנגיפים עצמם. בדיקות אלה ייעשו לאחר שיוקצב לכך תקציב."

היו בארץ מקרים של חולי דממת (המופיליה), שקיבלו מנות דם ונדבקו באיידס. האם בנק הדם ערוך למנוע סכנה זאת?

ד"ר ברשני: "בארץ יש 300 עד 350 חולי דממת. הם חשופים להידבקויות, היות שכל אחד מהם מקבל כ־20 מנות דם לחודש. עד לפני מספר חודשים עמדו לפנינו שני מקורות של תרכיז דם לחולי המופיליה. חלק מן החולים קיבלו תרכיז דם שיוצר בבנק הדם שלנו: כל תרכיז כזה מכינים ממנת דם אחת. האחרים קיבלו תרכיז דם שיובא מארה"ב, שם מכינים כל תרכיז מאלפי מנות דם – ומכאן החשש להידבקויות. אבל מזה כחצי שנה כל מנת דם בארה"ב עוברת בדיקה, אם היא מכילה נוגדנים לאיידס. לכן סביר להניח, שהתרכיז המיובא מארה"ב, הניתן כיום לחולי המופיליה, נקי מנגיפי איידס."

הפילהרמונית תנגן באושוויץ?

התזמורת הפילהרמונית תצא באפריל לסיור הופעות בפולין במהלכו תשתתף בטקס אזכרה שייערך במחנה ההשמדה

מאת ישראל דליות

התזמורת הפילהרמונית הישראלית עומדת לערוך סיור קונצרטים רשמי בפולין שייפתח ב־13 באפריל השנה ויימשך תשעה ימים. לפי התכנית תנגן התזמורת בוארשה, בלודז' ובערים אחרות. בכל הקונצרטים ינצח על התזמורת זובין מהטה, המנצח הראשי והמנהל המוסיקלי של הפילהרמונית. הסולן יהיה הכנר יצחק פרלמן.

בין השאר הועלתה הצעה שהתזמורת תנגן בטקס שייערך בעת ביקורה במחנה ההשמדה אושוויץ. אברהם מרון דובר הפילהרמונית מבהיר שטרם נפלה החלטה סופית בקשר לקיום קונצרט כזה. הוא מציין שמטבע הדברים נשמעות דיעות שונות גם בקרב חברי התזמורת בעניין כה רגיש ומיוחד. בינתיים הוחלט סופית, שהתזמורת תבקר באושוויץ ובאותו מעמד יתקיים שם טקס אזכרה רשמי.

בימים הקרובים עומד לצאת לפולין אבי שושני, המזכיר הכללי של הפילהרמונית, כדי להסדיר ולתאם עם המארחים את הפרטים הסופיים בקשר לסיור. עם שובו ארצה לאחר שיובהרו כל פרטי הסידורים יוחלט סופית אם תנגן התזמורת בטקס באושוויץ, או אף אם תערוך קונצרט מיוחד שם.

אגב, פולין היא ארץ הולדתו של ברוניסלב הוברמן מייסד הפילהרמונית. רבים מחבריה הראשונים של התזמורת (אז התזמורת הסימפונית הארץ ישראלית) שעלו לארץ – היו יוצאי פולין.

המציאות אבסורדית מן התיאטרון

תיאטרון

מאת חוה נובק

„הבימה": „הבית ברחוב שינקין" מאת דניאל לפין ויונתן להב; עיבוד ובימוי מיכאל גורביץ; תפאורה משה שטרנפלד; תלבושות אנמול גורביץ; מוסיקה נאו מרוז; הדרכה מוסיקלית חנה הבוק; אקרובטיקה סמר רוזן; תאורה נתן פנטורין.

לא, זה לא ביתי, בית „דבר", הבית ברחוב שינקין, שאת דיוקנו מעלה על בימת האולם הקטן תיאטרוננו הלאומי „הבימה". זהו סתם בית קטן, שסביבו רקמה פעם נחמה הרטמיר־דנביץ את חלומות נעוריה, אחר כך התגוררה בו עם בנה טוביה הנחמד, כשהיא משלמת שכר דירה לבעלה, ממנו נפרדה. וכשבאה שעתה להחזיר את נשמתה הטהורה לבוראה, מורישה נחמה את הבית לטוביה, אבל כל זה לא חשוב. מה שחשוב הוא שהבית עומד בדיוק במקום שבו צריך לעבור כביש תוצה־תוצה־שומרון (והכפילות אינה שגיאת כתיב, מדובר בכביש התוצה את כביש תוצה שומרון) כדי לעקוף מקום שבו נתגלו קברים של יהודים טובים. ובתור שכזה, אחד גורלו, להיהרס, כי להרביץ, שר הביטחון בממשלת האחדות הלאומית הטריה, הוא בעל אגרוף, ורוזנבאום, ראש הממשלה הוא הסמן ואובד עצות, לכל היותר הוא לומד עם שר־הפנים בעל הכרס הענקית (המוכרת לנו מאיזשהו מקום...) מה גורלה של ביצה שנולדה ביום טוב. אך מה בדיוק לעשות עם הבית ברחוב שינקין, אינו יודע. טוב, לא אפרט את כל העלילה המסתבכת ומתפתלת שגורמת לבסוף להתפוצצות בין־גושית בסך הכל בסאטירה אין חשיבות לכל פיתולי העלילה.

המסקנה הראשונה שהסקתי מההצגה היתה שכאשר מדובר בסאטירה, כל יהודי, אפילו אני, נהיה ללאומני, הוא רוצה משהו „משלנו", על עצמנו, על כתינו. רק כך יכולנו להסביר מדוע כאן הצלחתי לצחוק יותר מאשר לפני זמן קצר בהצגת „דריו פו" באולם הגדול של „הבימה", והרי גם היא היתה קומדיה סאטירית מסודפת, בדיוק כמו זו שלפנינו. מה שקרה הוא פשוט: פה העניינים, הדמויות, הבדיחות והסיטואציות האבסורדיות קרובים יותר ומוכרים יותר ומזכירים לנו את „דבר אחר". כל זה פועל עליך, כשאתה מזהה אותם אחד־אחד – את חברי הממשלה, את הימין, את השמאל, את הדתיים, את כהנא ובאמצע את עצמך, האזרח הקטן ההולך קצת לאיבוד בתוך כל זה. הסדרה לפיד־להב־גורביץ כבר עשה הצגת קופה ב„בית ליסין", כשכולם היו בניהם חוץ מנעמי, ועתה מנסים זאת שוב.

מבחינת קופה, ההצלחה מובטחת. צוחקים ומוחאים כפיים ולא כל כך איכפת לקהל שלעתים הבדיחות גסות וזולות, מפני שיש גם בדיחות טובות, שההצגה מאבדת תנופה ואחרי שמיצתה את המהתלה המקורית לא כל כך יש לה מה לומר, ושבטירוף הזה יש גם מעט טמבליזם, כי האבסורד של המציאות שלנו עולה לא אחת על זה שמעלים כאן על הבימה. הקהל צוחק, כי השחקנים, ברובם, משחקים טוב – קרי בצורה מצחיקה: שמעון כהן בתפקיד הכפול של שר הבטחון והמסכן, אבי אוריה בתפקיד שלו

על ח"כ מסויים (שפירא, אבל אל תספרו לזו), עירית מפרסון, היא ענבה הנאיבית, עושה גם כאן תפקיד טוב, וכנ"ל צביקה פישזון, האזרח שזה עתה הגיע, בתפקיד אהרל'ה דנוביץ רואה השכון, ואבי תרש כשר־האוצר שאין לו, הדומה משום מה לבגין, וכך הלאה וכך הלאה. הכל טוב ויפה, רק לא לחשוב הרבה, כי אז אתה מתחיל לשאול שאלות וזה לא טוב. למשל, האם בדיחה, גם כשהיא מצחיקה, מהווה תמיד סאטירה קולעת והאם לעשות פארודיה על תופעות כמו למשל כהנא היא הדרך הנכונה להיאבק בפנומן המבעיל והמסוכן הזה האם אין זה יותר דראמטי ואפילו טראגי מאשר מצחיק? אני לא אומרת שצריך לעשות כאן טראגדיה יוונית, אבל באיזשהו מקום נדמה לי שיש להתייחס ביתר רצינות לבדיחות חיינו, כי תוצאותיהן באמת טראגיות. אני מסכימה שיש לפנות דרך לסאטירה – ולסאטירה מקומית, עד כמה שאפשר יותר, אבל יש לעשות זאת לא רק על פני השטח. אוסף של בדיחות וסיטואציות קומיות, כמה שהן אקטואליות, לא תמיד עושות סאטירה ליצירה תיאטרונית בעלת ערך. אבל למה שלאבד של קופה תהיה לבכיפה"; זה כמות, ואם כן,

הרי עדיף בניסיון כזה מאשר בהעלאת קומדיות מתורגמות מטופשות. אם כבר טיפשות, אז זה לפחות משלנו, כחול לבן.

לחם בלי שעשועים

„לחם", סרטו של רם לוי, בהפקת מחלקת הדרמה של הטלוויזיה – הערב על המירקע

מאת אמיר רותם

כבר מתמונת הפתיחה של התתנה העלובה, השמחה העגומה שבה, אנו מוכנסים בסיר הלחץ של „לחם", סרט הטלוויזיה של רם לוי, שהושלם לפני מספר שבועות ויוקרן הערב על המירקע. שלמה אלמליח, פועל מאפיה ותיק בעיירת פיתוח בנגב, משיא את בנו ברוך, איתו הוא אינו מדבר מזה זמן. באווה, הבת הגדולה, מגיעה לכבוד האירוע מתל־אביב, שם היא לומדת, לשהות של כמה ימים. מצבה של המאפיה, מקור הפרנסה היחיד של משפחת אלמליח (שלמה אינו מאפשר למזל אשתו לצאת לעבוד) רעוע. אין לבעל המאפיה אפשרות לשלם לפועליו תוספות יוקר, ובמקומן הוא מאפשר להם למכור מכמה של חלות בשוק במחיר מוזל, להשלמת שכרם. את העלבון הזה מסוגל שלמה לספוג, אך כשנופלת ההחלטה לסגור את המאפיה, המכה היא קשה מנשוא. שלא כמו חבריו לא עולה שלמה על בריקדות. הוא ממלא את ביתו בככרות לחם ומסתגר בו יחד עם בני ביתו. התריסים מוגפים, אין יוצא ואין בא. שלמה נשכב על מיטה החוסמת את דלת הכניסה ומפסיק, בעצם, להתקיים. הוא אינו מדבר, אינו אוכל ולבד מכמה התפרצויות מפסיק לקיים קשר עם העולם החיצון.

„המחווה הגאנדיסטית" הזו של מאבק פאסיבי היא בעצם הסתגרות של שלמה בעצמו", מבהיר הבמאי רם לוי. „זוהי תגובה שאני מכיר מעצמי. לא פעם בא לי פשוט לבוא הביתה, להיכנס למיטה, למשוך את השמיכה מעל לראש ולהישאר כך". לאור המאבקים שנאלץ לוי לקיים בתוך המערכת המפורזת, בה הוא פועל, קרי רשות השידור, קשה יהיה לבוא אליו בטענות. פאראדוכסלית, קיומו [illegible] הוא [illegible] הסרטים הפוריים ביותר של הקולנוע הישראלי, אך זוהי פילמוגרפיה השייכת, ברובה לתקופות [illegible] של מחלקת הדרמה ומחלקת התכניות בטלוויזיה. עלות ההפקה של סרט שכזה שווה לזו של מספר נאה של תכניות בידור קלילות ואלה, כידוע, אינן מעירות מרבצם את הקומיסארים הפוליטיים של הרשות.

סיפור ההפקה של „לחם" נמשך קרוב לארבע שנים. ראשיתו ברעיון של שני כותבים צעירים: מאיר דורון וגלעד עברון, שכתבו את התסריט הראשוני. דינה בונן, שעמדה בראש מחלקת הדרמה באותו זמן, העבירה שהוא נושא שעשוי לעניין את רם לוי. זה שהה באותו זמן בהשתלמות בחו"ל. משחזר ישב עם שני התסריטאים ללטש את התסריט. תהליך זה היה ממושך מאוד והניב 17 גירסאות עד לזו הסופית. „הבעיה המרכזית של הקולנוע הישראלי היא התסריטים, לכן שמנו דגש גדול כל כך על השלב הזה", אומר לוי.

האתגר הבא היה להשיג אישור להתחיל בצילומים. בדרשה כאן החלטה אמיצה של מנכ"ל רשות השידור אורי פורת. כשזו הגיעה הוחלט לבצע ניסיון של עבר עגום. הביצוע הורע היה במקומו, שכן זמן קצר לאחר מכן נסתתמו כל הברזים. הבעיות ברשות החמירו את המצב, וללוי לא נמצאה עזרת עריכה שתארגן את החומר המצולם. הוא נאלץ להמתין שלושה וחצי חודשים עד שיכול היה לראות את ה„ראשס" (סך כל החומר המצולם ממנו עורכים את הסרט הגמור). פן „חיובי" שנוצר עקב הסחבת היתה האקטואליזציה של הנושא. כאשר החלה העבודה על התסריט לא היתה בעיית האבטלה כה חמורה כמו היום.

רם לוי, במאי מעורב מאוד. נושאי סרטיו, הדוקומנטריים כמו העלילתיים, נוגעים בבעיות המעסיקות את החברה הישראלית. שני מוטיבים מרכזיים ביצירה שלו הם המצוקה החברתית והבעייה הערבית. העיסוק בנושא השני, בנה לו שם של „ילד נורא" במסדרונות הפוליטיים של הרשות. סרטו הראשון לטלוויזיה „מתרסים", המעמת משפחה יהודית ששכלה שני בנים במלחמת העצמאות עם משפחה ערבית ששכלה שני בנים וסבא באותה מלחמה, עוכב במשך שלוש שנים עד ששודר. הסערה הציבורית

רמי דנון – אחרי המאפיה

שעוררה הכוונה לשדר את „חירבת חיזעה", על פי ס. יזהר מתועדת בשני תיקים עבי כרס בספריית המכון הישראלי לקולנוע. עד היום, כל המעונין לצפות בחומר המסוכן הזה נדרש לאישור ממנכ"ל הרשות (!).

לוי, שגדל בצפון תל־אביב, מודע לכך שהעיסוק שלו במצוקה החברתית אינו „מבפנים". בסרטיו הדוקומנטריים דאג תמיד ליצור חיץ בין העובדה שיש שימוש בחומרים „פוטוגניים" כדי להאיר בעייה, לבין המציאות שתועדה. עם זאת, אין לוי חש צורך „להתנצל" על העיסוק בנושא. הוא מגן על זכותו כיוצר לעסוק בנושאים החשובים לו. את „לחם" הוא מגדיר כסרטו האישי ביותר.

הליהוק של „לחם" נושא בחובו כמה הפתעות. רמי דנון מגלם את שלמה אלמליח. זהו תפקיד כפוי טובה, שכן שלמה הוא אנטי־גיבור אמיתי. אין שלב בו הוא הופך לגיבור. הפאסיביות שלו וההסתגרות שלו בעצמו הופכות אותו לאדם „מחוק" וזה אינו תפקיד שקל „לנגוס" בו. במהלך הצילומים, מספר לוי, היתה רמת ההזדהות של דנון עם התפקיד כה גדולה עד שהיה לשלמה. המבט הכבוי, הנתוק מהסביבה, איפיינו גם את דנון. משה איבגי מגלם את ברוך, בנו של שלמה, אף על פי שהוא בן גילו של דנון. את הבת, נאווה, מגלמת התגלית של הסרט, אתי אנקרי, שחקנית־זמרת (היא גם מבצעת את שיר הסיום), העושה בימים אלה את צעדיה הראשונים בעסקי השעשועים. את מזל, אשתו של שלמה, מגלמת רבקה בכר. הפתעה אחרת היא התפקיד הדרמאטי הראשון שעושה כאן הבדרן אבנר דן. דן הוא נגורי, חברו לעבודה של שלמה, המוביל את המאבק האקטיבי כנגד הפיטורין. שחקנים נוספים הנוטלים חלק בסרט: יונתן צירצי כבעל המאפיה, דוד דיינו כשוטר העיירה שהיה ארוסה של נאווה, שמעון בן ארי כנציג המועצה המקומית והילדות מלי מזרחי ודנה אלעד כשתי בנותיו הצעירות של שלמה.

הצלם מאיר דיסקין והתפאורן פאול סלצברגר העניקו לסרט גוונים אפרפרים ירקרקים, המחזקים את האווירה הקשה שהוא יוצר. אלמנט נוסף שכדאי להצביע עליו הוא השימוש בשידורי רדיו ברקע (הרדיו אצל השכנים פתוח) המבהיר היטב את הנתק בין ישראל של עיירות הפיתוח לישראל הראשונה. „לחם" אינו בידור קל.

הבת והבן – אתי אנקרי ומשה איבגי

נפילתה של כרבולת הזהב

מאת יגאל משיח

הם קראו לעצמם „גולדקרסט" – כרבולת זהב, ולתקופה מסוימת התאימה היוהרה למציאות. החברה האנגלית, תקוותה של בריטניה לחזרה אל הקולנוע העולמי, הפיקה שתיים מההצלחות הגדולות של העשור: „מרכבות האש" ו„גנדי" אבל שני אלה רק חידדו את תמונת הכשלון. מוסר ההשכל אינו אנגלי בלבד; יש בו מכל מטעמי השמות שהביאו לנפילתה של הוליווד ולהתגמדותן של חברות ענק כמו „פוקס" „יונייטד ארטיסטס" ו„מטרו"; סיפור קולנועי סמלי.

„גולדקרסט" קמה בצנעה לפני עשר שנים ומזלה שיחק לה בהימור הראשון. „מרכבות האש", סרט זול יחסית גרף 100 מיליון דולר. הסרט גם זכה בארבעה אוסקרים שהקפיצו מאוד את המוניטין של החברה ועזרו בגיוס הכספים ל„גנדי", סרטה השני. הכל ניבאו שחורות ל„גנדי". „הסרט יקר לסוגו. אין בו כוכבים או סיפור מושך לצופי שנות השמונים", פסקו מנתחי הטעמים. „הצעירים ישבו בבית ובלעדיהם אבודה ההשקעה", אמרו. „גנדי" הצליח יותר מקודמו וגרף 180 מיליון דולר. הצעירים באו והפעם באו גם הוריהם, הרוזים והסבתא. גם סרט זה גרף ערימת אוסקרים ועכשיו היו בבעלותה של החברה המתחילה 12 פסלונים, כולל שניים עבור הסרט הטוב ביותר של השנה.

אין דבר מצליח כמו הצלחה ואין דבר מקלקל כמוה. עם ההצלחה גברה גם תאוות הבצע. הנהלת החברה החליטה, על סמך שני הסרטים הראשונים, כי זה הזמן לשבור את השוק בסרטי ענק גדולים ומייסד החברה, ג'ק אברטס, מיליונר קנדי זהיר, פוטר ללא גינונים. במקומו מונה ג'יימס לי המנהלן שהיה אחראי ל„גנדי" ועמו החלה תקופת מגלומניה בסגנון הוליווד של תור הזהב. לי סיבך את החברה בכמה סרטי נפל שאפילו אחד מהם לא הופק והחברה המפוארת שנכנסה לחובות פיטרה אותו וביקשה ממנהלה המודח לחזור ולהושיעה. ההתעוררות ארעה מאוחר מדי. עד שנגמרו תככי ההדחה „גולדקרסט" מסובכת בכמה סרטי ענק בטעמו של מנהלה הקודם. הגדול שבהם היה „מהפכה", סרט על מלחמת העצמאות האמריקאית עם אל פאצ'ינו בבימוי של יו הדסון, במאי „מרכבות האש" ו„גרייסטוק". „מהפכה" יצא משליטה כבר בתחילת הצילומים. פעמים רבות הציעו לגנוז אותו, אבל דבר יקר קשה לקבור וככל שגדלו ההוצאות גדל גם הפיתוי לנסות ולהושיע את הפרויקט הגואל וסופו של דבר עלה הסרט 30 מיליון דולר, פעמיים ממחיר עלותו המתוכנן. הסרט יצא אל בתי הקולנוע בארצות הברית בחופשת חג המולד, השבוע הטוב ביותר לעסקים וראשי החברה עצרו את נשימתם. לאחר שלושה ארבעה ימים שחררו אותה ביבבה. „מהפכה" היה כשלון נורא. המבקרים לעגו לו, קראו לו בשמות גנאי מצחיקים והקהל לא בא. „מהפכה" היה לכשלון הקולנועי הגדול ביותר מאז „שערי הרקיע", המערבון העויר של מייקל צ'ימינו ב־56 מיליון דולר. הדמיון בין שני הבמאים רב. גם יו הדסון שקלקל בהצלחת „מרכבות האש" ו„גרייסטוק" היה פתאום לבמאי אקצנטרי בנוסח מטופפי הקולנוע המיתולוגיים. ימים עברו, אלפי ניצבים נרדמו בגשם דק, וללו ושיחקו קלפים והוא המתין כמו צ'פלין למחות הקולנוע. מי שהתחיל כבמאי קאמרי צנוע נדבק בשגעון הגדלות של לי מגורש והחל לגלם את הבמאי ההוליוודי של הפוטורומן. המפיק אירוין ווינקלר, שנואש מהעניין כולו היגלה את פמלייתו לריביירה, אל פאצ'ינו ונאסטסיה קינסקי חלו, והצינד הרקיב בגשם הקיץ.

הסיפור הזה ותיק כימי הקולנוע. סרטים ירדו מהפסים מיום שגילה הקולנוע את קסם הסרט האפי אבל כרבולתה

כריסטוף למבר, „גרייסטוק"

„של גולדקרסט" לא היתה כמו זו של „מטרו" בימי שגעונותיו של אריך פון שטרוהיים או אפילו כמו זו של „פוקס" בימי „קלאופטרה". „גנדי", שהכניס לחברה 170 מיליון עלה שבעה מיליון שרק שלושה מהם יצאו מכיס החברה עצמה. גם היתר היה הוליוודי להרע. תחת הנהגתו של ג'יימס לי עברה החברה למשרדי ארמונות, השקיעה בפרויקטים עתידניים ומימנה את השגעונות מכיסה, במקום לחפש לה משקיעים כנהוג. מישהו ראה כמה סדרות טלוויזיה הוליוודיות על הוליווד וייבא את הפנטסיה האמריקאית למקום בלתי מתאים. בבריטניה, שבה היתה קשורה הצלחתם העולמית של סרטים כמו „גנדי", „מרכבות האש" ו„דמעות של שתיקה" בתחיית גאוות הקולנוע הלאומית מקבלים את נפילתה של „גולדקרסט" כמו תבוסה בוגדנית של נבחרת כדורגל מבטיחה.

לקראת חג הפורים יגיע לישראל הקרקס הסיני שיתמקם בלונה פארק שבגני התערוכה בתל־אביב. במופע הקרקס נוטלים חלק 20 אמנים ילידי סין, המופיעים בתרגילי אקרובטיקה עוצרי נשימה. הקרקס מגיע לישראל לאחר שלוש שנות הופעה בלאס וגאס ובניו יורק.

סיפורו של „סירובניק" בספר שהוברח לארץ

ספרו של מסורב עליה בברית־המועצות הוברח לארץ והוא יצא לאור על ידי הוצאת [illegible] „עליה" של האגודה לחקר תפוצות ישראל. [illegible] [illegible] שם מתואר [illegible] של „סירובניק" [illegible] לא [illegible] [illegible] אלא [illegible] יודע מה יהיה [illegible]

הספר, שנכתב ברוסית, מכיל כ־300 עמודים והוא מצטרף לסדרה של 120 ספרים שכבר יצאו לאור בספריית „עליה" במסגרת של ספרי כיס. הספרים [illegible] [illegible] [illegible] ביניהם [illegible] ספרו של יגאל אלון „בית אבי" [illegible] של דוד בן־גוריון [illegible] ספרו של מסורב עליה [illegible] יהודי [illegible] אחרי ספר זה [illegible] ספר על [illegible] הכנסת בברית המועצות [illegible] שנכתב בידי יהודי [illegible] הברית לארץ.

ספרי הכיס של „עליה" מבוקשים מאוד בקרב יהודי ברית־המועצות [illegible] שהוצאו בבקשת הישראלי [illegible] במוסקווה.

האגודה לחקר תפוצות ישראל, שמנהלה הוא צבי נצר, הקימה את הסדרה לחקר [illegible] יהודית מתוך ארגונה [illegible] [illegible] הכוונה [illegible] 100 של [illegible] קטנים [illegible] הסוציאליסטית על [illegible] יהודים, יהדות [illegible] ישראל, כל [illegible] של [illegible] כולל מאמרים ודיעות [illegible] בברית המועצות במשך השנה. אחד [illegible] החשובים של האגודה הוא אנציקלופדיה יהודית בלשון הרוסית, שהיום נמצא [illegible] כבר [illegible] לאור [illegible] שלושה [illegible] של האנציקלופדיה [illegible] 3 [illegible]

ישראל ל.